Bugün 16 sahife

AKŞAM

Bugün 16 sahife

Sene 19 — No. 6527 — Fiatı her yerde 5 kuruş | CUMARTESİ — 19 KÂNUNUEVVEL 1936 | (Telefon: 24240 (İdare) - 24249 (Tahrir) - 24243 (Matbaa) - 20113 (Klişe

Sancağa gidecek heyette Milletler cemiyetinden memurlar da bulunacak

Sancaktaki unsurları tahrik etmek memurların gündelik faaliyeti oldu

Arablar silâhlandırılıyor, Türkler vergiye boğuluyor ve emlâkleri de Halepteki hıristiyanların eline geçiyor

Cenevre 18 (A.A.) — Bugün, İskenderun sancağına gidecek olan müşahidlerin tayini kararlaştırılacaktır. Norveçten meslekten bir diplomat, Hollândadan eski bir müstemlike idarecisi ve İsviçreden bir zabitin namzet gösterilmesi istenmiştir. Heyetin milletler cemiyetine mensup bir kaç memurla birlikte Noelden evvel Sancağa hareket edeceği sanılmaktadır.

Cenevre 18 (A.A.) — Milletler cemiyeti konseyinin 18 kânunusanide açılaack olan 96 ncı toplanma devresinin ruznamesi bugün neşredilmiştir.

Ruznamede 19 madde vardır. Bunlar arasında Danzig, İskenderun, Lokarno ve ham maddeler meseleleri mevcuttur.

Antakyadan bir görünüş

MÜŞAHİDLERİN GÖZÜNDEN KAÇMIYACAK NOKTALAR

Hama 18 (Hususî muhabirimizden) — Üç bitaraf müşahidin Sancağa gönderilmesi hakkında milletler cemiyeti tarafından verilen karar mandater memurlar ve vataniler arasında iyi bir tesir bırakmamıştır. Müşahidlerin Sancak sahasında yapacakları tetkiklerde bilhassa şu noktalar derhal gözlerine çarpacak bir haldedir.

1—Türkler mandanın başladığı zamandan beri kültür bakımından bir çok tazyiklere maruz kalmışlardır. Bilhassa köylerde mektep açtırmamak suretile tutulan yol dikkate lâyiktır. Kasabalarda ise talebeye millî varlıklarını unutturmak için her türlü tedbirler alınmıştır. Türkçe yerine Arapça okutulması için bazı mutaassıp kimselerin müzaheretile faaliyet ilerletilmiştir. Bunları görmek için müşahidler hiç bir müşkilâta uğramıyacaklardır.

TÜRKLER VERGİYE BOĞULUYOR

2 — Türklerin elindeki emlâk te büyük bir süratle bilhassa halepteki hristiyanların eline geçmektedir. Bunun için Suriyenin hiç bir mıntakasında tatbik edilmiyen kanunlar ve zecri usuller takip edilmektedir. 1926 da buğdayın kilosu 20 kuruşa satıldığı zaman tarh edilen aşar vergisi bir sene sonra buğdayın kilosu 4 kuruşa düştüğü halde 936 senesine kadar ayni vergi, yani buğdayın kilosu 20 kuruşa satıldığı zamana aid vergi alınmaktadır.

Öyle zaman olmuştur ki varidatından tohumluk dahi ayırmak imkânını bulamıyan köylü üstelik borç ederek bu vergiyi ödemiştir.

Sancağın en zengin mıntakası olan Amık ovasında bugün fahiş bir surette borçlu olan tek köylü ve çift-

(Devamı 5 inci sahifede)

Balkan devletlerinin banka müdürleri Atinada toplandılar

Döviz, klering, ticaret işleri ve iktisadî münasebetleri genişletmek meselesi görüşülüyor

Atina 18 — Burada toplanan Balkan devletleri bankaları konferansında Türkiyeyi, Merkez bankası umumî müdürü B. Salâhaddin temsil ediyor. Bulgaristan ve Arnavutluk Devlet bankaları direktörleri de konferansa iştirâk etmek için bugün Atinaya geleceklerdir. Bugün Balkan devletleri bankaları direktörleri döviz, klering, ticaret meselelerini ve Balkan devletleri arasındaki iktisadî münasebetlerin daha ziyade tevsii imkânlarını tedkike devam etmişlerdir.

Dün akşam Yunan Millî İktisat nazırı, Balkan bankaları diretörleri şerefine bir ziyafet vermiş ve mühim nutuklar söylenmiştir.

Bugün Balkan bankaları direktörleri meçhul asker âbidesine çelenkler koymuşlardır.

Yunan kralı, Balkan bankaları direktörlerini kabul edecektir.

Atina 18 (A.A.) — Kral, Balkan antantı merkez bankaları direktörlerini kabul etmiştir.

Toplantıya iştirâk eden Merkez bankası müdürü B. Salâhaddin

İktisad vekili radyoda bir nutuk söyledi

İktisat vekili B. Celâl Bayar

Bu mühim nutku 5 inci sahifemizde okuyunuz

Müfettişi umumîler kongresi

Bugünkü ve yarınki toplantıda mühim kararlar verilecek

Ankara 19 (Telefon) — Müfettişi umumîler kongresi, önümüzdeki hafta içinde toplantıya nihayet verecektir. Kongrenin bugün ve yarından sonra aktedeceği içtimalara hususî bir ehemmiyet verilmektedir.

Şimdiye kadar yapılan içtimalarda müfettişi umumiliklerin bugünkü vaziyetleri ve ihtiyaçları hakkında verilen izahat dinlenmişti. Bu izahata göre alınması lüzumlu ve faydalı görülen kararlar bugünkü ve yarınki toplantılarda tesbit edilecektir.

Greta Garbo az kalsın diri diri yanıyordu

Filim çevirirken ateş alan elbiseleri yetişilerek güçlükle söndürüldü

Greta Garbo

Hollivuttan telgrafla bildirildiğine göre meşhur sinema yıldızı Greta Garbo az daha diri diri yanıyordu.

Greta, styüdyoda Kamilla namındaki yeni filmin bir sahnesini çevirirken elbiseleri ateş almış ve kendisi bağıra bağıra etraftan yardım istemeğe başlamıştır.

Bu filimde jön prömiye rolünü oynamakta olan Rober Taylor artistin imdadına koşarak ateşi söndürmeğe uğraşırken kendi elbiseleri de tutuşmuştur.

Stüdyodaki itfaiye müfrezesinin vaktinde müdahalesi sayesinde yangının önü alınmıştır. Ateş elektrik kontaktından çıkmıştır.

İngiliz - İtalyan konuşmaları

Henüz tam anlaşma olamamış

Londra 18 (A.A.) — İngilizlerle İtalyanlar arasında yapılan müzakereler neticesinde tam bir itilâf hasıl olduğu hakkındaki haber, mevsimsiz addedilmektedir. Hakikati halde münakaşa edilecek bir iki nokta kalmıştır ve mütekabil teminatın tesisine aid metnin tanzimi henüz başlamamış ve bu teatinin icrasının sarih şekli henüz tekarrür ettirilmemiştir.

İngiliz mahafili, mütekabil teminatın ne zaman teati edileceği hakkında tahminlerde bulunmaktan imtina etmektedirler.

«Cemal Nadir'in»

— Tıpkı şiir gibi!...
— Evet, nereye gittiği belli değil..

Son dakika

Japonya, Çinde intizar siyaseti takip edecek

Hükûmet, asilere karşı 17 fırka asker ve 200 tayyare gönderdi

Tokyo 19 (A.A.) — Dış bakanı M. Arita, bakanlar meclisinde, Çin vaziyeti hakkında izahat vererek, Şensi ve Kansu vilâyetleri hariç olmak üzere, bütün vilâyetlerin Nankine müzahir olduklarını bildirmiş ve:

«Nankin hükûmeti, Japonyanın Çin büyük elçisine, Sianfu hâdiselerinin Çinin Japonyaya karşı olan siyasetini müteessir etmediği hakkında teminat verdi.» demiştir.

Ordu mahfillerinde mevcut infial müstesna olmak üzere, Japonyanın resmî mahfillerinde sükûnet hakimdir ve bu mahfiller Çin hakkındaki bekleme siyasetini idame etmektedirler.

ÂSİLER RİCAT HALİNDE

Şanghay 19 — Nankin hükûmeti neşrettiği bir beyannamede mareşal (Çang-Suliyang)a karşı girişilen tedip harekâtını haklı göstermektedir. Hükûmet askerleri, Sianfudan yirmi kilometre uzakta bulunan Şemiayoya varmışlardır. Asiler her tarafta ricat halindedir.

ÇAN KAY ŞEK SAĞ

Berlin 18 (A.A.) — Çin büyük elçiliğinin bir tebliğine göre, Avustralyalı gazeteci M. Donald ile Şang-Kay-Şekin en yakın müşavirlerinden birisi, dün Sianfudan bir telgraf çekerek mareşalın sağ olarak Sianfuda bulunduğunu bildirmişler ve kendilerinin geceyi mareşalın bulunduğu evde geçirmiş olduklarını ilâve eylemişlerdir.

Sianfu civarındaki hükûmet kıtaatı, 17 fırkadır. Ayrıca o civarda hükûmete aid iki yüzden fazla da bombardıman ve hücum tayyaresi vardır.

Mareşal Çan Kay Şekin emrile âsilere karşı harekâtı askeriye, bu akşama kadar tehir edilmiştir. Şayet kendisi serbest bırakılmazsa derhal harekât başlıyacaktır.

Bu Sabahki Telgraflar

İspanya işlerine karışmamalıdır

M. Eden son nutkunda bu esası şiddetle müdafaa etti

Londra 18 (A.A.) — Hariciye nazırı M. Eden Avam kamarasında haricî siyasete müteallik müzakereler esnasında bilhassa İspanyanın vaziyetinden bahsedeceğini söylemiştir. Muhtelif suallere cevap veren M. Eden, İspanyada İspanyanın istemekte olduğu bir hükûmeti görmek arzusunda bulunduğunu söylemiş ve şöyle demiştir:

Bütün milletlerin İspanyadaki mücadele haricinde kalamaları ve İspanya milleti kendi müşkülâtını dilediği veçhile halletmekte serbes bırakmaları bir vaizfedir. Bazı kimseler, bizim ademi müdahaleyi tasvip edişimizi mücadele halinde bulunan iki taraftan birine veya diğerine karşı beslemekte olduğumuz sempatiden ileri gelmekte olduğu mütaleasında bulunmaktadırlar. Fakat aldanıyorlar, açık konuşmak isterim.

Ademi müdahaleden beklediğimiz neticeleri elde edemedik. Fakat bu hal, ademi müdahaleyi reddetmemiz için kâfi bir sebeb midir? Zannıma kalırsa müdahalenin reddi, bir Avrupa harbinin muhataralarını yakınlaştırmak olur. İspanya hükûmetine büyük Britanyadan mühimmat satın almasına müsaade etmek harbin cereyanı üzerinde bir gûna tesir hasıl edemez. Bir tesir husulü için büyük Britanyanın faal surette müdahalede bulunması icap eder. Bunu ise kimse aklına bile getirmez. Ademi müdahale, ahkâmının aşikâr bir surette ihlâl edilmiş olmasına rağmen, bir Avrupa harbinin muhataralarını tebide muvaffak olmuştur.

M. Blum geçen ağustosta Avrupanın ayni ay içinde bir harbe sürüklenmek derecesine gelmiş ve onu bu halden ademi müdahalenin kurtarmış olduğunu söylerken hata etmiş olduğunu iddia edemem. Ademi müdahaleye rağmen Almanya ve İtalyadan silâh sevkedildiği iddiası ileri sürülecektir. Bunu biliyoruz. Fakat ademi müdahale itilâfı, bu ihlâlleri kıymetten düşürmüştür.

Avam kamarası, Fransa hükûmetinin geçen sonbaharda harp tehlikelerini izam etmiş olduğu mütaleasında bulunabilir. Fakat Avam kamarasının hatırlaması lâzımdır ki, tehlikeleri mübalâgalandırmak onları hiç görmemezlikten gelmekten daha iyidir. Şunu da söylemek isterim ki, ademi müdahale siyaseti, bir zaaf eseri değildir. Böyle bir siyasetin sadikane takibi, gerek bizim için ve gerek Avrupa için çok akilâne bir harekettir ve ayni zamanda İspanyaya karşı bir vazifedir.

Maamafih vaziyet, hiç de memnuniyete şayan değildir. Ademi müadahale itilâfını islah için bir çare arıyoruz ve bedihidir ki en iyi çare bir kontrol usulü bulmaktır.

Bundan sonra M. Eden İngiliz diplomat ve konsolosları tarafından sarfedilen insaniyetperverane mesaiden bahsetmiştir.

İspanyaya Alman gönüllülerinin akını devamda

General Franko, Madride nihaî taarruz için Alman gönüllülerinin ve İtalyan tanklarının gelmesini bekliyor

Cebelüttarık 19 — Deyli Telgraf muhabirine göre asilerin elinde bulunan İspanyol limanlarına Alman gönüllüleri gelmeğe devam ediyorlar. Bunlar, gayet iyi techiz edilmişlerdir. Motörlü vasıtaları da vardır. Bu gönüllüler derhal Madrid cephesine gönderilmektedir.

General Franko, Madride karşı katî taarruza girişmek için yeni Alman gönüllülerinin ve İtalyadan tanklar gelmesini bekliyor.

İspanyada bir tedkik seyahati yapmış olan Fransız mebuslarından M. De Kerillisin tahminine göre bugün İspanyada hükûmet saflarında 28,000 ve asilerin saflarında da 54-55 bin ecnebi gönüllü bulunmaktadır.

MADRİDDE YİYECEK AZ

Londra 18 (A.A.) — Madridde iaşe güçlüğü dolayısiyle İngiltere büyük elçiliği, Hariciye nezaretinden, otomobillerini yiyecek nakliyatında kullanmak için müsaade taleb etmiştir. Madridde hâlâ 300 kadr İngiliz vatandaşı vardır ve bunların büyük bir kısmı elçilik binasının içinde oturmkatadır.

İngiliz donanması

Yeni zırhlıların inşasına yakında başlanıyor

Londra 18 — İngiliz Bahriye nazırı Sir Samuel Hoare dün Avam kamarasına İngilterenin müddeti hizmetleri geçmiş olan ve A sınıfına dahil olan beş kruvazörü fiilî hizmette muhafaza etmek için Londra mukavelesinin 21 inci maddesini ileri süreceğini bildirmiş, İngilterenin bu mesele hakkında Japonya ve Amerika ile temaslara girişmiş olduğunu ilâve etmiştir.

Amerika hükûmeti, buna itirazı olmadığını ihsas etmiştir. (Alkışlar). Japonyadan henüz bir cevap alınmamıştır. Fakat bu cevabın da müsait olacağını zannettirecek sebepler vardır.

Fiilî hizmette muhafaza edilecek olan ve A sınıfına dahil bulunan kruvazörler şunlardır:

Cardiff, Cérès, Caledon, Caradoc, Calipso.

İngiliz Bahriye nazırı 1937 senesi programına dahil olan harp gemilerinin inşasını yakında münakasaya koyacağını ve iki hattı harp gemisini yeniden teçhiz edeceğini haber vermiştir.

1940 senesinde İngiliz filosu 20 sınıf harp gemisni ihtiva edecektir.

Madam Simpson Mısıra gidiyor

Kahire 18 — Gelen haberlere göre Ahena vapurile seyahat etmekte olan madam Simpson cumartesi günü sabahı İskenderiyeye vasıl olacak ve derhal Luksora hareket edecektir.

Romanya hariciye nazırının seyahati

Pariste görüşmeler devam ediyor

Paris 17 — Burada bulunan Romanya Hariciye nazırı M. Antonesko, Fransız Hariciye nazırile uzun müddet görüşmüştür. Bu görüşme, Küçük itilâfın Fransa ile ve Fransanın Romanya ve Lehistanla münasebetlerine temas eden umumî meseleler etrafında cereyan etmiştir. Bu hususta büyük bir ketumiyet muhafaza ediliyor. Fakat yarın bir tebliğ neşredileceği haber veriliyor. Gazeteler, resmî mahafilin M. Antoneskonun bu temaslarından memnun kaldığını haber veriyorlar. M. Antonesko, resmî ikamet müddeti bu akşam bitmekle beraber salıya kadar Pariste kalacaktır. Bugün Romanya ve Fransa Hariciye nazırları arasında yeni bir mülâkat vuku bulacak ve bu mülâkat sonunda bir tebliğ neşredilecektir.

Journal gazetesi M. Antoneskonun Fransız Millî müdafaa nazırile erkânı harbiyei umumiye reisine yaptığı mülâkatlardan iki memleketi alâkadar eden askerî meselelerin tedkik edilmiş olduğunu istidlâl ediyor.

Yeni taahhütler mi?

Londra 18 — Hariciye nazırı M. Edenin Bradford'da söylediği nutuk ehemmiyetle karşılanmıştır. Maamafih bu nutuktaki sözlerin daha ziyade aydınlatılması lâzım geldiği söyleniyor. Daily Herald diyor ki:

«Bu nutuk, İngilterenin merkezî ve şarkî Avrupa hakkında Milletler Cemiyeti misakının natık olduğu teahhütlerden başka teahhütlere girişmeğe amade olduğunu işrap etmektedir.

Subayların tekaütlüğü

Kanunun bir maddesinin tefsiri istendi

Ankara 18 (Telefon) — 2515 numaralı kanun mucibince sicillen tekaüde sevkedilen subayların tekaüdlükleri hakkında serdedecekleri itirazları devlet şurasınca değil hususî bir surette teşkil edilen askerî bir encümen tarafından tetkik edilmekte ve karara bağlanmaktadır. Bu encümen tarafından verilen kararlar aleyhindeki itirazlar da büyük millet meclisine yapılmaktadır.

Manisa mebusu bay Refik İnce, bu encümenin mahiyeti itibarile şuraya aid bir vazife ifa ettiğini ileri sürerek kararları aleyhinde meclise itirazda bulunılamıyacağından kanunun tefsirini istemiştir.

Tahranda yapılacak elçilik binası projesi hazırlandı

Ankara 18 (Telefon) — Mimar B. Seyfi, Tahranda yapılacak yeni elçilik binasının projesini hazırlıyarak Hariciye vekâletine vermiştir. Hariciye vekâleti projeyi matluba muvafık bulmuş, tasdik edilmek üzere Nafına vekâletine vermiştir.

Türk bakırı

1938 senesinde çıkmağa başlıyacak

Ankara 18 (Telefon) — Ergani bakır madenlerinde yapılacak izabe tesisatına önümüzdeki şubat sonlarında fiilen başlanacaktır.

Tesisatta takip edilecek sistem, Berlin yüksek mühendis mektebi izabe kürsüsü profesörüne Erganide yaptırılan tedkiklerden sonra katî şeklini almıştır. Tesisat 1938 senesi mayısına kadar ikmal edilecek ve ayni sene haziranında Türk bakırı akmağa başlıyacaktır.

Burada yaptırılacak izabe tesisatı için iki milyon lira sarfedilecektir.

İnhisarlar vekili Ankaraya döndü

Gümrük ve İnhisarlar vekili B. Ali Râna, gümrükler umum müdürü B. Mahmud Nedim Ankaraya dönmüşlerdir. Şehrimizde tedkiklerini henüz ikmal etmemiş olan teftiş heyeti reisi B. Muammer de önümüzdeki pazartesi günü Ankaraya gidecektir.

Bir kadın evinde ölü bulundu

Balatta deniz kenarında bir evde oturan Ayşe adında bir kadın dün evinde ölü olarak bunlunmuştur.

Vaka Adliye ve polise haber verilmiş, yapılan muayenede kadının ölümü şüpheli görüldüğünden cesedi morga kaldırılmıştır. Zabıta Ayşenin ölümü etrafında tahkikat yapıyor.

Atatürk

İngiltere kralını tebrik etti, Kral da samimî bir cevap verdi

Ankara 18 (A.A.) — Cumhur başkanı K. Atatürk ile kral altıncı Jorj arasında aşağıdaki telgraflar teati edilmiştir:

Majeste altıncı Jorj

Londra

Majestelerinin kudretli Britanya imparatorluğunu teşkil eden milletlerin mukadderatını ellerinde aldıkları esnada kendilerine en har ve kalbî tebriklerimi takdim etmek isterim. Bu vesileden bilistifade majestelerile hanedanı kralîlerinin saadetleri, Britanya milletlerinin refahı ve memleketimiz arasında mevcut ananevî dostluk bağlarının takviyesi hakkındaki en güzel temennilerimi arzederim.

K. Atatürk

Türkiye Cumhuriyeti başkanı

Ankara

Tahta cülûsum münasebetile hatırnüvaz telgrafınızı almak, Mister President, beni çok mütehassis etti. Güzel temennilerinize bütün samimiyetimle teşekkür ederim. Memleketlerimiz arasındaki dostluk münasebetlerinin, mütekabil menfaatler ve milletler arasındaki sulh ve refahın inkişafı nefine tekamül etmede berdevam olması en har emelimdir.

Georges

Tiyatro mektebi İtalyanca profesörlüğü

Ankara 18 (Telefon) — Matbuat umum müdürlüğü raportörlerinden Buseyri Baysur Tiyatro mektebi İtalyanca profesörlüğüne tayin edilmiştir.

Şark demiryolları

Pazartesinden itibaren devletçe işletilecek

Hükûmetçe altı milyon liraya satın alınan Şark demiryollarının, pazartesi gününden itibaren devlet demiryolları idaresi tarafından işletilmesine başlanacaktır.

Memurların vaziyetinde şimdilik bir değişiklik yoktur. Kadronun aynen ipkası muhtemeldir. Şark demiryolları memurlarından mürekkeb bir heyet, artık hattı işletmekten el çeken şirketin kendilerine münasib miktarda bir tazminat vermesini temin için dün akşam Ankaraya gitmiştir.

Lordlar kamarası Türk-İngiliz ticaret anlaşmasını kabul etti

Londra 18 (A.A.) — Lordlar kamarası, Türkiye ile yeni bir klering ofisi ihdasına dair olan emirnameyi tasvip ettikten sonra içtimalarını 26 kânunusaniye talik etmiştir.

Vergi borçları

Kanunda tereddüt edilen bir maddenin tefsiri istendi

Ankara 18 (Telefon) — Vergi bakayasının tasfiyesi kanunu mucibince, mübadil, gayri mübadil muhacirlerle harikzede ve emsaline tefviz edilen malların tefvizinden evvelki zamanlara ait vergi borçları terkin olunur.

Maliye vekâleti, satış bedellerinin gayri mübadil bonolarına karşılık olmak üzere gayri mübadiller komisyonuna devredilen gayri menkullere de şamil olup olmadığında tereddüt etmiştir. Bunun için hükûmet, kanunun bu hükmünün tefsir yolu ile hallini Meclisten istemiştir.

Vehib paşa Kıbrısta

Şamdan bildiriliyor: Birkaç gündenberi burada bulunmakta olan sabık Osmanlı generallerinden Vehip paşa Kıbrısa avdet etmiştir. Vehip paşa kendisine mülâki olan gazetecilere, ticaretle iştigal ettiğini, Şamdan bir miktar buğday mübayaa ederek Kıbrısa gönderdiğini söylemiştir.

Fransız sefiri

Fransız sefiri M. Ponsot dün sabah Ankaradan şehrimize gelmiştir.

Türk pehlivanı

Arif, Pariste Isveçli Malmbergi yendi

Geçen salı günü Pariste Palais des Onotso'da dünyanın en maruf profesiyonel serbes güreşçileri karşılaşmışlardır. İlk karşılaşma Cim Londos tarafından şehrimizde yenilmiş olan Kazak Kvoriani ile Polonya şampiyonu Bronoviç arasında olmuş ve Kvorianinin galibiyeti ile neticelenmiştir. Kvoriani iki defa rakibini bir koç gibi kafa darbeleri indirerek yere devirmiş ve sırtını yere getirmiştir.

İkinci müsabaka Türk pehlivanı Arif ile İsveç şampiyonu Malmberg arasında cereyan etmiştir. Seyirciler, İsveçlinin galip geleceğini muhakkak zannediyorlardı. Halbuki müsabaka başlar başlamaz, Arif kuvvetli hamlelerile rakibini hâkimyeti altına almış ve yirmi dakikalık bir güreşten sonra İsveçlinin sırtını yere getirmiştir. Arif bu galibiyeti ile Pariste büyük bir şöhret kazanmıştır.

Erzincanda linç edilen yok

Sabah gazetelerinden biri Erzincanda bir bakkalın linç edildiğini yazmıştı. Bu hâdiseden 10 tarihli nüshamızda Düşünceler sütununda bahsetmiştik. Erzincan muhabirimizden aldığımız mektupta Erzincanda böyle bir vaka olmadığı bildirilmektedir.

Beş bin lira ne oldu?

Tevzi memuru parayı almadığını, veznedar verdiğini söylüyor

Emlâk ve Eytam bankasında son defa üç aylık yetim ve dul maaşlarının dağıtılması esnasında beş bin liralık bir açık görülmüştür. Bankanın kontrol memuru Sermed üç aylık maaşları banka venezdarı İzzetten alarak tevzi etmektedir.

Sermed bu defa gene maaş dağıtmak üzere veznedar İzzetten bir defa 39 bin, bir defa da 50 bin lira olmak üzere 89 bin lira almıştır. Parayı aldıktan sonra da veznedar İzzete 89 bin liralık bir makbuz vermiştir.

Sonra Sermed maaşları dağıtırken 89 bin lira diye aldığı paranın 84 bin lira olduğunu görmüş ve derhal veznedar İzzete giderek paradan beş bin lira noksan olduğunu söylemiş, kasadaki paraları saymasını rica etmiştir.

Veznedar İzzet parayı tamam verdiğini söylemiş ve kasadaki parayı da sayınca hesabın tamam olduğu görülmüştür. Halbuki Sermed, İzzete olan itimadı yüzünden paraları alırken saymadığını ve sonradan paradan beş bin lira noksan olduğunun farkına vardığını iddia etmektedir.

Banka müfettişleri tahkikata el koymuşlardır. Veznedar İzzetin kasası sayılmış, hesabı tamam görülmüştür. Fakat İzzetin verdiği hesapta on tane beş yüz liralık bütün paranın mahalli sarfını gösteremediği söylenmektedir. Tahkikat devam ediyor. Zabıta ve Adliye henüz bu husustaki tahkikata el koymamıştır.

Ayni bankada evvelce vukubulan bir para işi etrafında da müddeiumumîlik tahkikat yapmaktadır.

Bundan bir müddet evvel Emlâk ve Eytam bankasında maaş tevzii işlerile uğraşan Saim adında bir adamın ölmüş bazı kimseleri sağ gibi göstererek bunlara maaş verdiğini ileri sürmek suretile bir mikdar parayı kendisi aldığı iddia edilmiş, hadise müddeiumumîliğe bildirilmiştir. Müddeiumumî muavinlerinden bay Feridun tahkikata el koymuş, tahkikat evrakı noksan olduğudan bu cihetlerin tamalanması için evrakı bankaya iade etmiştir.

İplik meselesi hakkında bir toplantı

Dün öğleden sonra Sanayi birliğinde bir toplantı yapılmıştır. Şehrimizde bulunan İktisat vekâleti heyeti teftişiye reisi B. Hüsnü Yamanın da bulunduğu bu içtimada iplik meselesi etrafında görüşülmüş ve B. Hüsnü Yamana izahatta bulunulmuştur.

Malûm olduğu üzere sanayiciler 20 numaradan yukarı ipliklerin yeni G. İ. R. inde vekâlet listesinden alınıp serbes listeye ithalini istiyorlar. Bundan başka ithalâtı ve satışları kendileri yapmak istiyorlar.

Sanayicilerin bu husustaki dilekleri şehrimizde bulunan İktisat vekili B. Celâl Bayara dün arzedilmiştir. Vekilin vereceği karara intizar edilmektedir.

ŞEHİR HABERLERİ

Gümrüklerin nakli

Taşınma işi 2 ikinci kânuna kadar bitecek

Gümrükler bu ayın yirmi beşinden itibaren Çinili Rıhtım hanına taşınmağa başlıyacaktır. Ayın 28 inde bazı bürolar Çinili Rıhtım hanında faaliyete geçecek, 2 ikinci kânunda da İstanbul ve Galatadaki gümrük binaları tamamen tahliye edilecektir.

Ankaradan şehrimize dönen B. Mustafa Nuri nakil işlerile meşgul olmaktadır.

İstanbuldaki gümrük başmüdürlüğü binasının antrepo haline getirilmesi için lüzum olan tamirat ve tadilâta kânunusani içinde başlanacaktır.

Hastalanan veya askere giden orta mektep muallimleri

Orta mekteplerde askere giden veya hasta olduğundan derslere devam edemiyen muallimlerin yerine ücretli muallimler tayin edilmesi ve derslerin aksamaması vekâletçe bildirilmiştir.

Iş bürosu

İstanbul teşkilâtı dünden itibaren çalışmâğa başladı

Yeni iş bürosu İstanbul teşkilâtı dünden itibaren faaliyete geçmiştir. İstanbul teşkilâtı, baş müfettiş Halûk ile müfettişlerden Niyazi, Müfit, iki memur ve iki de daktilodan mürekkeptir.

Müfettiş ve memurlar dün öğleden sonra Ticaret odasında baş müfettişin riyasetinde bir toplantı yapmışlardır.

Bu toplantıda B. Halûk müfettiş ve memurların vazifelri hakkında bazı izahat vermiştir.

Güzel sanatlar akademisinde inşaat

Şehrimizde bulunan yüksek tedrisat umum müdürü B. Cevad bugün Güzel Sanatler akademisine giderek resim şubesine şef olarak getirilen ressam Leopold Levy ile görüşmüştür.

Yeni mütehassıs Akademide tesis edilecek resim atelyesi hakkındaki fikirlerini söylemiş ve bu hususta tedkikler yapılmıştır.

B. Cevad Akademide yeniden yapılacak inşaat ile de meşgul olmuştur. Tetkikata yarın da devam edilecektir.

El işleri sergisinden gelen eşya sahiplerine veriliyor

El ve ev işleri sanayi sergisine İstanbuldan gönderilen eşya şehrimize iade edilmişti. Bu eşyanın sahiplerine tevziine dünden itibaren başlanmıştır.

İkramiye ve madalyaların dağıtılması için bir merasim programı hazırlanmaktadır. Merasim Halkevinde yapılacaktır.

Kim öldürdü?

Rami civarında bulunan cesedin hüviyyeti anlaşıldı

Rami civarında bir adamın başından tabanca ile vurularak ölmüş olduğu halde bulunduğunu yazmıştık.

Vaka tahkikatına müddeiumumi muavinlerinden bay Übeyd el koymuştur. Adliye doktoru bay Haşim de vaka mahalline giderek cesedi muayene etmiştir. Tahkikat genişletilince cesedin Rami civarında oturan 26 yaşlarında Kenan adında birine ait olduğu anlaşılmıştır.

Kenan beynine bir tabanca kurşunu sıkılmak suretile öldürülmüştür. Fakat Kenanın kim tarafından ve ne için öldürüldüğü henüz anlaşılamamıştır.

Müddeiumumî muavini B. Übeyd dün geç vakte kadar vaka mahallinde tahkikatla meşgul olmuştur. Kenanın hüviyeti tesbit edildikten sonra cesedi morga kaldırılmıştır. Bir taraftan da jandarma tahkikat yapmaktadır.

Dün tahkikat esnasında on sekiz kişi sorguya çekilmiş, bunlardan Hasan, Lûtfi, Rıza ve İbrahim adlarında dört kişi zan altına alınmışlardır. Tahkikatın bugün bitirilmesi ümit ediliyor.

Vitrin müsabakası

Bütün vitrinler gözden geçirildi

Millî İktisat ve Tasarruf haftası münasebetile vitrinlerin jüri heyeti tarafından tedkikine dün akşam başlanmıştır.

Sanayi müfettişinin riyasetindeki jüri heyeti İstanbul ve Beyoğlu tarafında yerli mallarla süslenen vitrinleri kâmilen gözden geçirmişlerdir.

Şehrimizde bulunan İktisat vekili B. Celâl Bayar da vitrin müsabakasile yakından alâkadar olmuş ve Beyoğlundaki vitrinleri dün akşam tedkik etmiştir.

Kanlı kavga

Galatada Mustafa adında biri dün Mumhane caddesinde bir dükkânın önünde boya tenekesi yıkarken boyalı sular oradan geçen Cemil adında birinin üzerine sıçramıştır. Bundan hiddetlenen Cemil bir tekme vurarak Mustafanın elindeki tenekeyi fırlatmıştır.

Bu yüzden aralarında kavga çıkmıştır. Kavgada Cemil bıçağını çekerek Mustafayı göbeğinin üstünden tehlikeli surette yaralamıştır.

Vakaya el koyan polisler Mustafayı ölüm halinde hastaneye kaldırmışlar, Cemil yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

En gülünç adam!..
Karikatür müsabakamıza gelen binlerce mektubun tedkiki devam ediyor.
NETİCEYİ
Bir kaç gün sonra bildireceğiz.
BEKLEYİNİZ!

Ihracatı mürakabe

Vesikalar verildi mürakabe işine başlandı

İhracatı mürakabe kanunu meriyete girdiğinden mürakabe işine başlanmıştır. Yeni kanuna göre bütün ihracatçıların ihracat işlerile meşgul olabileceklerine dair birer vesikaları olması lâzım geliyor. Ticaret odasına müracaat etmiş olan tacirlerden bir kısmının vesikaları verilmediğinden gümrük başmüdürlüğü bunların mal ihracına müsaade etmemişse de dün bütün vesikalar tacirlere tevzi edilmiş ve bu mahzur ortadan kalkmıştır.

Vesika alan tacirler 933 senesinden evvel ticaret işlerine başlamış olan kimselerdir. 933 den sonra ticaret hayatına atılan yeni ihracatçıların muameleleri henüz ikmal edilmemiştir. Bunların vaziyetleri tedkik edilip İktisat vekâletine arzedilmiştir. Yeni ihracatçıların vesikalarının da yakında vekâletten gönderileceği umuluyor.

2 otomobil çarpıştı

İçindekilerden ikisi ve bir şoför yaralandı

Şoför Haydarın otomobili dün Tarlabaşı caddesinden geçerken karşıdan gelen şoför Mustafanın otomobili ile çarpışmıştır. Çarpışmada otomobilin ikisinin de ön tarafları parçalanmıştır. Bunlardan Mustafanın otomobilinde bulunan Zeki adında biri başından, Bedri adında biri yüzünden ve çenesinden, şoför Mustafa da başından yaralanmışlardır.

Yaralılar hastaneye kaldırılmışlar, şoför Haydar yakalanarak tahkikata başlanmıştır.

Ölüleri yıkama yerleri

Ölülerin yıkanması ve gömme işlerinin Belediyece yapılacağı bir müddet evvel yazılmış ve bu hususta hazırlanan talimatname Şehir meclisince de kabul edilmişti.

Belediye bugüne kadar ölü yıkanma yerlerini hazırlıyamadığından talimatnamenin tatbikine başlanamamıştı.

Belediye, ölü yıkanma yerleri hazırlıklarını kısmen ikmal etmiştir. İstanbul cihetindeki ölüler Cerrahpaşa hastasindeki fennî yıkanma yerinde, Beyoğlu ve Beşiktaş cihetindeki ölüler Beyoğlu Zükûr hastanesindeki yıkanma yerinde, Kadıköy, Üsküdar ve havalisindekiler de Zeynep Kâmil hastanesindeki hususî mahalde yıkanacaktır.

Esnaf cemiyetleri reisi ve kâtipleri toplanıyorlar

Esnaf cemiyetleri reisi ve kâtibi umumîleri bu ayın 5 inde Ticaret odasında fevkalâde olarak toplanacaklardır. Bu toplantıda esnaf cemiyetleri varidatından ayrılan yüzde 25 lerle esnafa ne şekilde yardım edilmesinin daha muvafık olacağı hakkında görüşülecektir.

SOHBET:

Niçin okumuyoruz?

Bizde okumak itiyadı bir türlü yayılamıyor, kitab satılmıyor, hiç bir mecmua tutulamıyor diye şikâyet eder dururuz. Türk muharriri, pazara götürdüğü mataha müşteri bulamıyan bir müstahsil vaziyetindedir. Bu yüzden kırılır, bedbinliğe tutulur, içine acılık çöker. Çalışmaktan vazgeçer demiyorum; mesleğinin kudsîliğine kanidir, onun için devam eder. Fakat geçinmek ihtiyacındadır; ekmeğini muharrirlikten başka bir işten çıkarmağa mecbur olur, bunun için de verimi, hem kemiyet, hem de keyfiyet bakımından günden güne düşer. Hiç şüphesiz ki Türk muharririnin hali, acıklı bir haldedir.

Onun halinin bundan iyi olduğu zamanlar görülmüş müdür? Dün, belki bir parça daha iyi idi; fakat parlak da sayılamazdı. Yine kitab satışının azlığından bahsedip buna «buhran» denildiği bir sırada, merhum üstadımız Ahmed Rasim, hiç bir zaman şaşmaz sağ - duyusu (akli - selimi) ile «Buhran, büyük varlıklara âriz olan başdönmesidir; bizde kitab ne zaman satılmıştı ki bugün buhrandan bahsediyorsunuz?» demişti. O sözü bugün de tekrar edebiliriz. Türkiyede kitab alışverişinde, düne nisbetle büyük bir fark yoktur... Gerçi öyle amma şartlar değişmiştir; eskiden gözlerimiz şimdiki kadar garba dikilmiş değildi. Hattâ uzun asırlar, o tarafa hemen hiç bakmadık. Şimdi ise Avrupa memleketlerinde, bilhassa bizim gözlerimizi çeken büyük irfan memleketlerinde kitabın ne kadar satıldığını görüyoruz. Oralar Türkiyeden kalabalık yerler, oralarda kara cahillikle mücadele bizdekinden çok önce başlamış, hiç okuması yazması olmıyanlar hesaba katmağa değmiyecek kadar az, dilleri yer yüzünde Türkçeden çok daha yaygın... Öyle amma Türk muharriri de kitabının, İngilizce, Almanca bir kitab kadar satılmasını beklemiyor ki!... Onların ellisine, altmışına karşı bir ile iktifa edecek; ona da nail olamıyor.

Oraların insanlarında okumak, kitab almak itiyadı var da bizde niçin yok? Türk muharririnin yazdıkları, o memleketler muharrirlerinin yazdıkları kadar iyi değil de ondan mı? Onların tercümeleri de okunmuyor... Hem, her memleket lâyik olduğu muharriri yetiştirir. Türk muharrir fena ise Türk karii de ondan iyi değildir; ikisi aşağı yukarı bir derecededir. Muharrirler arasında da, kariler arasında da memleketin umumî irfan seviyesini aşmış insanlar bulunabilir; fakat bunlar çok küçük bir akalliyettir, biz onlardan bahsetmiyoruz.

Ekseriyet Türk muharrirlerini niçin okumuyor?... Kitabın pahalı olduğu söylenebilir. Fakat bunun üzerinde de ısrar etmek doğru olmaz. Gerçi bizde, meselâ İngilterede, Almanyada olduğu gibi, çok ucuz kitablar yok. Fakat on beş, yirmi kuruşluk kitablarımız da çok satılmıyor. Hem her ay kitaba üç beş lira verebilecek olanlarımız da okumuyor.

Halkı okumağa ikna etmek kabil midir?... Ne ile ikna edeceğiz? Nutukla, konferansla, makale ile mi?

(Devamı 4 üncü sahifede)

Nurullah Ataç

Bay Amcaya göre...

— Geçen gün vapurda karşıma üç kadın gelip oturdu bay Amca. Üçü de çocuklu?.

... Kendi kendime: «Şimdi bunlar çocuk bakımından, yemeklerden, ev işlerinden bahsedecekler, istifade edeyim!» diye düşünerek kulak misafiri oldum...

... Fakat hayret!.. Biri sinemadan, biri şapka modasından...

... Biri dün geceki poker partisinden bahsetti!.. Şaştım kaldım!...

B. A. — Bu bir şey değil, ya karşına işinden dönen üç erkek oturup çocuk bakımından, yemeklerden, ev işlerinden bahsetselerdi ne yapardın?...

Bayram günü Ankaradaki Galatasaray ve Fener mütekaid oyuncuları arasında bir maç yapıldığını ve iki takımın berabere kaldıklarını yazmıştık. Yukarıdaki resimde Galatasaray ve Fenerbahçenin mütekaid oyuncuları görünüyor.

Sohbet

(Baş tarafı 3 üncü sahifede

yi amma nutuk, konferans dinliyen, makale okuyan adam zaten okumanın, fikir alış verişinin zaruretine inanmış kimsedir. Onu iknaa hacet yok... Hem farzedelim ki «irşad» vasıtaları ile büyük bir kitleye, okumanın bir ihtiyaç olduğunu kabul ettirdik. Bir işin bir ihtiyaç olduğunu, iyiliğini kabul etmek başka, onu yapmak başkadır. Zaten okuması yazması, kitaba verilecek parası olup da yine okumıyanlarla konuşun, hiç biri okumanın faydasını, medenî adam için bir ihtiyaç, bir vazife olduğunu inkâr etmez ki!... Amma okumaz.

Niçin?... Çünkü okumak insanın çocukken, mektep sıralarında edineceği bir itiyaddır. Pek nadir vakaları bir tarafa bırakırsak, sonradan teşekkül etmez. Halbuki bizim mekteplerimizde, çocuğun, gencin okuyacağı kitab yoktur. Bugün Tür'⁻ᵉde bir edebiyat muallimine: «Talebenize falan eserleri niçin okutmadınız?» diyebilir misiniz?... O «falan» eserler hangil ıdir? Eski edebiyatımız mahsulleri, divanlar mı?... Olamaz; çünkü bugünkü cemiyetimiz onların dilinden de, zihniyetinden de uzaklaşmak, kurtulmak istiyor. Genç, ihtiyar hiç bir kimseye Fuzulinin, Nef'inin, Tevfik Fikretin dilini anlamadığı için sitem edemeyiz... Bugünün verdiği eserler mi?... Onlar da olamaz; çünkü onların kıymeti, cemiyetçe tasdik edilmiş değildir. Onların iyi olup olmadığını zaman tayin edecektir. Bugün onları mekteplilere: «İşte güzel budur; kafanızı ve dilinizi bunlarla kuracaksınız, çünkü Türk cemiyeti böyle istiyor» diyemeyiz. Fransada bir edebiyat muallimi, talebesine bir çok eski, kıymetleri ekseriyetçe tasdik edilmiş muharrirleri tavsiye edebilir; hattâ talebesini, onları okumağa mecbur eder. Bizde böyle bir şey kabil değildir. Klâsik edebiyatı, yani mekteplilerinin muhakkak okumasını istiyeceği kitabları olmıyan bir cemiyette, okuma itiyadı yayılamaz, kitab satılamaz.

Nurullah Ataç

Müessif ölüm

Adalar mal müdürü B. Niyazinin oğlu Kadıköy orta mektep son sınıf talebesinden Fevzinin henüz pek genç yaşında hayata veda ettiği teessürle haber alınmıştır. Cenazesi dün kaldırılmış ve Kartal kabristanına defnedilmiştir. Kederli babası B. Niyaziye en samimî taziyelerimizi sunar, kendisine sabır temenni eder ve zavallı yavruya rahmet dileriz.

Mevlûdu nebevî

Yarınki pazar günü saat bir buçukta Teşvikiye camiinde mütekaid Mareşal Kâzımın ruhuna ithaf edilmek üzere Hafız Bürhan ve Hafız Kemal taraflarından mevlidi şerif okunacağından arzu buyuran zevatın teşrifleri rica olunur.

AKŞAM
Abone Ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	—

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Adres tebdili için yirmi beş kuruşluk pul göndermek lâzımdır.

Şevval 5 — Ruzu Kasım 42

S.	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	12,51	2,38	7,28	9,48	12,00	1,39
Va.	5,34	7,21	12,11	14,31	16,43	18,22

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk Sok. No. 13

Teşekkür

Geçenlerde vefatını teessürle yazdığımız General Osman Demirelin ailesi, muhtelif suretlerle kendilerini teselli lûtfunda bulunan dostlarına en samimî teşekkürlerini arzeder.

DÜNYADA neler oldu? neler oluyor?

KÜRKLÜ BANYO

Modern insanlar rahatlarına çok düşkündür. En ufak bir rahatsızlığa tahammül etmezler. Rahat etmek için neler neler düşünmezler. İşte bir Amerikalı porselen banyolarda rahatsız yıkanıldığını hissederek resimde gördüğünüz içi bir nevi kadife ile döşeli banyoyu icad etmiş... Bu banyoda yıkananın âdeta kürkten mamul bir koltuğa gömülmüş kadar rahat ettiği söyleniyor. Yeni banyolar pek pahalı olmasına rağmen Amerikada zenginler arasında birdenbire taammüm etmiştir. Kürklü bir banyoda yıkanmasını kim istemez!.. Bilhassa rahat yaylı koltuklara alışmış banka ve fabrika direktörleri kaskatı porselen üzerine bir taraflarını incitmeden nasıl yatabilirler?

Bu işin lüks tarafı bir de pratik tarafı var ki bizce asıl ehemmiyetlisi bu! Eski porselen döşeli banyolarda insan çabucak kayıverirdi. Kaymamak için çok dikkatli olmak gerekti. Hatta bu yüzden bir çoklarının ellerini kollarını kırdıkları oluyordu. Yeni banyolarda ise kaymanın önüne geçilmişitr. İnsan korkusuzca banyo içinde istediği gibi hareket ediyormuş...

İNAT BU YA!

İki kardeşe babalarından bir ev kalıyor. Uzun müddet ikisi kavga etmeden evde yaşıyorlar. Bir gün bir müteahhid evin arsasını bol para ile almak teklifinde bulunuyor. Kardeşin biri derhal satmağa kalkıyor. Diğeri razı olmuyor. Münakaşa münakaşa üstüne... kavga büyüyor.

Nihayet biri hissesini satıyor. Müteahhid derhal satın aldığı hisseyi yıkıyor ve ev resimde gördüğünüz tarzda ortasından bıçakla kesilmiş gibi kalıyor. Hissesini satmağa razı olmıyan kardeş o kadar inatçı ki, ev artık kullanılmıyacak bir hale gelmiş olduğu halde satmıyor ve böyle muhafaza ediyor. Şimdi ev müze haline gelmiştir. Gelen geçen halk girip dolaşıyor.

GÜNAH DÜNYASI

Meksikada Toluko şehrini ziyaret edenler bir yolun ortasında ağaca sarılı koca bir yılan görünce gayriihtiyari korkup duraklarlar. Yılanın hareket etmeyişi onlara cesaret verir, ilerilerler. Yaklaşınca bunun sahici bir yılan olmayıp samanla doldurulmuş yapma bir yılan olduğunu görürler. Acaba hangi muzip bunu yolun kenarındaki ağaca koymuş? diye düşünürler. Bu yılanı oraya koyan bir muzip değil, dindar bir papazdır.

Bakın papazın zihniyetine:

— Dünya günahla dolu. Her gün bin bir türlü tahrik bizi günah işlemeğe sevkediyor. Onun için dünyanın bu fena halini daima halkın aklına getirmek lâzımdır. Yılan bize günah işlememeyi hatırlatmakta âmil olabilir. Çünkü Havva annemizi aldatan mahlûkun bu hale girdiğini görerek, insan, vicdanına mugayir bir hareket etmekten çekinir.

Toluka civarındaki kumarhanelere giden yolun ortasında bir ağaca bırakılmış olan bu yapma yılanın yerlileri günah işlemekten ne kadar menettiğini bilemeyiz. Yalnız papaz öldükten sonra bile halk yılanı yerinde bırakmayı münasib görmüştür. Çünkü gelen ziyaretçiler bu manzara karşısında derhal duruyorlar, tahassüsle yerlilere bunun ne olduğunu soruyorlar, söz açılıyor ve konuşurlarken ufak tefek te alınayı ihmal etmiyorlar.

Papazın toprağı bol olsun: Bu dünya sadece günah dünyası değil, ticaret dünyası da!..

ZENGİN!

Dünyanın en zengin adamı bir Amerikalıdır... Bugüne kadar böyle sanıyorduk, diyorduk ki: Dünyanın en zengin adamı muhakkak Amerikadadır. Değilmiş meğer. Dünyanın en zengin adamı, zamanımızın Karunu meğer Japonmuş.

Japonyanın birçok fabrikalarına sahip olan bay Mitsinin serveti üç yüz milyon liradır!..

Sancağa gidecek heyet

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

lik sahibi kalmamıştır. Gayri müsavi nisbetler dahilinde tarh edilen vergiler yüzünden bankalara borçlu Türklerin miktarı çoğalmaktadır. Tunus bankasına borçlu olan 68 kişinin 65 i Türktür.

3 — Sancakta sıhhî teşkilât, Türk kesafeti aleyhine olarak tanzim edilmiştir. Bilhassa Amık mıntakasında sıtma mücadelesi sureti mahsusada ihmal edilmiştir.

ARAPLAR SİLÂHLANDIRILIYOR

Lâzkiye 18 (Hususî muhabirimizden) — Sancakta Türk unsurunun gösterdiği yekparelik karşısında, Sancaktaki unsurları birbirleri aleyhine tahrik etmek mandater devlet memurlarının gündelik faaliyetleri haline girmiştir. Bunun için yapılan hareketleri arasında Arapların silâhlandırılması birinci plânda gelmektedir. Kuseyri köyündeki Araplar açıktan açığa silâhlandırılıyorlar.

Sancakta birbirlerile araları açık bulunan Ermenilerin aralarını bulmak ve bunları Taşnak partisi emellerine göre organize etmek için de geceli gündüzlü faaliyet sarfolunmaktadır. Bu maksatla Musa dağındaki Ermenilere silâh da atılmıştır.

TÜRK KÖYLERİ

Halep 18 (Hususî muhabirimizden) — Sancağın, Suriyenin parçası olduğunu ileri sürmek istiyenlerin müracaatları bütün Sancak mıntakasında gülünç bulunmaktadır.

Türklere muhalif olanlar da bilirler ki, Sancaktaki mühim cografya isimleri: Kozluca, Karaçakıl, Ilıkpınar, Çakallı, Tokboğazı, Çakaltepe, Yeniyapan, Üçtepe, Acarköy, Samanlı, Kurtkulak, Değirmenbaşı, Alaybeyli, Muratpaşa, Kızılkaya, Derindere, Fındıklı, Gediktepe, İligeçit, Demirel, Soğukoluk, Nergislik, Çınarlan, Soğukpınar, Soğuksu, Karasu, Karbeyaz, Hisarcık, Kayacık, Ordu, Bayır, Bucak, Hızırbey, Çınarcık, Boğukluk, Derince, Gökmeydan, Beyköy vesaire...

Sancakta yaşayan ve fazla nüfusu ihtiva eden aileler de hep Türktür.

Meselâ: Antakyada Şemseddinler, Melek Zadeler, Halef ağa Zadeler, Civelek Zadeler, Miski Zadeler, Büyük Miski Zadeler, Türkmen Zadeler, Karabeyler, Kuseyri Zadelerin hepsi Yahya efendi Zadeler, Bereketler Türk aileleridir. Amıkdaki Mürsel Oğulları, Karabey Zadeler, Bahadırlılar, Altunî Zadeler, Sarıcalılar, Kara Ahmedliler, Çirkin Oğulları hep Türktürler. Ne Yahya efendi Zadelerden ne de Bereket Zadelerden Arapça bilenler bile yoktur.

Adana seylâbzedeleri

Seylâbzedelere yapılacak yardım hakkında bir rapor hazırlanacak

Ankara 18 (Telefon) — Diyarıbekirde yapılması kararlaştırılan yeni hastane hakkında tedkiklerde bulunmak üzere Diyarıbekire giden Sıhhiye vekâleti müsteşarı B. Hüsameddin tedkiklerini bitirmiş ve Diyarıbekirden hareket etmiştir. Yarın (bugün) buraya gelmesi bekleniyor.

B. Hüsameddin Diyarıbekire giderken Sıhhiye vekilinden aldığı emir üzerine Adanaya uğramış ve seylâpzedelerin vaziyetini mahallinde tedkik etmişti. B. Hüsameddin buraya gelince, Adana selâpzedelerine yapılacak yardımlar hakkında bir rapor hazırlıyacak ve Sıhhiye vekiline verecektir.

ECNEBİ SEFİRLERİN TAZİYETLERİ

Ankara 18 (A.A.) — Fransa, Sovyet birliği, Amerika büyük elçilerile Yugoslavya ve Bulgaristan elçileri hariciye vekâletine verdikleri takrirlerde Adana seylâb felâketinden dolayı hükûmetimize teessür ve taziyetlerini bildirmişlerdir. Macar sefiri hariciye vekâletine bizzat gelerek teessürlerini ifade etmiştir.

Fransa hariciye nazirile İran hariciye veziri de hariciye vekâletine bir telgraf göndererek seylâb felâketinden dolayı hükûmetimize taziyede bulunmuşlardır.

Amerikada feyezanlar

Nevyork 18 (A.A.) — Manilladan haber verildiğine göre, Luzon adasında kâin Cagayan yaylâstnda vukubulan feyezan, iki milyon doları tecavüz eden bir zarara sebebiyet vermiştir. Şimdiye kadar 24 ölü bulunmuş, 166 kişi kaybolmuştur.

SİYASÎ İCMAL

Akdeniz muvazenesi

İspanya işleri iki noktadan mütemadiyen politika âlemini endişe içinde bulundurmaktadır. Bunlardan biri boğuşmakta bulunan taraflara hariçteki devletlerden silâh ve gönüllü vermek suretile yapılan yardımların neticesi olarak İspanyanın muhtelif milletler arasındaki bir harbe sahne teşkil eylemesi ve sonradan bu sahnenin bütün Avrupayı kaplayacak kadar yayılması korkusudur.

Diğeri ise İspanyadaki muharip tarafların biribirine karşı nihai zaferi kazanmak için her fedakârlığı göze aldıracak ve hattâ İspanyanın topraklarında ecnebi devletlere askeri ve siyasi imtiyaz ve müsaadeler vermek suretile Avrupa kıtasında ve bahusus Akdenizde mevcud muvazeneyi bozacak kadar ileri varmaları endişesidir.

Almanya İspanyanın sanayi merkezi olup halkı İspanyollardan ziyade Fransaya daha yakın akraba bulunan Katalonyada bir Sovyet idaresinin ve hükûmetinin kurulacağından endişe ediyor. İtalya da ayni fikirdedir. İngiltere ile Fransa ise Akdenizin şark havzasına hâkim bulunan Balear adalarında İtalyanın yerleşeceğinden korkuyorlar. Bu adalardaki ihtilâlcilerin başında İtalyan zabitlerinin bulunmaları ve İspanyadan ve bahusus Katalonyadan gelen hükûmet kuvvetlerine karşı yapılan mücadelede ve bunların tekrar denize atılmasında İtalyan zabitlerinin büyük rol oynamış olmaları İngilizlerin ve Fransızların endişelerini arttırmıştır.

İngilizlerle Fransızlar Almanyanın umumi harpten evvel birçok maden imtiyazları almış olduğu şimali Fasta yerleşeceğinden de endişe ediyor. Balear adaları hakkında İngilterenin endişeleri son günlerde çok artmış olduğundan İngiltere Hariciye nazırı M. Eden İtalya hükûmetinden resmen izahat istemeğe lüzum görmüştür.

İtalya verdiği cevapta İspanyadaki ihtilâlin başında bulunan general Frankodan bu adalar üzerinde hiç bir imtiyaz almadığını bildirmiş ve ileride dahi böyle bir teşebbüste bulunmıyacağını temin etmiştir. Sarih olan bu teminat İspanya meselesinin araziye aid cihetinden bir derece İngiltereyi tatmin eylediğinden Akdenizde muvazenenin bozulacağı endişeleri şimdilik hafiflemiş bulunuyor.

İktisad vekilinin mühim bir nutku

Millî gelir artıyor, iş hacmi genişliyor

"Paramızı kıymetten düşürmek lüzumsuzdur, tedavüldeki paranın hacmini şişirmenin veya kredi hacmini kısmanın da aleyhindeyiz.„

İkinci beş senelik endüstri plânımızda neler vardır!

İktisad vekili Celâl Bayar, yerli mallar ve tasarruf haftası münasebetile dün akşam radyoda mühim bir nutuk söylemiştir. İktisad vekili nutkunda demiştir ki:

Eski devirlerde tasarrufun ifadesi: Dişten arttırmak veya ak akçe kara gün içindir sözüdür. Halbuki tasarrufun yeni mânası şudur: Ak akçe ak günü hazırlamak içindir. Dişten değil işten arttırmak lâzımdır. 19 uncu asrın cemiyet faaliyeti sahasında en büyük ihtiraı anonim ve ona benzer şirketlerdir. Tasarrufu millî istihsale kanalize eden müesseseler millî bankalardır. Bundan dolayıdır ki, hakikî medenî adam, millî şuuru tekemmül etmiş adam cebinde veya kasasında para tomarı değil bir banka çeki karnesi taşıyan adamdır.

Tasarruf telâkkisi ve medenî olgunluk seviyesi arasında münasebet vardır. Bankalar ve tasarruf arasında münasebet vardır. Millî şuur, millî sanayi, millî tasarruf arasında ktaî münasebt vardır.

«Türkiye Türklerindir, Türklere aid kalacaktır» diyoruz. Bunun mevzuumuz itibarile mânası yaratacağımız endüstrinin, yurdumuza aid varlıkların biz sahibi, biz efendisi kalacağız demektir.

Memleketin bir koloni gibi şunun bunun hesabına, şunun bunun tarafından değil, kendi hesabımıza, kendi evimiz olarak imarı, kalkınması Kemalist davanın temelidir. Devlet bütçe gelirinden bu maksatla mümkün olan tasarrufu ayırıp hasretmektedir. Umumî surette endüstriyel işletme devresine girmek üzereyiz.

PARAMIZIN KIYMETİ

Paramızın kıymetini muhafaza; bunun için lüzumlu tediye muvazenemizi muhafaza, bankalarımızın tamamen ve mutlak olarak emniyet verici vaziyetini muhafaza, bilhassa ehemmiyet verdiğimiz işlerdir. Takip ettiğimiz klering politikası son aylarda bazı memleketlerin giriştiği millî para kıymetlerini düşürme yarışından bizi müstağni bırakmıştır.

Mallarımızı müşkilâtsız ihraç edebilmekteyiz. Bugünkü kaygumuz talep nisbetinde mal yetiştirebilmektir. Bu şerait dahilinde millî paramızın kıymetini düşürmek lüzumsuzdur. Bu, tasarruf sahibinin cebinden ve tasarrufundan o mikdar çalmaktır. Tasarruf hareketini zehirlemektir.

Biz enflâsyon, yani dahilde tedavüldeki paranın hacmini şişirmek politikasının aleyhindeyiz. Deflâsyon, yani para ve kredi hacmini kısacak politikanın da aleyhindeyiz.

BANKALARDAKİ MEVDUAT

Şimdi size kısaca geçen bir yıl içinde millî tasarruf hareketlerimizin inkişafından ve tahakkuk ettirilmiş veya başlanmış başlıca ekonomik millî işlerimizden bahsedeceğim:

İptida, memleketimizde bankalara vaki mevduat seyrini gösteren rakamları zikretmek isterim.

Türk lirası olarak:

1933 de memleketimizdeki millî bankalara mevduat 141,758,000, memleketimizdeki ecnebi bankalara mevduat 49,864,000 yekûn 191,622,000

1934 de memleketimizdeki millî bankalara mevduat 144,788,000, memleketimizdeki ecnebi bankalara mevduat 22,947,000, yekûn 167,735,000.

1395 de memleketimizdeki millî bankalara mevduat 159,032,000, memleketimizdeki ecnebi bankalara mevduat 38,632,000, yekûn 197,664,000.

Bu rakamlar haricinde mutlak tasarruf olarak mevduat şunlardır:

Türk lirası olarak:

1933 de memleketimizdeki millî bankalarda 52,763,000, memleketimizdeki ecnebi bankalarda 16,635,000, yekûn 69,398,000

1935 de memleketimizdeki millî bankalarda 54,208,000, memleketimizdeki ecnebi bankalarda 12,916,000, yekûn 67,124,000.

1935 de memleketimizdeki millî bankalarda 59,274,000, memleketimizdeki ecnebi bankalarda 12,972,000, yekûn 72,246,000.

Burada tasarruf bakımından hayat sigortaları hareketinden de kısaca bahsetmek isterim: Çünkü hayat sigortalarını, millî tasarrufun diğer bir tezahürü olarak alıyorum.

1934 senesinde memleketimizde hayat sigortaları için 1,030,000 liralık prim ödenmiş ve 1935 de bu miktar 1,140,000 lira olmuştur. Bu suretle 1935 senesinde, 19 bine yakın hayat poliçesi ile, 26 milyon lirlaık bir sermaye temin edilmiş bulunuyor.

Bankada olsun sigortada olsun millî tasarrufumuzun emniyeti ile titizlik ile alâkadarız. 1935 senesinde, mevduatı koruma kanunu neşredilmişti.

SİGORTA MEVZUATI

Hayat sigortalarına gelince: Memleketimizde henüz yeni olan bu mevzu da ayni derecede alâkamızı çekmektedir.

Esasen sigorta mevzuatımızı yenileyeceğiz. Bu meyanda hayat sigortalarına millî tasarrufun himayesi bakımından ayrı bir ehemmiyet vereceğiz. Bankalarımızın mevduat sahipleri tarafından vukubulacak her talebi karşılayabilmelerini istediğimiz gibi, Türkiyede çalışan sigorta şirketlerinden de, günü geldiğinde her poliçeyi ödeyecek vaziyette olmalarını istememiz tabiidir. Bunun için hayat sigortalarında riyazi ihtiyatların çok likid bir halde bulundurulması icab eder.

Yeni sigorta mevzuatımızla sair tedbirler arasında riyazî ihtiyatların nerelerde kullanılabileceğini ve nerelerde kullanılamıyacağını tayin edeceğiz. Bunlar millî ekonomimize doğru kanalize edilecektir.

MİLLÎ PARA

Mevzuu genişleterek memlekette iş ve tedavül hacmi hakkında fikir veren bir kaç rakam zikredeceğim.

Türk lirası olarak:

Tedavüldeki millî para miktarı:

1933 de kâğıd 146,826,000, madenî 8,572,000, yekûn 155,398,000.

1934 de kâğıd 158,157,000, madenî 9,279,000, yekûn 167,436,000.

1935 de kâğıd 162,754,000, madenî 16,001,000, yekûn 178,755,000.

Cumhuriyet Merkez bankasınca yapılmış iskonto muamelâtı seyrini gösteren şu rakkamlar da son derecede şayanı dikkattir:

Türk lirası olarak:

1933 te Ticarî iskonto 20,318,000 üç imzalı senetler 3,909,818, yekûn 24,227,818.

1934 te Ticarî iskonto 4,514,235, üç imzalı senetler 4,802,321, yekûn 9,316,556.

1935 de Ticarî iskonto 20,085,354 üç imzalı senetler 3,704,400, yekûn 23,789,754.

1936 da (11) ay Ticarî iskonto 37,971,875, üç imzalı senetler 30,949,247 yekûn 68,921,122.

İTHALÂT VE İHRACATIMIZ

Ticarî muvazene vaziyetimizi aynı seneler zarfında gösteren rakamlar şunlardır:

Türk lirası olarak:

1933 ihracatımız 96,162,000, İthalâtımız 74,672,000, fark 21,490,000.

1934 ihracatımız 92,149,000, ithalâtımız 86,790,000, fark 5,359,000.

(Devamı sekizinci sahifede)

ÇİÇEK . MEYVA . SEBZE . KÜMES

TAVUKÇULUK:

Tavuk tifosu

Tavuklarda bu mevsimde sık sık görülen ve külliyetli telefat veren bir hastalık

Tavuk tifosu yalnız tavuklarda değil, bilcümle tuyurda - uçan hayvanlarda - ev kuşlarında görülmektedir.

Tavuk tifosu mikrobî ve sarî bir hastalıktır. Mikrob tavukların kanına yediği yemlerle girer. Bu hastalık mikrobları, kümese giren yabancı tavuk veya insanlarla getirilmiş olur.

Bir kümese mikrob girer girmez tavuklara sirayet eder, ancak tavuk kolerasında olduğu gibi sirayet âni ve seri olmadığı gibi kolera kadar da telef vermez, mikrob tavukların kanına dahil olduktan 6 - 7 gün sonra hastalık tesirini gösterir. Hastalığa mukavemet edemiyen tavuklar 10 - 15 gün sonra telef olurlar.

Hastalığın mikrobları tamamile keşfedilmiştir. Bacterium Gllinarium basil ve mikrobların tesirile olur.

Hastalığa tutulan tavuklarda görülen âraz: Dermansızlık, kansızlık, iştihasızlık, hararet, vaziyeti umumiyede mühim tahavvüllerdir. Hastalığa tutulan tavuk ve horozlar bir kenara çekilirler, tüyleri, kuyruk ve kanatları, başı düşer ve resmimizde görülen hali alırlar. İpik ve sakal solar, hayvanlar sallanarak yürürler. Bu hastalığa tutulan hayvanların pislikleri yumuşak ve sulu olur, ayni zamanda rengi de sarımtıraktır.

Hastalık şiddetli olursa kan başa, ibiğe hücum eder, ibik koyu kırmızı hatta simsiyah olur.

Bu hastalıktan ölen tavukların barsakları, vücudleri muayene edilirse gışayı muhatinin soluk bir renk aldığı görülür. Karaciğer üzerinde beyaz beyaz lekeler müşahede edilir. Hayvanların dalağı şişer ve yumuşar.

Tifoya tutulan tavukların kanı çabuk donmadığı gibi suludur.

Bundan çok daha tehlikeli olan tavuk kolerası vardır ki, bunu diğer bir yazımızla izah edeceğiz.

Bu hastalığa tutulan tavuklar hemen tecrid edilir ve ayrı bir yere konur ve 10 tavuğa bir çorba kaşığı karbonat döfer, 10 gram jansinan, 50 gram salöl mahlûlü su ile karıştırılarak verilir.

Kümesleri de yüzde 1 - 2 nisbetinde süblime ile veya 4 - 5 nisbetinde asidfinik veya kreolin ile güzelce dezenfekte etmek, biraz da kükürt yakıp kümesi temizledikten sonra sağlam tavukları buraya nakledip bol yemlerle besliyerek bir müddet dışarı çıkarmamak lâzımdır.

1 Horozun sağlam hali, 2 tifoya tutulmuş hali.

ÇİÇEK:

Güzel ve pek zarif çiçeklerden orşideler Cypripedum Callasum

Tabiatte mevcud çiçeklerin, manzara, renk, kokuları ve şekilleri itibarile en güzel, narin çiçekler Orşidelerdir. Orşide fasilesine mensub çiçeklerin adedi pek çoktur ve bini mütecavizdir. Orşideler, her ne kadar tropik çiçeklerden iseler de, memleketimizin süp tropik olan mahallerinde ezcümle, Adana, Tarsus, Mersin, Antalya ve İzmir havalisinde pek çok Orşide envaının yabani şekillerine tesadüf edilmektedir.

Köklerindeki yumrularından sahleb istihsal olunan Orşidelerden - sahlep nebatı namı altında - İzmir havalisinde pek çok yetişmektedir. Bu çiçeklerin renkleri beyaz, kırmızıya meyyaldir.

Orşidelerden bazılarının kokuları hoş ve baygındır. Manzara ve renkleri, şekillerile insanların tabiî zevklerini okşıyan Orşidelerin manzarasına doyulmaz.

Orşideler sıcak salonlarda kışın bile yetişebilir ve salonlarımızı süslerler. Bunun içindir ki Orşideler en güzel salon çiçekleridir.

Resmini dercettiğimiz Orşidelerden şekli ve rengi pek güzel olan Cypripedium Callasiumdur. Çiçeğinin şekli bir kelebeğe benzer. Ön tarafı bir kayık veya terliğe benzer, kırmızı penbe renktedir, yan kanatları yeşil zemin üzerine kırmızıya meyyal koyu kahve rengindedir, alt kısmı ise beyaz kırmızı çiçeklerle süslenmiştir.

Arka kısmında, yaprak tabir olunan kısım da beyaz zemin üzerine kırmızı çizgileri ihtiva eder. Çiçeğin heyeti umumiyesi pek zarif ve güzel kokuludur.

Bu güzel çiçeklerin teksiri maalesef pek zordur. Tohumlarile teksir her amatörün yapacağı iş değildir.

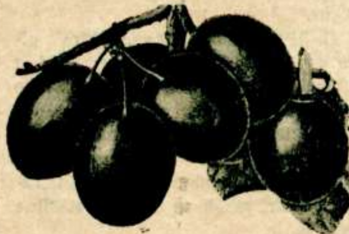
Bazı Orşideler yanlarından çıkan yavru yumrularile teksir edilirler.

Orşidelerin teksir tarzları, yetiştiği muhit ve toprakları hakkında ikinci bir yazımızla izahat vereceğiz.

MEYVALAR:

Erikler

Çok sarfedilen, pek meşhur olan albardak, mürdüm, can ve türbe erikleri nasıl yetiştirilir?

Diğer meyvalar kadar erik ağacının da meyva bahçelerinde mühim bir mevkii vardır. Erikler taze olarak serfedildiği gibi kurutularak bundan yapılan hoşaf ve kompostosu ve şeftali ile karıştırılarak tazesinden yapılan marmelâd ve pestilleri pek makbuldür.

Erik ağacı diğer meyva ağaçları kadar müşkülpesend olmadıklarından, bu ağaçların yetiştirilmesi de o kadar fazla ihtimama ihtiyac göstermez. Erik ağacının kökleri sathidir, çok derin işlenmiş topraklara ihtiyacı yoktur. Münbit, az nemli toprakları sever. Gayrikabili nüfuz kurak topraklardan hoşlanmaz. Killi kumlu, kireçli killi topraklarda bile muvaffakıyetle yetişir.

Erik ağacının çiçekleri yapraklardan ön cemeydana gelir. Binaenaleyh donlardan müteessir olur, onun içindir ki erik ağaçlarını cenup taraflarında yetiştirmek lâzımdır. Yetiştirme tarzı: Erik ağacı çekirdekleri, ağaçların diplerinden çıkan kışık piçleri ve aşı ile üretilir.

Çekirdeklerden yetiştirilen erikler aslına rücu ederek yabani olurlar. Bunları herhalde ehlî, cins eriklerle aşılamak lâzımdır. Dipten çıkan sürgünleri ile teksir de doğru değildir. Zira bu gibi ağaçlardan, bilâhare mütemadiyen sürgünler çıkar. En iyisi erik ağaçları çekirdekleri ile yetiştirerek bunları bilâhare cins eriklerle aşılamaktır.

Erik ağaçları muntazam şekillleri kabul etmez, binaenaleyh bunlardan ispalya yapılamaz. Erik ağaçlarına uzun boylu serbest şekiller vermelidir.

Memleketimizde en maruf erikler: Türbe eriği, bardak eriği, al bardak mürdüm, can eriği Amasyanın meşhur eriklerindedir.

(AKŞAM) ın ziraat mütehassısı
Okuyucularımızın süallerine cevap veriyor. Ancak yazacağınız mektubun zarfına adresten sonra «Ziraat muharriri için» kelimelerini ilâve ediniz.

BAĞCILIK:

Bağ ihdas olunacak arazi nasıl kirizme edilir?

Bağ ihdas olunacak mahalde asmalar araziyi uzun seneler işgal edeceğinden bu arazinin herhalde, güzelce girizme edilmesi lâzımdır.

Bağlarda kirizme niçin yapılır? Bu sayededir ki toprak derin işlenmiş olur. Hava ve sular toprağın en derin noktalarına kadar nüfuz eder, asmaların kökleri bu gibi topraklarda serbest yetişir ve toprağın her noktasına yayılır.

Bu gibi topraklara verilen gübre kolaylıkla tahallül eder ve iyice karışır. Yağan yağmurlar toprağın en derin tabakasına kadar nüfuz eder, orada muhafaza edilir ve yazın kurak zamanlarda asmalar bundan istifade eder. Kirizmede, şayet, toprağın alt tabakası münbit ise üst tarafa getirilerek toprak kuvvetlendirilir.

Kurak ve bayır kıraç yerlerde bağ yapılacak ise toprak mutlak kirizme yapılmalıdır.

Aliviyonlu, derin, yumuşak topraklarda kirizme yapılmasa da olur, fakat yapılması daha doğrudur.

Kirizme kaç santim derinliğinde yapılmalıdır?

İstanbul muhitinde 50 - 60 santim derinliğinde kirizme yapılırsa kâfidir. Daha derin yapılırsa bittabi daha iyidir.

Şayet toprağın alt kısmı taşlı, çakıllı ise bu tabaka toprak işlenerek yerinde bırakılır şekil B de olduğu gibi. Eğer alttan çıkan taşlar şist, ise bunların toprak yüzüne çıkarılmasında beis yoktur.

Kirizme için en müsaid mevsim bu aylardır. Havalar müsaid gittikçe kirizme yapılır. Şayet toprak çok otlu, ayrılıklı ise kirizmeyi yazın yapmak daha iyidir. Kirizme, bel, kürek bel ile yapılır, pahalı olmakla beraber kirizmenin bel ile yapılması daha doğrudur.

Toprak kirizme yapılacağı vakit, evvelâ; bir metre genişliğinde bir boğaz açılır, bunun uzunluğu çalışacak amelenin adedine tâbidir.

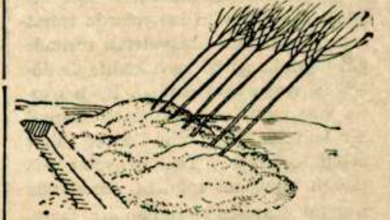
Kirizme yapılırken alt tabakanın üst tabakaya getirilmesine dikkat edilir. Toprağın teşekkülâtına göre hareket edilir. Şayet alt tabaka fena ise alt toprak yerinde bırakılır.

Kirizme yapılırken ayrık, kan yaşı gibi muzır otlar topraktan dışarıya çıkarılmalıdır. Ayni zamanda toprak sathının da düz kalmasına dikkat etmek lâzımdır. Böylece kirizme yapılan araziye ilkbaharda asma çubukları dikilir ve ondan evvel toprak gene çapalanır.

Gazetemizde intişar eden ziraat yazılarının iktibası ve kitap, risale şeklinde neşri hakkı mahfuzdur.

OKUYUCULARIMIZIN SORGULARINA CEVAPLAR

Meyva fidanlarının yerlerinden sökülmesi, dikilinciye kadar muhafazası lâzımdır

Erenköy Celâl: Bu aylarda, havalar müsaid gittikçe meyva ağaçları, meyva fidanları yerlerinden sökülerek meyva bahçesi ihdas edilecek mahalle dikilebilirler.

Fidanlar şu tarzda sökülürler: Sonbaharda yaprakların dökülmesi, Nusgun tevakkufa başladığı bir sıralarda meyva fidanları yerlerinden sökülebilirler. Dikilecekleri yerler hazırlanmış, yani kirizme edilip çukurlar açılmış ise hemen yerlerine dikilebilirler. Şayet hazırlanmamış ve toprak henüz tavında değil ise veya çıkarılmış olan fidanlar başka mahallere sevkedileceklerse, fidanların kurumaması için, şekilde görüldüğü gibi bunların 35 - 40 santim derinliğinde açılan hendeklere meyilli bir şekilde koyarak üzerlerinin toprakla örtülüp tazyik edilmesi ve dikilecekleri vakit hendeklerden çıkarılarak yerlerine dikilmesi lâzımdır.

Hendeklerde bu şekilde muhafaza edilen fidanlar, havalar müsaid gittikçe, ilkbahara kadar dikilebilirler.

Fidanlar, hatta ağaçlar sökülürlerken köklerin fazlaca zedelenmemesi lâzımdır. Bilhassa ince köklerin mümkün mertebe tamamile çıkarılmasına dikkat etmek icab eder. Bu maksatla da fidanların etrafı güzelce açıldıktan sonra fidanlardan 40 - 45 santim uzaklığında keskin yüzlü kürekle toprak açılır ve kökler kesilerek çıkarılır. Çıkartılmış olan bu fidanların nasıl dikileceği hakkında bundan evvelki nüshalarımızda izahat vermiştik; bilâhare sırası gelince tekrar izah edeceğiz.

Toprak analizi

Üsküdar B. Adil: Toprağınızın umumi analizini mi yaptırmak istiyorsunuz, yoksa toprağın terkibindeki kireç miktarını mı tesbit ettirmek istiyorsunuz?

Birinci takdirde Ankara Ziraat enstitülerine veya Ticaret mektebi veya Mühendis mektebi lâboratuvarlarına müracaat edersiniz. İkinci takdirde Erenköy asma fidanlığına veya İstanbul Halkalı Ziraat mektebine müracaat eder, toprak nümunesi gönderirseniz, kalsimetre ile kireç miktarını tayin ederler.

SEVENLER YOLU

Edebî Roman — Bürhan Cahid MORKAYA — Tefrika No. 55

kadın, bu hararetli teşekkürleri karşılamak için çok sıkıldı. Kırık, dökük kelimelerle hareketinin bir spor vazifesi olduğunu anlatmağa çalıştı. Fakat iki arkadaştan uzun boylusu çok nazik ve ciddî bir tavırla bugünün hatırasını tasid için yemekte kendilerine şeref vermesini genç kadından rica edince ne cevap vereceğini şaşırdı.

Ömründe ilk defa böyle bir teklif karşısında kalmıştı.

Onun hayatı ve Avrupa muaşereti içinde yetişmemiş olmanın verdiği bir tereddüd ve heyecandan onu ancak ruhundaki ve terbiyesindeki incelik, asalet kurtardı.

Tabiî ve nazik bir tebessümle dedi ki:

— O halde bu akşam masamda bana arkadaşlık etmenizi sizden rica edersem kabul edersiniz zannederim.

Neticeyi değiştirmemekle beraber bu teklif onu vaziyete hâkim bırakmış oluyordu.

İki arkadaş bu zarif mukabeleye eğilerek itaat ettiler ve kendi yerlerini bırakarak genç kadının masasına naklettiler.

Nermin hanımefendi şimdi nazik bir ev sahibi gibi misafirlerine iltifat ederek mükâlemeyi idare ediyordu. İlk tereddüdleri, heyecanı kalmamıştı. Günün vakaları, spor eğlenceleri üzerine konuşuyorlardı. Onun bir Türk kadını olduğunu öğrenen İngilizler bir hâdise karşısında kalmış gibi hayran ve aiâkalı genç kadını dikkatle dinliyorlardı.

İskoçyalı eski bir ailenin çocukları olduklarını lâkırdı sırasında anlayan genç kadın yemek devam ettiği müddetçe onlarla sıkılmadan konuştu.

Bir Türk kadını ile tanışmalarından çok memnun olan iki İngiliz kendilerine bir Türkiye seyahati arzusu vermiş olduğunu söyliyerek genç kadına birçok defalar teşekkür ettiler.

Yemekten sonra misafirlerine veda ederek odasına çıkan genç kadın biraz heyecanlıydı.

Şimdi hem soyunuyor, hem de bugünün hâdiselerini düşünüyordu. Ömründe ilk defa yabancı bir muhitte yabancı insanlarla uzun müddet yalnız başına kalmıştı. Ve bu baş başa kalışta âdeta eski dostlar gibi rahat rahat konuşabilmişti.

Düne kadar yanında bulunan (Şermin)e o kadar alıştığı halde genç kızın dönüşünden sonra âdeta bu dağ başında kimsesiz kalmış gibi sıkılırken hergünkü hayatın olduğu gibi devam edişi yavaş yavaş onu tabiîliğe çeviriyordu.

Bugün ilk defa pek sıkıldığı bu yemek esnasında hissettiği sıkılmalar, utanmalar iki yabancının çok ciddî hareketleri ve pek samimî devam eden konuşmanın harareti ile çözülüvermişti..

Bu insanlar, bu muhitin insanları herşeyden evvel kadını hürmet edilecek bir mahlûk olarak tanıyan insanlardı. Kendine karşı o kadar nazik davranıyorlardı ki, bu hayatı tanımamış olanlar bu mübalâgalı nezaketi sırnaşıkça bir çapkınlığa verebilirlerdi.

Ve eğer genç kadın bugüne kadar etrafında gördüğü kadın erkek, hattâ karı koca münasebetlerindeki bu hususiyeti yakından kavramamış olsaydı bugün kendisine gösterilen yüksek alâkayı mutlak bir manada telâkki edecekti. Fakat görüyordu ki, burada kadın, erkeğin yanında ibadet edercesine hürmet gösterilen bir mahlûktur.

Salon hayatı, cemiyet hayatı diye şimdiye kadar içinde yaşadığı muhitlerin samimiyet çerçevesi içine girmesi imkânı olmayan yabancı, iğreti ve iğrenç münasebetleri hatırladıkça acı bir tiksinti ile dudakları büzülüyordu. O muhitlerin dedikodusu ile bu âlemin havası arasında ne derin farklar vardı.

Gülmeyi, eğlenmeyi, şakalaşmayı kendi düşüncelerine göre mânalaştırai. insanlarla bu tabiî hareketleri kadın ve erkek herkesin hakkı olarak kabul eden insanlar arasındaki fark şu idi ki, bir taraf kadını elma, portakal gibi yenir, dişlenir bir meyva telâkki ediyor, bir taraf da kadını konuşulur, yaşanır ve yaşatılır bir arkadaş tanıyordu.

Genç kadını bu yeni hayata ısındıran (Şermin)den ayrılmasına rağmen buraya gağlayan sebepler de bu muhitin havasında gördüğü bu samimiyetti.

***

İki gün sonra Rejina oteli ile Caux plas arasında büyük bir ski müsabakası tertip edilmişti.

İki otel misafirleri günlerdenberi buna hazırlanmışlardı.

Kadın ve erkek iki grup olarak yapılan müsabaka çok eğlenceli oldu. Yüzlerce sporcu karlı dağ yamaçlarında saatlerce koşuştular.

Artık vücudü adam akıllı sertleşen Nermin hanım bu müsabakalarda iyi bir derece almak için çok çalıştı. Uzun boyu ve geniş omuzları ile zaten spora çok elverişli olduğu halde hareketsizlikten hamlaşan vücudü bir ay içinde atletik kabiliyetini gösterecek kadar gelişmiş ve sertleşmişti.

Kendi kategorisinde yüze yakın kadın vardı. Müsabaka hem heyecanlı hem tehlikeli oldu. Fakat tesadüf ve şansın da yardım ettiği bu tehlikeli yarışta genç kadına talihin de yardımı dokundu. En kuvvetli rakip sayılan üç Amerikalı kız biribirlerine çarptıkları için büyük bir vakit kaybettiler ve genç kadın inceliklerini pek iyi öğrendiği bu sporda bütün kuvvetini sarfederek hedefe kadar varmağa muvaffak oldu. Yalnız peşini bırakmayan ve bütün ömrü dağ sporlarında geçen Zürihli bir kız son saniyede ona yetiştiği için bu heyecanlı müsabakayı beraber kazanmış oldular.

Fakat bu öyle bir muvaffakıyetti ki, genç kadın bir ay evvel hayalinden bile geçiremezdi.

Buna kendisi gibi yakından tanıyanlar da hayret ettiler. Onun ilk acemiliklerini pek iyi bilen Amerikalı karı koca bir ay içinde bu kadar ilerlemiş olmasını bir mucize diye herkese anlatıyorlardı.

Bazıları buna imkân olmadığını, genç kadın muhakkak pek eski bir sporcu olduğunu iddia ediyorlardı.

(Arkası var)

Hergün bir hatıra

Güreş yüzünden beni iki defa nasıl öldürmek istediler?

Birdenbire karanlıkta üç el silâh patladı. Müthiş bir acı ile atımdan aşağı düştüm..

Çoban Mehmed:

— Güreş yüzünden beni iki defa nasıl öldürmek istediler?.. Sana bunu anlatayım da dinle... Hele şöyle yürüyelim... Bir yere oturalım... dedi.

Taksimden Galatasaraya doğru ilerlemeğe başladık. Halk arasında meğer Çoban Mehmedin ne müthiş bir şöhreti varmış. Yanımızdan geçen bir kere pehlivana dik dik bakıp fısıldıyor:

— Çoban Mehmed...

Hattâ sporla hiç alâkası olmadığı anlaşılan şık şık, iki dirhem bir çekirdek, nazik, narin bayanlar bile ona bakıp dudakları arasında Çobanın ismini mırıldanıyorlar.

Sokakta pek çok meşhur kimselerle yanyana yürüdüğüm olmuştur. Lâkin bu derece çok tanılan ve ismi fısıldanan meşhura raslamamıştım.

Bir yere oturduk. Çoban Mehmed anlatmağa başladı:

— Balıkesir civarında bir köyde çobanlık ediyordum. Çok kalabalık bir sürüm vardı. İyi çobandım amma... En karlı günde bile sürüme tek bir kurdun yaklaşmasına meydan vermezdim. Köylerde bir düğün olmaz mı? Hemen beni çağırırlardı. Güreş etmek için... Ben de çoban elbisesile, belimde tabancalar, elimde kavalım düğünlere öyle giderdim. Sırtımdaki çoban elbisesile güreşmeğe gittiğim için ismim Çoban Mehmed kaldı.

Balıkesirin bir köyünde, şimdi ismi lâzım değil, çok meşhur bir pehlivanla güreşecektim. Gayet büyük bir düğünde... Gittim.. pehlivan o derece meşhur ki, herkes benim yenileceğime yüzde yüz kani... Bahis tutuşmuşlar. Herkes parasını öteki pehlivanın üstüne koymuş...

Güreşe başladık. Birkaç dakika sonra ben pehlivanın sırtını yere getirdim.

PEK TUZLUYA PATLIYAN BİR GÜREŞ..

Etraftan bir vaveylâ koptu. Meğer pehlivanı yenmekle ben birçok köy ağalarının yüzlerce lira zarar etmelerine sebep olmuşum. Yendiğim pehlivanın pek çok adamları vardı. Bunlardan biri yanıma yaklaştı.

— Eğer erkeksen, dedi, bir daha, gelecek hafta güreşirsin..

— Pekâlâ... cevabını verdim.

Gelecek haftaki intikam maçı için hazırlanmağa başladım. Bir gün dağda sürülerimi otlatırken yanıma bir taş düştü. Aldım. Baktım. Taşın üstünde bir kâğıd sarılı.. üstünde bir şeyler yazıyor.. ben henüz o zaman iyice okumak bilmiyordum. Heceledim. Pek çıkaramadım. Sonra köye dönünce okuttum. «Eğer haftaya pehlivanı yenersen kendini ölmüş bil..» yazıyordu. Aldırış bile etmedim. Hafta için daha iyi hazırlanmağa başladım.

Nihayet güreş günü geldi, çattı. Bizim köyden bir arabaya bindik, güreş edeceğimiz köye gidiyoruz. Arabada bir de güreşeceğim pehlivanın adamı var... Ara sıra ters ters yüzüme bakıyor... Bir aralık:

— Çoban, dedi, korkarım sen pehlivanın karşısına sağ çıkamıyacaksın..

Gene güldüm.

— Etme.. dedim... Niçin sağ çıkamıyormuşum...

— Bilmem.. dedi.. içime doğdu..

BIÇAKLI GÜREŞ

Güreş edeceğimiz yere geldik.. güreşin başlamasına pek az kalmıştı. Bana arabada:

— Korkarım sen bizim pehlivanın karşısına sağ çıkamıyacaksın... diyen adam karşıma geçti. Birdenbire kuşağının arasından kocaman bir bıçak çıkardı. Ben bir şey kesecek sandım... Karşıki pehlivanın adamı yıldırım gibi üzerime atıldı. Elindeki bıçağı havaya kaldırmış karnıma saplamak üzere idi. Şöyle bir irkildim. Bıçak bütün kuvvetile kasığıma saplandı. Ve bir taraftan da ucu çıktı. Müthiş bir kan boşandı. Beni vuran adam:

Çoban Mehmed

— Yazık.. dedi, seni öldüremedim.. Onu tuttular... Ben o zamanlar pek o kadar nazik değildim. Hemen bıçağı, kasıklarımın dayanılmıyacak kadar ağırmasına aldırmıyarak kendi elimle etimden çıkardım.. bıçak çıkarken yaram büsbütün genişlemişti. Diyorum ya, o zaman hiç nazlı değildim. Hemen arkadaşlarımdan birine seslendim:

— Tütün tabakanı versene...

Verdi. Tabakanın içindeki bütün tütünü olduğu gibi yarama bastırdım.. gömleğimi yırttım. Yarayı sardım. İşte böyle kendi kendimi tedavi ettim. Ettim amma, yarayı sardıktan sonra da bayılmışım.. beni eve getirmişler... Uzun zaman ayağa kalkamadım.

TABANCALI GÜREŞ..

Güreş yüzünden öldürülmeğe teşebbüs edilişimin bu birincisidir. Gene güreş yüzünden beni bir kere daha öldürmek istediler. Amma acı patlıcnı kırağı yakmaz derler. Doğru sözdür. Kaderde olmayınca insan ölmüyor vesselâm...

Gene Balıkesir civarında bir köy ağası biricik oğlunu evlendiriyordu. Bana haber gönderdiler.. «Gelsin, güreşsin, onun için civar köylerin en namlı pehlivanını getirdik. Dünyada yenemiyecek..» dediler...

Hakikaten karşılaşacağım pehlivan da pek namlı idi.. her namlı pehlivanın olduğu gibi bunun da pek çok taraftarları vardı. Bu taraftarlar pehlivan için canını bile verirler...

Çağrıldığım yere gittim. Pehlivan oldukça zorlu idi. Güreşe başladık. Adamcağızı iyiden iyiye sıkıştırmağa başladım.

Rakibimin taraftarları hiddetlerinden deli olacaklar. Nihayet bir oyun yaptım. Ve rakibimin sırtını yere getirdim.

KARANLIKTA ÜÇ EL SİLÂH.,

Tabii alaturka güreş ettiğimiz için vücudüm zeytinyağı içinde... Yağları yıkarken o köyden biri yanıma yaklaştı:

— Pehlivanı yendiğine iyi etmedin... dedi.

Şaşırdım.

— Sebep, dedim. Göz göregöre yenilecek değildim ya...

— Sana o kadar söylüyorum işte.. dedi. Yendiğine iyi etmedin. O pehlivan bizim köyün pehlivanıdır. Halbuki sen başka köyden gelip baş pehlivanlığı aldın...

— Ne yapalım?..

— Hakkında hayırlı olmaz... dedi.

Korkmuyordum. Lâkin yüreğime bir endişe düştü. Geçen sefer ki, vaka hatırıma geldi.

Vaktin ilerlemesine, havanın iyiden iyiye kararmasına aldırış etmedim. O zaman güzel bir atım vardı. Bindim. Köyümün yolunu tuttum.

Yolda bir boğaz vardır. Tam o boğazdan geçeceğim.. birdenbire bir silâh patladı... Arkasından bir daha... Bir daha...

Ayakta evvelâ bir soğukluk, sonra dehşetli bir acı hissettim. Attan yuvarlandım. Karanlıkta bir ses:

— Öl de, dedi, başka kimsenin sırtını yere getirme...

Ağır yaralı köye döndüm, lâkin beni kimin vurduğunu anlayamadım.

İşte güreş yüzünden beni böyle iki kere öldürmek istediler...

Bu akşam

Nöbetçi eczaneler

Şişli: Pangaltıda Nargileciyan, Taksim: Limonciyan, Beyoğlu: İstiklâl caddesinde Dellasuda, Tepebaşında Kinyoli, Galata: Hüseyin Hüsnü, Kasımpaşa: Müeyyed, Hasköy: Aseo, Eminönü: Beşir Kemal, Heybeliada: Tomadis, Büyükada: Merkez, Fatih: Vezneciler de Üniversite, Karagümrük: Ali Kemal, Bakırköy: Hilâl, Sarıyer: Osman, Tarabya, Yeniköy, Emirgân, Rumelihisarındaki eczaneler, Aksaray: Cerrahpaşada Şeref, Beşiktaş: Süleyman Recep, Kadıköy: Söğüdlüçeşmede Hulûsi Osman, İskele caddesinde Saadet, Üsküdar: İmrahor, Fener: Balatta Hüsameddin, Beyazıd: Asadoryan, Küçükpazar: Necati, Samatya: Kocamustafapaşada Ridvan, Alemdar: Ali Riza, Şehremini: Topkapıda Nâzım.

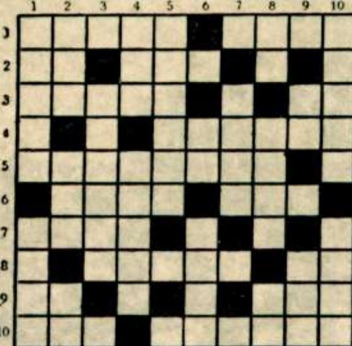
BULMACAMIZ

SOLDAN SAĞA:

1 — Meyva (5) Şark vilâyetlerimizden biri (4)
2 — Kırmızı (2) Taraf (3)
3 — Açık, anlaşılır (5) Nota (2)
4 — Eski kadınların kaşa çektikleri (6)
5 — Yorucu, güç (8)
6 — Tâbi olma (4) Bir kumanda (3)
7 — Körpe değil (4)
8 — İrişmek (5) Azamızdan biri (2)
9 — Nota (2) Çocuk doğurtan (3)
10 — Bizi doğuran (3) Sopa (6)

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Büyük zırhlımız (5) Baş (4)
2 — Göz rengi (3) Kalın kumaş (3) Vakit (2)
3 — Erzak (6)
4 — Güzel (3) Su kabı (5)
5 — Şan (6)
6 — Beygir (2) Torba (4)
7 — Katiyen (4)
8 — Sanat (2) İplik (4) Boy değil (2)
9 — Sual (2) Çocuk doğurtan (3)
10 — Yıldırım (5) Kalbur (4)

GEÇEN BULMACANIN HALLİ:

Soldan sağa: 1 — Temaşa 2 - Ela, Arş, Ta 3 - Meyankökü 4 - Ezan, Al 5 - Le, Ün 6 - Kın, Ka 7 - İnce 8 - İaşe, Alem 9- Ali, Ateh 10 - Peşrev.

Yukardan aşağı: 1 - Temelli, An 2 - Elez, Nil 3 - Maya, Acaip 4 - Ant, Eş 5 - Şan 6 - Arkalık, Ar 7 - Şölen, Ate 8 - Alev 9 - Tüzük, Eh 10 - Ya, Naim.

VENEDİKLİ BAFFA
"Safiye Sultan,,

Yazan: Ahmed Refik

Tefrika No: 55

Birdenbire ortalıkta bir feveran hasıl oldu, Otakta kalanlar ne buldularsa yakalıyarak öyle bir çullandılar ki ...

Düşman, civarda bir kiliseye sığınmış, geçidi müdafaa için bir kaç ta top getirmişti. Türk askerleri uzun menzilli top ateşinden bir türlü yaklaşamıyordu. Hatta güllenin biri Üçüncü Mehmedin alayı üzerinden aştı. Alayın ardında biraz sekti. Nihayet düşündüler. «Burası tehlikeli yer!» diye Venedikli Baffanın oğlunu askerin ardında kurulu duran müteferrika ağası Yunus ağanın çadırına getirdiler.

Asker hâlâ yerinde idi. Düşman, Türklerin ileriliyemediğini görünce, cesaretlendi. Bataktan geçmeğe başladı. Çığalazade Sinan paşa o tarafa derhal pusu kurdu. Düşman ileriler ilerilemez, iki ateş arasında kaldı. Ve hepsi kılıçtan geçirildi. Ölüleri batağa dolduruldu. Tatar askeri çoğunu esir etti. O gün yüz aklıkları gösterildi.

Akşam oldu. Hava birdenbire karardı. Yağmur alâmetleri belirdi. Türkler bataktan geri döndüler. Herkes oldukları yere yüklerini yıktılar. Bazıları çadır kurdular. Kalabalık o kadar fazla idi ki, askerin çoğu geceyi at üzerinde geçirdi. Sabaha kadar karakollar yatan askeri beklediler.

Sabah. 25 teşrinievvel. Gün ağarır ağarmaz alaylar bağlandı. Gaziler düşman üzerine atılmaya hazırlandı. Bir gün evvel düşmanın sığındığı kiliseye doğru bütün asker ilerlledi. Kilisede düşmandan eser yoktu. Hepsi de akşam olur olmaz taburlarına çekilmişlerdi. Fakat Türkleri bataktan geçirtmemek için geceden toplarını kurmuşlardı. Türkler geçidi zorlayınca, uzaktan mütemadiyen top atıyorlardı. İkindi olunca kadar düşmandan kimse baş göstermedi. İkindi olunca, alay alay yürümeğe başladılar. En önde Nemçeliler, arkalarında zırhlar, ellerinde harbeler, daha bir çok alay da ellerinde on beş yirmi dirhem atar musketerler. Hepsi de zırhlar giyinmiş. Daha sonra Macar tüfeklileri. Her alay dörder beşer yüz kişi. Daha sonra Macar atlıları, ellerinde bayraklı mızraklar. Çeh ve Leh süvarileri. Mecmuu yüz elli alaydan fazla bir kuvvet.

Hepsi de alay alay Türkler üzerine doğru yürüdüler. Bunlara karşı Türklerden hiç bir alay karşı duramadı. Hepsi dağıldı. Bütün ova Türk askerile doldu. İnsan bir göz erimi yere baksa, düşman tek bir alay gibi görünüyordu. Yalnız, göze çarpan, uzaklarda dalgalanan alay bayrakları idi. Nemçe ve Macar askerleri toplar ve tüfekler atarak, kösler ve borular çalarak bataktan geçtiler. Türklerin orduları üzerine yürüdüler. Sokollu oğlu Hasan paşa Rumeli askerile sağ kolda idi. Düşman ordusunun karşısında, bir geçid başında, alayını bağlamış, duruyordu. Vazifesi düşmanı geçidden geçirtmemekti. Hasan paşayı yerinden ayırdılar. İleriliyen düşmana karşı dursun diye emir verdiler. Mümkün değil, karşı duramadı, ve bir adım ileriliyemedi. Düşmanın piyade ateşleri karşısında bütün alayı dağıldı. Onlar da perişan alaylara karıştı.

Düşman artık meydanı boş buldu. Ordugâha kadar ilerlledi. İçeri daldı. Yağmaya başladı. Hatta düşmandan bir çoğu padişahın hazinesi üzerine ilerlledi. Hazineyi muhafaza eden yeniçeri ile bölük halkı derhal savuştular. Düşman askerleri bayraklarını hazine sandıkları üzerine diktiler, Peçevî İbrahim efendinin tabirile, «tanca oynamağa başladılar.»

Üçüncü Mehmed, bu hali görünce, ne yapacağını şaşırdı. Hoca Sadettin efendi de yanında idi. Bu felâketi o da görüyordu. Venedikli Baffanın oğlu hocasına telâş içinde sordu:

— Efendi! Şimden sonra ne çare etmek gerek?

Atalarının bu ovalarda nasıl çarpıştıklarından haberi bile yoktu.

Hoca efendi padişahı teskine çalıştı:

— Padişahım. Lâzım olan yerinizde sabit ve berkarar olmaktır. Cengin hali budur. Ecdadı izamınız zamanında olan tabur muharebeleri ekser böyle vaki olmuştur. Fırsat ve nusret ehli islâmındır. Hatırı şerifiniz hoş tutun.

Dedi. Fakat o sırada iç oğlanlarından çatma seraser kaftanlı otuz kadar iç oğlanı, kimi eğerli, kimi eğersiz, «atlara sarılıp» kaçtılar. Padişahı soranlara:

— Bir koçuya bindi, Mirahor önüne düştü. Daha ikindi vakti gitti.

Diyince onlar da canlarını kurtarmaya çalıştılar. Ve askerin kaçmasına en ziyade onlar sebep oldular.

Düşman ordugâha girip te ömürlerinde görmedikleri ganimetleri ele geçirince, derhal çadırlara daldılar, çadırları da zaptettiler.

Akşam. Güneş Haçova bataklarına kızıl renklerini serperek batıyordu. Halbuki Türkler kral Lâyoşu da, atile beraber, ana Tunaya katılan suların Macaristan ovalarına yayılan bataklarına batırmışlardı.

O zamanlar, Macar şairleri ne kadar müteessir olmuşlardı! Mohaç ovasına «milletin mezarı» diye mersiyeler yazmışlardı.

O gün, ne padişahta, ne de hoca Sadettin efendide, hiç birinde zafer ümidi kalmamıştı.

Birdenbire ortalıkta bir feveran hasıl oldu. Otakta kalanlar kâfirin sandıklara bayraklar dikerek dans etmelerini görünce can başlarına sıçradı. Ne kadar at oğlanı, ahçı, katırcı, deveci, karakullukçu varsa, ellerine çadır kazması, odun yarması, balta, nobud, sopa, ne buldularsa yakaladılar, kâfirlerin üstüne öyle bir çullandılar ki, çoğunun kafasını ve gözünü parçalıyarak yerlere serdiler. Türkün elinden yakasını kurtarabilenler, güç belâ kaçabildiler. Artık sevinçlerinden bağırıyorlardı: Kâfir kaçtı! Bataklar içinde, bata çıka kaçanlar, bu avazı işitir işitmez canlandılar. Önlerinde düşman askerlerinden kime rasgeldilerse, hepsini oldukları yerde tepelediler. O derece hıza geldiler ki, gece karanlığında, yatsıya kadar elli bin kâfir öldürdüler. Leşlerini bataklarda ezdiler. Venedikli Baffanın oğlu «halifei ruyi zemin» in sancağı şerifi Camiürrisseteyn hoca Sadettin efendi ile beraber Haçovanın karanlıkları içinde kaçan ordu ile beraberdi. Sancağı şerif hiç bir para etmedi. Nemçe kâfirlerini de, Macar kardeşlerimizi de Türkün sopası, odunu ve nobudu yendi..

Ahçılar, Nemçe kâfirinin miğferlerine varıncıya kadar aldılar. İstanbula döndükleri zaman, mimar Sinanın yaptığı Matmahı Âmirenin kapısına çaktılar.

Mezö - Keresztes, Haçova zaferi, seksen yedi yıl sonra Sobyeskinin Viyanaya yardım etmesine engel olacak bir zaferdi: Türkler bu zaferlerile şimali Karpatlara hâkim olarak Viyananın Prag ve Kaşaula muvasalasını, Macar krallığının son bulvarını da kesiyorlardı. Fakat bu zaferin daha mühim bir neticesi vardı: Papaya güvenerek «Erdel banı olan Yigmona lâin» ile Eflâk ve Buğdan voyvodalarının Nemçe kralile beraber Türklere karşı yaptıkları ittifakın Haçovada çamurlara gömülmesi idi. Onlar bu ittifakı, Türkleri Balkanlardan kovmak için yapmışlardı. Hâlâ Haçlı seferleri devam ediyordu. Hâlâ, Avrupanın göbeğine kadar ileriliyen Türkleri, benimsedikleri yurdlardan çıkarmaya uğraşıyorlardı. Albert Sorel doğru söylemiş: «Türkler ne zaman ki Avrupaya ayak bastılar, şark meselesi o zaman başladı.» Fakat Türkler, bu şark meselesinin farkında bile değillerdi... Onlar, Serhadlerine kâfir ayağı bastırmamak için uğraşıyorlardı.

(Arkası var)

İktisad vekilinin mühim nutku

(Baş tarafı 5 inci sahifede)

1935 ihracatımız 95,861,000, ithalâtımız 88,823,000, fark 7,038,000.

1936 senesi ilk 10 ayına ait vaziyet ise, iki evvelki sene ile mdukayeseli olarak aşağıdaki gibidir:

1934 senesi ilk 10 ayı zarfında ihracatımız yekûnu 65,5 milyon lira idi. 1935 senesinde bu rakam 68,5 milyona çıkmıştır.

Bu senenin ilk 10 ayına ait yekûn ise 82,840,086 liradır; yani on dört milyon lira fazladır. İthalâtımıza gelince, yine ayni senelerde onar aylık olarak sırası ile 72 milyon, 75 milyon, 75,5 milyondur.

Bu seneye ait diğer şayanı dikkat bir nokta: Son iki sene yani 1934, 1935 seneleri ilk 10 ayı zarfında ihracat müvazenemiz, 6,5 milyon lira kadar açık iken bu sene ayni devrede bilâkis 7 milyon lira fazla ile kapanmıştır.

Bu vaziyet, tiftik, fındık, tütün, pamuk, üzüm, incir, krom ve saire gibi ana maddelerimiz ihracatında görülen inkişafın eseridir.

MİLLÎ GELİR

Türkiyede, millî gelir hakkında ilk defa yaptırdığım tetkik şayanı dikkat neticeler vermiştir.

Bu rakamlara göre: 1933-1934 zıraî yılında yani ağustostan ağustosa Türkiye umum millî geliri:

1,150,000,000 Türk lirsaı

1934-1935 de 1,250,000,000 Türk lirası

1935-1936 da 1,330,000,000 Türk lirası.

Seneden seneye tezayüt nisbeti, sırasiyle % 8.7, % 6,4, % 15,7 dir.

Türkiye nüfus başına isabet eden gelir nisbeti yine ayni seneler sırasiyle:

73 lira 56 kuruş, 78 lira 56 kuruş, 82 lira 10 kuruştur.

Bu rakamlar ayrıca tafsile mahal kalmıyacak şekilde beliğdir.

İŞ HACMİNİN GENİŞLEMESİ

Yine memleketimizde iş hacminin genişlemeğe doğru seyrine delil olması itibariyle şu bir kaç rakamı zikredeceğim:

İstanbul Emniyet sandığı hariç olmak üzere, yalnız millî bankalarımızın ikrazat, iştirâk ve esham ve tahvilât halinde bilûmum plâsmanlraı yekûnu:

1933 senesinde 143,374,000

1934 senesinde 161,318,000 lira iken 1935 senesinde 187,616,000 liradır.

Bundan başka ithalât rakamlarımızın tetkiki belli başlı millî faaliyet cereyanlarının istikametlerini vazıhan göstermektedir: Mühim gördüğüm bir noktayı burada kısaca ifade etmem faydalıdır:

ENDÜSTRİ KURULUŞU

Memleketin endüstriyel kuruluşunda hususî millî sermayelerin payı, seneden seneye mahsus bir ehemmiyetle artmaktadır.

1935 yılının ilk yedi ayında Türkiye 9,000 tonluk 6,000,000 lira değerinde makine ithal etmişken 1936 ilk yedi ayında bu ithalât % 72 nisbetinde bir artışla 16,000 tona çıkmıştır. Değeri 10,000,000 liradır.

Hususî endüstrinin makine ve diğer sabit sermayeye evnestismanı da, eldeki rakamlara nazaran 1932 de 56, 1933 de 63, 1934 de 68 milyon lirayı bulmuştur. 1935 senesinde bu rakamın daha fazla arttığında şüphe yoktur.

VERGİ TEDİYE KUDRETİ

Yine millî kalkınmanın beklediğimiz bir feyzi ve neticesi olarak vatandaşların iştirâ ve vergi tediye kudreti gözle görülür bir süratle artmaktadır.

Yaptığım hesaplara göre, memleket zıraî mahsullerinin alım kabiliyeti: 1934 de 1933 yılına nazaran % 25 arttığı halde 1935 de % 43,19 artmıştır. Vergi tediyeleri sureti umumiyede bütün memlekette ve bilhassa sanayi mıntakalarında müstesna bir intizamla yapılmaktadır.

DEVLET FABRİKALARI

Devlet fabrikalarından da kısaca bahsedeceğim:

Biliyorsunuz ki, beş senelik plânın tatbikatı vazifesini Sümer Banka verdik. Maden işleri için Eti bankı kurduk.

Bundan başka Maden Tetkik ve Arama enstitüsü ile elektrifikasyon bürolarını bu maksatla alâkalı olarak teşkil ettik.

Endüstrileşme programının tatbikine başlandığı 1934 yılı mayısından bugüne kadr başarılan işleri şöyle sıralıyabilirim:

Programın birinci senesinde temelleri atılmış olan Kayseri bez, İzmit kâğıt, Bakırköy bez, fabrikaları, bugün devlet endüstrisi manzumesinin, mühim cüz'ütamları olarak hali faaliyettedir.

Sümer Bank ve İş Bankası tarafından müştereken kurulan Gülyağı fabrikası faaliyetinin ikinci sezonunu bitirmiştir.

Yine ayni şekilde kurulmuş olan Keçiburlu kükürt fabrikası, faaliyetini tevsi etmektedir. Program mucibince kuruluşlarını İş bankasına verdiğimiz, Sömikok, cam ve şişe fabrikaları, mallarını piyasaya satmaktadırlar.

Programın ikinci yılında temelleri atılmış olan Ereğli bez fabrikası, yakında, faaliyette bulunan pamuklu fabrikaları grupuna iştirak edecektir.

İnşası plâna uygun olarak devam eden Merinos fabrikası, Nazilli basma fabrikası, Gemlik sunî ipek fabrikası 1937 de işletmeğe açılması mukarrer fabrikalardandır.

Programın tatbikinin üçüncü yılı ortasındayız. Bu üçüncü yıl zarfında mesaimizi teksif edeceğimiz büyük iş, Karabükte kurulacak (Demir - Çelik) fabrikalarıdır. Bu fabrikalar grupunun içinde ikinci sanayi plânımıza giren boru fabrikası da mevcuttur.

İş, bu ayın birinde imzalanan katî mukavelelerle bir İngiliz grupuna ihale edilmiştir. 7,5 sene sonra Türk piyasası ihtiyacı olan edmir ve çeliği tamamen memleket dahilinden tedarike başlamış olacaktır.

Demir ve çelik fabrikalraı, rasyonel endüstrileşmenin en zarurî temeli olduğuna göre ehemmiyeti, kıymeti aşikârdır.

Ayni zamanda başarılacak işler içinde, Sümer bank, Ziraat ve İş bankalarının iştirakiyle Malatyada kurulacak Jakarlı bez kombinası gelmektedir.

Halen Türkiye kâğıd ihtiyacının % 50 sini vermekte olan kâğıd fabrikası 1937 de tevsi edilecek ve yanı başında ayrıca bir (sellüloz) fabrikası da kurulacaktır. Bu ikinci fabrikanın makinalarını ihale etmiş, temelini atmış bulunuyoruz.

Kimya sanayii, kendir ve seramik sanayii 1937 senesinde başlayacak işler arasındadır.

Tekrar ediyorum, endüstrileşmeği Kamâlist inkılâbın bugüne ait en büyük millî davası ve Türkiye refahının en zraurî temeli sayıyoruz.

Devletin, endüstri plânı tatbikatı dolayısiyle, büyük makina alıcısı olarak sahneye çıkışı, bilmukabele mahsullerimizi almaları ve aramaları kaydını ileri sürmek politikamızı temin etmiştir.

Endüstrileşme plânımız bulunmasa idi, bugünkü dünya buhranı ortasında, Türk köylüsünün, mahsullerini bugünkü şeraitle satabilmesi çok müşkül olurdu.

İKİNCİ BEŞ SENELİK PLÂN

Şimdi ikinci bir beş senelik plânın da esaslarını tesbit ettik. İcra vekilleri heyetince tetkik olunmaktadır.

Yeni plân şu fabrikaları ihtiva ediyor:

Madencilik, maden kömürü ocakları işletmeleri, mıntaka elektrik santralleri, ev mahrukatı sanayii ve ticareti, toprak sanayii, gıda maddeleri sanayii ve ticareti. kimya sanayii, mihanikî sanayi, denizcilik.

Türkiyenin endüstrileşmesini istiyoruz. Endüstrileşmeği, zıraî istihsalâtı çok ve çoğalabilir bir memleket olmak bakımından da hayatî bir zaruret gördüğümüz için, bugünün en büyük millî davasıdır diyoruz.

Bundan dolayıdır ki, ferdi sermayenin bugün gitmediği veya yetmediği büyük işleri devlet üzerine alıyor.

Ferdin yaptığı, yapabileceği veya yapmak istediği büyük küçük sanayiin ise, her türlü tedabirle himayesine koşuyor.

Yurdumuzda yalnız mühim bir vatandaş kitlesini değil, memleketin bu bakımdan ana politikasını alâkadar eden küçük sanatlar da bilhassa meşgul olduğumuz mevzulardandır.

Kongrenin tesbit ettiği talepler ,bugün bir lâyiha halinde İcra vekilleri heyetindedir. Yakında Büyük millet meclisine arzedilmiş bulunacaktır.

FİAT KONTROLÜ

Fiat kontrolü ve rasyonalizasyon mevzuu etrafındaki düşündüklerimizden de kısaca bahsetmek fayda vardır:

Bu sene, vekâlete fiat mürakabesi salâhiyeti veren kanun, Büyük millet meclisinden çıkmış ve malûmunuz olan maddeler üzerinde tatbikatına da başlanmıştır.

İKİ HEDEF

İki büyük hedefimiz vardır: Birincisi: Devletçe ve milletçe yapılmakta olan fedakârlıkların, herhangi şekilde, müstehlik aleyhine bir istismar olmasına meydan vermemektir.

İkincisi, ser havası içinde bir endüstri kafilesi değil, normal hayat ve rekabet kabiliyeti olan ve bir gün ihracatçı vaziyete de geçebilecek bulunan bir sanayi manzumesi temin etmektir.

Epey vaktinizi aldım. Sözlerimi bitireceğim. İktisad vekili sıfatiyle, vatandaşlarımıza millî ekonomi davamızdaki samimî müzahereketlerinden, bunu millî bir cephe vazifesi telâkki etmiş olmalraından, gösterdikleri şuurlu disiplinden dolayı teşekkür etmek borcumdur.

MATBUATIN ROLÜ

Matbuatımız, her büyük millî işte olduğu gibi, bugün memleketin en büyük millî davası olan, endüstrileşme, iktisadî cihazlanma işinde de, büyük ve şuurlu rolünü ifa etmektedir.

Bu ciheti de takdirle kaydetmek vazifemdir. Gelecek yıl, memleketin daha ferahlı neticelerle karşılaşacağından şüphem yoktur. Çünkü, işaret ettiği yolda tereddütsüz gittiğimiz ve gideceğimiz, bu yolun her merhalesinde kendisine inanmış ve bağlanmış olmanın payansız kuvvet, zevk ve neşesini tattığımız Büyük Önderin gösterdiği ışığı takip ediyoruz.

Bütün memleketle karşı karşıya bulunduğum şu saniyede onun büyük varlığı önünde huşu ile eğilmeği en büyük vazife bilirim.

İzmir (Akşam) — İzmir kız enstitüsü akşam kursu, yeni binasında, Büyük Gazi bulvarında açılmıştır. Burada bir de sipariş atelyesi vardır. Akşam kurslarına devam eden bayanlar, muhtelif derslerde çok iyi yetiştirilmektedirler. Resmimizde bu talebeden bir kısmı dikiş dersinde görünüyorlar.

Terfi edecek hâkimler

Adliye vekâleti listeyi hazırladı

Ankara 18 (Telefonla) — 1937 sonuna kadar terfi ettirilmeleri hâkimler kanunu iktizasından olan hâkimlerin listesi hazırlanmıştır. Listeyi aynen bildiriyorum:

Adliye başmüfettişi Kasım, Kırklareli reisi İsmail Hakkı, Ankara ağırceza reisi Osman Talât, birinci sınıf adliye müfettişi Ali Rıza, Elâziz reisi Mehmed Ata, Temyiz mahkemesi raportörlerinden Münir Anlı, Ankara ticaret mahkemesi azasından Mehmed, Adana ceza hâkimi Mustafa Nuri, Edirne reisi Ali Rıza, Kütahya azası Mehmed Emin, Alâiye reisi Hasan Fikri, Temyiz mahkemesi raportörlerinden Ahmed Şükrü, İzmir ceza hâkimi Halim, ikinci sınıf adliye müfettişi Süleyman Faik, Sivas hukuk hâkimi Celâl, İstanbul müstantik azası Abdülkadir Mahir, Temyiz mahkemesi raportörlerinden Abdülkadir, İstanbul ikinci ticaret mahkemesi reisi İsmail Hakkı, Kilis ceza hâkimi Niyazi, Ordu hukuk hâkimi Hasan Fehmi, Temyiz mahkemesi raportörlerinden Ahmed Şakir, Kayseri hukuk hâkimi Abdullah Hilmi, Diyarıbekir ceza hâkimi Hamdi, Rize hukuk hâkimi Ali, Arabkir hâkimi Ali Fehmi, Çankırı azası Ali, Temyiz mahkemesi raportörlerinden Hulûsi, Ankara sorgu hâkimi Kenan, Yalvaç hukuk hâkimi Mansur, Rize ceza hâkimi Mehmed Nuri, Denizli sulh hâkimi Mustafa, Ankara asliye ceza hâkimi İsmail Hakkı, İstanbul müstantik azası Mehmed Muhiddin, İçel reisi Mehmed Ali, Temyiz mahkemesi raportörlerinden Ali Saib, Bolu ceza hâkimi Mehmed Sedad, Niğde azası Ahmed Cevdet, Manisa azası Hilmi, Adana hukuk hâkimi Ali Fuad, Tarsus hukuk hâkimi İsmail Faiz, Van reisi Ömer Lûtfi, Temyiz mahkemesi raportörlerinden Osman Nureddin, İstanbul sulh hâkimi Mehmed Ali, İstanbul aza muavini Mehmed Hamdi ve sulh hâkimi Ahmed Cevdet, Ankara sulh hâkimi İhsan, Gümüş Hacıköy hâkimi Ali Nafiz, Karacasu hâkimi Ahmed Fahri, Sivas azası Mehmed Halid, Adana icra reisi Muzaffer, Kırklareli azası Abdullah Şevki, Nazilli hukuk hâkimi Mehmed Şevki, Bünyan hukuk hâkimi Mustafa, Adana azası Mehmed Necib, Kastamonu azası Mehmed Refet, Dörtyol hâkimi Mehmed Tevfik, Antalya azası Faik, Afyon azası Celâleddin, Kırklareli azası Süleyman Şükrü, Trabzon hâkimi Mustafa Rahmi, Sivrihisar hâkimi Mehmed Faik, Yozgad azası Mehmed Hıfzı, İzmir sulh hâkimi Kâzım, Çorum sulh hâkimi Hüseyin Avni, Kemaliye hâkimi Şaban Şemseddin, Seyidgazi hâkimi Edib, İstanbul azası Ali Muzaffer, İstanbul sulh hâkimi Kadri, Bursa icra reisi Salih Sami, Bafra hukuk hâkimi Mehmed, Uşak azası Hüseyin Fehmi, Burdur azası Saffet, Denizli sorgu hâkimi İbrahim, Trabzon azası İbrahim Zihni, Akçedağ hâkimi Ahmed Refik, Emet hâkimi Mehmed Emin, İstanbul sulh hâkimi Cevad, Ayaş hâkimi Hüseyin, Biga hukuk hâkimi Sabri, İstanbul aza muavini Ahmed Muhlis, Eskişehir hukuk hâkimi Rauf, İstanbul sulh hâkimi Salâhaddin, Diyarıbekir ceza hâkimi Mehmed, Kilis hukuk hâkimi İsmail İsmet, İstanbul azası Mehmed Atıf, Ordu âzası Mehmed Zeki, Turul sulh hâkimi Ahmed, Palo hâkimi Mustafa, Köyceğiz hâkimi Receb Hilmi, Kemah hâkimi Hüseyin, Pasinler hâkimi Şerafeddin, Bayramıç hâkimi Şevket, Siird azası Mehmed, Elâziz ceza hâkimi Mehmed Nuri, Ermenak hukuk hâkimi Süleyman Şevki, Muş âzası Kemaleddin, Adıyaman hâkimi Abdullah, İstanbul azası Mustafa Şemi, Çabakçur hâkimi Mehmed Hamdi, Ezine ceza hâkimi Ahmed Mithat, Antalya ceza hâkimi Kadri, Alucra hâkimi Receb, İzmir azası İsmail, Varto sulh hâkimi Yusuf Ziya, Dersim hâkimi Mustafa Fevzi, Amasya aza muavini Abdülbari, Başkale sulh hâkimi Ali Rıza, Tavşanlı hâkimi Salih, Afyon sulh hâkimi Kadri, Ermenak ceza hâkimi Tahir, Baday hukuk hâkimi İhsan Kâmi, Gebze ceza hâkimi Ali Rıza, Gediz ceza hâkimi Kemal, Malatya sulh hâkimi Kemal, Araç ceza hâkimi Sabri, Kasaba ceza hâkimi Özdemir, Seydişehir hâkimi Veli, Tokad sulh hâkimi Nafiz, Söğüd ceza hâkimi Mustafa İsmet, Karacabey hukuk hâkimi Sadi, Ankara sulh hâkimi Muammer, Sandıklı ceza hâkimi Abdülnafi, Lice hâkimi Mehmed Salih, Petürge hâkimi Mehmed Raşid, Erzurum aza muavini Celâleddin, İzmir azası İsmail, Ankara aza muavini Ali Sakıb, Nazilli ceza hâkimi Şakir, Susığırlık sulh hâkimi Hüseyin Hüsnü, Sinob aza muavini Hasan Refet, Samsun sulh hâkimi Ahmed Hamdi, Ankara hâkimi Mustafa Suad, Bandırma sulh hâkimi Şahbezad, Muş aza muavini Salih Zeki, Ankara sorgu hâkimlerinden Kadri, Lûtfi, Hikmet, Balıkesir aza muavini Mehmed Kemal, Kozan aza muavini Abdullah, Kulp sorgu hâkimi Mustafa Tevfik, Tekirdağı aza muavini Hüseyin, İzmir aza muavini Hayrünnisa, Uşak aza muavini Hatice Münire, Sivas aza muavini Rebia, Çankırı aza muavini Fatma Hidayet, Ağrı aza muavini Ali Ekrem, Edirne aza muavini Abdülkadir, Adana müddeiumumîsi Ahmed Tevfik, Üsküdar müddeiumumîsi Hasan Tahsin, Giresun müddeiumumîsi Tahir, Tekirdağı müddeiumumîsi Süleyman Lûtfi, Ordu müddeiumumîsi İsmail, Denizli müddeiumumîsi Mazhar Tevfik, Maraş müddeiumumîsi Abdülkadir, Antalya müddeiumumîsi Mehmed Hakkı, Bandırma Müddeiumumîsi Nuri, Başmüddeiumumî muavinlerinden Kâzım, Elâziz M. umumîsi Osman Nuri, Urfa M. umumîsi Sami, İstanbul M. umumî muavinlerinden Ferhad Refik, Ankara M. umumî muavini Hüseyin, Çanakkale M. umumîsi Ahmed Ziya, Muş M. umumîsi Mehmed Said, Diyarıbekir M. umumî muavini Hilmi, Çal M. umumîsi Nail, Adana M. umumî muavini Mehmed Bahaeddin, baş müddeiumumî muavinlerinden Cevad, Kemaliye M. umumîsi Abdülkadir, Lüleburgaz M. umumîsi Feridun, Siird M. umumî muavini Kemal, Eşme M. umumîsi Mehmed Nazmi, Küreinuhas M. umumîsi Halid, Ödemiş M. umumî muavini İbrahim Fethi, Tirebolu M. umumîsi Osman Necati, İncesu M. umumîsi Mehmed Tayyar, Amasya M. umumî muavini İbrahim Necmeddin, Kastamonu M. umumî muavini İbrahim Mesud, Afyon M. umumî muavini Galib, Merzifon M. umumîsi Mustafa, Şile M. umumîsi Rasih, Çeşme M. umumîsi Mehmed Hicabi, Baş müddeiumumî muavinlerinden Esad ve Bekir Sıtkı, Kars M. umumîsi Sıtkı, Pazarcık M. umumîsi Azmi, Mersin M. umumî muavini Taki, Balıkesir M. umumî muavini Necmeddin, Tavşanlı M. umumîsi İbrahim Mahmud, Marmaris M. umumîsi Mehmed Halid, başmüddeiumumî muavinlerinden Payende, Uşak M. umumî muavini Fethi Sezai, Sivas M. umumî muavini Mustafa.

Hâkimler kanunu mucibince, bu listeye ithal olunmıyan hâkim ve müddeiumumîlerden kendilerini terfie müstahak görenler bir ay zarfında adliye vekâletine müracaat edip terfilerini istiyebilirler.

Beşiktaş takımı

İzmitte yaptığı maçı 4 - 0 kazandı

Vukubulan davet üzerine Beşiktaş jimnastik klübü futbol takımı 17-12-36 günü sabahı İzmide gitmiş ve İzmitte İdmanyurdu ile bir futbol maçı yapmıştır.

İki komşu vilâyet futbolcülerinin çok samimî cereyan eden merasimi müteakip birlikte resimler çekilmiş ve saat 15 de hakem Nâzımın idaresinde oyuna başlanmıştır.

Beşiktaşlıların dört-sıfır galibiyetile neticelenen bu maç bir tek favul yapılmadan çok samimî ve çok tatlı bir surette cereyan etmiş ve kalabalık seyirciler iyi bir gün yaşamışlardır.

İzmit İdmanyurdu, siyah beyazlıların hâkim oyunları karşısında yenilmekle beraber iyi bir oyun göstermiştir.

İzmitte spor hareketlerinde canlılık veren ve yüksek himayelerinde yaşatan vali Hâmid Oskay da seyirciler arasında bulunuyordu. Ayni zamanda Beşiktaş klübünün çok eski ve değerli müessis azası bulunan vali Hâmid Oskay maçtan sonra Beşiktaşlıları evine davet ederek bir çay vermiştir. Beşiktaşlılar, İzmit sporcularının coşkun ve samimî tezahüratı ile ayni gün akşam trenile uğurlanmışlardır.

Altıncı Jorj ve ailesi

Yeni kral ciddîliği, ailesine bağlılığı ile kendisini herkese sevdirmiştir

Yüzünden hiç bir zaman tebessüm eksik olmıyan yeni kraliçe İngilizler arasında çok populerdir

Kral, kraliçe ve iki kızları bir temsilde

Sekizinci Edvard veliahdlığı esnasında İngilterede (Charming Prince) yani sevimli prens olarak tanınmıştı. Bütün imparatorluk halkı kendisini çok severdi. Çünkü Edvard İngilizlerin ruhuna yakın bir şahsiyetleri, spor yaptıktan, bir centilmen gibi hareket ettikten başka tam demokrattı. Halka karışır, halkla konuşur gülüşürdü. Krallıktan çekilmesinin derin bir teessür uyandırdığına şüphe yoktı .

Maamafih kardeşi Dük dö Yorkun kendisine halef olması bu teessürü kısmen izale etmiş bulunuyor. Çünkü imparatorluk dahilinde altıncı Jorja karşı beslenilen muhabbet hiç bir suretle sekizinci Edvarda karşı beslenilen muhabbetten az değildir. Dük dö Yorkun sportmenlik ve centilmenlik hususunda kardeşinden geri kalmadığı şüphesizdir. 1924 senesinde dük Vimbledonda tenis şampiyona maçlarına iştirak etti. Ve ilk partide, sonra şampiyon olanlarla oynamak mecburiyetinde kaldı. Bunların muvaffakıyeti karşısında oyunu kaybetti.

Babasının sağlığında Dük dö York için «kralın ciddî oğlu» diyorlardı. Bu tavsif dükün ahlâkını pek güzel hülâsa ediyordu. Sunday Dispatch gazetesinin yazdığına göre bu ciddilik İngiliz karakterinin en tipik ve bariz vasıflarından biridir.

ZAYIF PRENS

Beşinci Jorjun ikinci oğlu tâ çocukluğundan beri pek zayıf ve kansızdı. Kraliçe Mari bu oğlu için daima endişe duyardı. Prens bu kansızlık ve zafiyet yüzünden pek sinirli idi. Hattâ biraz da kekelerdi. Harp patlayınca zayıf olduğu için kendisini askerî hizmetten muaf tutmak istemişlerdi. Fakat vatanına her ne pahasına olursa olsun hizmete azmetmiş bulunan dük 1 sene gibi kısa bir müddet zarfında idman sayesinde kendini topladı, sıhhatini ıslah ile donanmaya intisap etti. Meşhur Jutland deniz harbinde bulundu. Harp esnasında o kadar büyük yararlık gösterdi ki, amiral Celiko harp tebliğlerinde prensten sureti mahsusada bahsetmek mecburiyetini duydu.

Harpten sonra kendini okumağa ve İngilteredeki halk tabakalarının vaziyeti hakkında malûmat edinerek onların hayatlarını daha mesud kılmak için teşebbüsatta bulunmağa vakfetti. Her zaman fabrikaları ve amele evlerini ziyaret eder, amelenin derdleri ile bizzat meşgul olur, onlar hakkında bir çok raporlar yazardı.

KRALİÇE İLE NASIL TANIŞTI?

1921 senesinde İskoçyada bulunuyordu. Bir ziyafette Lady Elizabeth Bowes - Lyona tesadüf etti. İki genç çok geçmeden biribirlerine ısındılar.

Dük yeni kız arkadaşını annesi kraliçe Mariye takdim etti. İskoçyalı asılzade kızı, kibarlığı ile kraliçe üzerinde güzel bir intiba bıraktı. Hattâ çok geçmeden oğlu kadar kraliçe de genç kıza meclûp oldu. Her üçünün bir arada görünmeye başlaması İngilterede birçok tefsirlere yol açtı. Hakikaten bu tefsirlerde söz olarak kalmadı. Kralın ikinci oğlunun Lady Elizabeth Bowes Lyon ile izdivacı ilân edildi.

Dük dö York emsalsız bir tantana ve şa'şaa içinde tesid edilen evlenme merasiminden sonra kendi tabiri ile İngilterenin en mesud evli adamı oldu.

GÜLEN DÜŞES

Yeni kraliçe için İngilterede «Smiling duchess» yani gülen düşes derler. Hakikaten kraliçeye ne zaman baksanız yüzünün tatlı bir tebessüm ile süslü olduğunu görürsünüz. Tatlı ve mülâyim tabiatli kraliçe kendini sadece kocasına ve validei kraliçeye değil herkese sevdirmiştir. Kocası kadar o da İngilteredeki işçi tabakalarının mukadderatı ile meşgul olur, sık sık madenleri ziyaret eder, amelenin sıhhate mugayir şerait altında çalışıp çalışmadığını tedkik eder.

Kraliçe Elizabeti bilhassa kocası üzerinde vücude getirdiği harikulâde değişiklik bakımından zikretmek gerektir. Yukarda söylediğimiz veçhile dük evlenmezden evvel sinirli, kendinden emin değildi ve kekelerdi. Halbuki evlendikten sonra yakın ve uzak bütün tanıdıklarının iddiasına göre altıncı Jorj'da büyük bir değişiklik göründü. Kendine emniyeti arttı, sinirliliği zail oldu, gene kraliçe Elizabetin ona ilham ettiği cesaret ve azım sayesinde kral kekemelikten kurtuldu. Tedavilere devamdan çekinmedi, umumî mahallerde konuşmaktan sıkılmadı. Ve bu suretle bu zâfa galebe çaldı.

AVUSTURALYADA BİR NUTUK

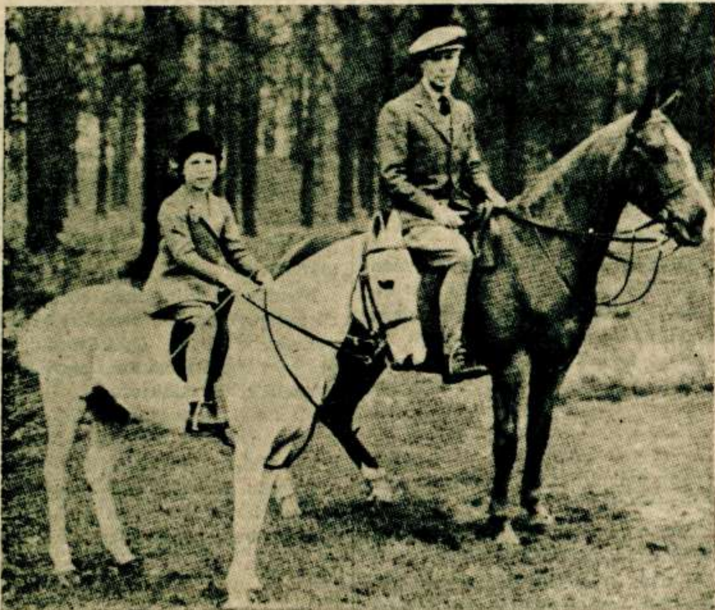
Avustralyayı ziyareti esnasında dük o zaman şerefine verilen bir ziyafette bir nutuk söylemeğe mecbur kalmıştı. Daha nutkun başlangıcında kelimeleri telâffuzda güçlük çektiği görünüyordu. Gittikçe daha çok sinirlendi tek bir söz söyliyemiyecek vaziyete düştü. Oturmak üzere idi ki, yanında oturan karısı Elizabetin elini uzatarak kralın elini yavaş yavaş okşadığı görüldü. Prense cesaret geldi, müstakbel kral sözüne devam etti.

Bir İngiliz gazetesinin yazdığına göre yeni kralı tam bir İngiliz yapan şeylerden biri de ailesine olan düşkünlüğü, karısına ve çocuklarına karşı olan muhabbetidir. Bu aile babalığıdır ki, altıncı Jorju bütün halkın muhabbetine mzahar kılmıştır.

KÜÇÜÇ PRENSES ELİZABET

İzdivacından birkaç sene sonra kraliçe Elizabetin hamile olduğu haberi bütün imparatorlukta sevinçle karşılandı. Doğacak çocuğun bir gün İngiltere tahtına geçmesi ihtimali büyüktü. Çünkü veliahd olan prens dö Gal evli değildi. Prenses bir kız çocuk doğurdu. Müstakbel taht sahibinin bir kız olması halkı inkisari hayale uğratmamıştı. Çünkü İngiliz halkı kraliçelere pek taraftardır. İngiliz tarihinin en satvetli zamanlarında tahtta kraliçe bulunuyordu. İngiliz imparatorluğunun temeli kraliçe Elizabet zamanında atılmıştı. İngiltere dünyaya hâkimiyetini kraliçe Viktoryanın tahtta bulunduğu esnada temin etti. Bir ikinci Elizabetin İngiltere tahtına oturması ile kimbilir imparatorluk ne gibi bir refah devresine girecekti.

Bu yüzden bugünkü veliahd prenses Elizabet halk tarafından çok sevilmektedir. Hele çocuklar ve çocuk anneleri küçük prensesi hiç gözden kaçırmazlar. Geçen sene prenses Elizabete büyük babası beşinci Jorj küçük bir tay hediye etmişti. İngilterede bütün çocuklar hediye olarak tay istemeye başladılar. Prenses Elizabet ne giyerse İngiliz kız çocuklraı da onu giymek arzusunu göstermektedirler. Maamafih prenses Elizabetin İngiliz tacını behemehal giyeceği kati değildir. Kralın bir erkek oğlu olursa kanunu esasî mucibince tahta onun geçmesi lâzımdır.

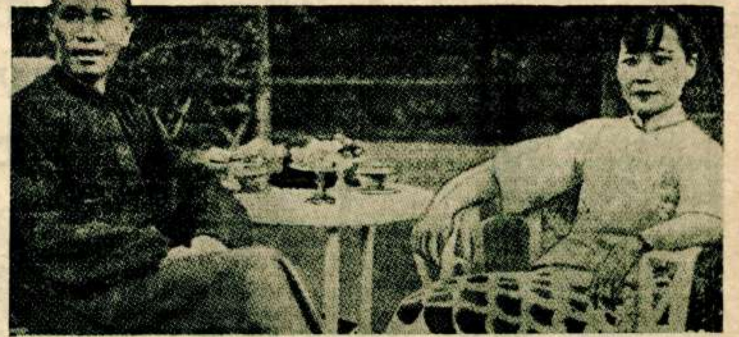

Yeni kral ve veliahd atla bir gezintide

Çinde dahilî harb

Şang Kay Şek kimdir? Çinde neler yapmıştır?

Mareşalın refikası Çin kadınlarını uyandırmağa çalışıyor

Şang Kay Şek ve refikası

Nankindeki Çin hükûmetinin reisi Şang-Kay-Şekin, aleyhtarları tarafından esir edildiğini telgraflar haber vermiştir. Bu hâdise, Şang-Kay-Şekin şahsiyeti dolayısile her tarafta büyük bir ehemmiyetle karşılanmıştır.

Şang-Kay-Şek 1887 senesinde, dünyanın en büyük nehirlerinden biri olan Yangtze nehrinin ağzındaki Ningpo şehrinde doğmuştur. Babası orta halli bir çifçi idi. İlk ve orta tahsilini bitirdikten sonra, daha pek genç yaşında iken, Sun-Yat-Sen'in maiyetine girmiştir.

Sun-Yat-Sen Çin inkılâbını yapan ve Çinde cumhuriyeti kuran büyük inkılâpçıdır. Manço hanedanına karşı senelerce mücadele eden Sun-Yat-Sen 1913 de şiddetli takibata uğramıştı. Bunun üzerine Şang-Kay-Şek Çinden kaçmağa mecbur olmuştu. Doğruca Tokyoya giden genç Şang-Kay-Şek burada harp akademisine girmiş ve iyi bir asker olarak akademiyi bitirmiştir.

Tokyodan döndükten sonra Kantona gitmiştir. İlk işi burada bir harbiye mektebi kurmak ve muktedir zabitler yetiştirmek olmuştur.

RUS MÜŞAVİRLER

Doktor Sun Yat-Sen, Şang-Kay-Şekin de yardımile 1923 de cumhuriyeti kurmuştur. Fakt yeni hükûmet zayıftı. Bunun için yardımcı arıyordu. Bu sırada Sovyetler emperyalizme karşı mücadele açmış bulunduklarından Sun-Yat-Sen, Japon emperyalizmine karşı Sovyetlerle anlaşmak istemiş ve Şang-Kay-Şeki Moskovaya göndermiştir. Aynı zamanda Sovyet hükûmetinden müşavirler de istemiştir. Sovyet hükûmeti şimdiki Uzak şark Kızılordu kumandanı general Blüheri büyük bir askerî heyetle Çine göndermiştir.

Sun-Yat-Senin ölümünden sonra Şang-Kay-Şek icra komitesi reisi ve başkumandan olmuştur. Şang-Kay-Şek Kantondan harketle birçok vilâyetleri zaptederek hükûmeti kuvvetlendirmiş ve merkezi, daha emniyetli olan Nankine nakletmiştir.

KOMÜNİZME KARŞI HARB

Sovyet heyetinin Çine gelmesi Çinde Sovyet sisteminin teessüsüne ve komünizmin yayılmasına sebep olmuştu. Şang-Kay-Şek 1927 de Sovyet mütehassıs ve müşavirlerine yol vermiş ve komünizme karşı harp açmıştır.

Komünistler, Sovyet müşavirlerile Hanka'da birleşerek mukavemet göstermiştir. Bu muharebeler senelerce sürmüştür. Nihayet Şang-Kay-Şek komünistleri Çinin şimali garbisindeki köşeye sıkıştırılmış ve müstakil Kanton hükûmetini de ortadan kaldırmıştır.

Şang-Kay-Şek Ruslarla bozuştuktan sonra Almanyadan askerî müşavirler ve mütehassıslar istemişti. Almanya umumî harpte Alman ordularını idare eden en iyi kumandan ve erkânı harpleri Nankine göndermişti. Bunların arasında yeni Alman ordusunu yaratan general von Seckt'de vardı. Almanlar yeni Çin ordusunu teşkil etmişlerdir. Ordunun kadrosunu Şang-Kay-Şekin vücude getirdiği harbiye mektebinden yetişen zabitler teşkil etmiştir. Almanlar Çinde hava yolları tesis ederek Çinin ilerlemesine çok yardım etmişlerdir.

REFİKASI

Şang-Kay-Şekin refikası, cumhur reisi doktor Sun-Yet-Senin baldızı olup Amerikada kollej tahsili yapan Miss Mailing Soong'dur. Gayet güzel ve kabiliyetli olduğundan filim çevirmek için Hollivuttan birçok defalar davet edilmiştir. Fakat emeli Çin milletini uyandırmak ve asrîleştirmek olduğundan bu teklifleri reddetmiştir.

Miss Soong hıristiyandır. Evlendikten dört sene sonra kocasını hıristiyan yapmıştır. Filvaki Şang-Kay-Şek tütün içmemek, dedikodu yapmamak gibi Amerikan puritanizm'nin esaslarını kabul etmiş ise de cemiyetin temeli ferdiyet olduğunu o ferdi tealî ettirmek herşeyin fevkinde bulunduğu hakkındaki Konfüciyos mezhep ve felsefesinin esaslarından ayrılmıştır.

Şang-Kay-Şekin refikası Çin kadınlarını uyandırmağa çalışmaktadır. —F.

İzmir (Akşam) — Yerli malı ve tasarruf haftası münasebetile İzmirdeki mekteplerde toplantılar yapılmakta, konferanslar ve müsamereler verilmektedir. İzmir Kültür lisesinde bir toplantı yapılmış, öğretmen Ali Rıza tarafından konferans verilmiştir. Resmimiz, Kültür lisesindeki bu toplantıyı tesbit etmektedir.

AKŞAM SPOR

Güneşle G. Saray yarın karşılaşıyorlar

Her iki taraftan samimî, temiz ve zevkli bir oyun bekliyoruz

Birinci küme lig maçlarının en enteresanları, hiç şüphesiz. Fenerbahçe - Galatasaray, Fenerbahçe - Beşiktaş, Fenerbahçe - Güneş, Galatasaray - Beşiktaş, Galatasaray - Güneş, Beşiktaş - Güneş maçlarıdır. Bu altı maçtan şimdiye kadar yalnız ikisi oynandı ve bu iki maçta Fenerbahçe Beşiktaşı 2-0, Beşiktaş Galatasarayı 2-1 yendi.

Altı maçtan üçüncüsü Güneşle Galatasaray arasında yarın Taksim stadında yapılacak.

Güneş takımında bir değişiklik olacağını zannetmiyoruz. Buna mukabil Galatasaray takımının nasıl çıkacağını kestiremiyoruz. Çünkü Güneşin A takım oyuncuları hemen hemen belli olmasına mukabil, Galatasaray takımında son günlerde oynatılmayan dört eleman vardır: Fazıl, Haşim, Bekir ve Hayrullah. Diğer taraftan Galatasaray takımında Lütfi bazı zamanlar müdafi, bazı zamanlar merkez muavin oynatılmaktadır. Sağ iç mevkiinde de Eşfak veya Haşimi gördüğümüz günler oldu. Şu halde Güneşin (Safa-Faruk, Reşad - İsmail, Riza, Daniş - Melih, Salâhaddin, Rasih, İbrahim, Rebii) veya buna yakın muayyen bir takımına mukabil Galatasaray takımı aşağıdaki muhtelif şekillerde çıkabilir:

1 — Avni - Reşad, Lütfi - Salim, Hüseyin, Suavi - Necdet, Eşfak, Gündüz, Bülend, Danyal.

2 — Avni - Reşad, Hüseyin - Salim, Lütfi, Suavi - Necdet, Eşfak, Gündüz, Bülend, Danyal.

3 — Avni - Reşad, Lütfi - Salim, Hayrullah, Suavi - Necdet, Eşfak, Gündüz, Bülend, Danyal.

4 — Avni - Reşad, Lütfi - Salim, Hayrullah, Fazıl - Necdet, Eşfak, Gündüz, Bülend, Danyal.

5 — Avni - Salim, Reşad - Hüseyin, Lütfi, Suavi - Necdet, Eşfak, Gündüz, Bülend, Fazıl.

6 — Avni - Salim, Lütfi - Hayrullah, Hüseyin, Suavi - Necdet, Bülend, Gündüz, Haşim, Danyal.

7 — Avni - Reşad, Lütfi - Hüseyin, Hayrullah, Fazıl - Necdet, Eşfak, Gündüz, Haşim, Danyal.

8 — Avni - Salim, Lütfi - Bekir, Hüseyin, Fazıl - Necdet, Eşfak, Gündüz, Bülend, Danyal.

9 — Avni - Reşad, Salim - Bekir, Lütfi, Suavi - Necdet, Bülend, Gündüz, Haşim, Danyal.

10 — Avni - Reşad, Lütfi - Salim, Hüseyin, Suavi - Necdet, Bülend, Gündüz, Fazıl, Danyal.

Vakıâ daha birçok şekiller yapılabilirse de biribirine yakın kuvvette en iyi on şekil bunlardır. Galatasarayın bunlardan hangisini tercih edeceğini kestirmek tabiatile kolay değildir. Böyle olunca da, takımları karşı karşıya getirerek aralarında bir mukayese yapmak imkânsızdır.

Galatasaray büyük takımlardan yalnız Beşiktaşa yenilmesine mukabil oynadığı diğer takımlar karşısında beklenilen muvaffakıyeti göstermiş ve hepsinden galip çıkmıştır.

Güneşe gelince, hiç yenilmiyen bu takım yalnız Eyüple berabere kalmıştır. Bu neticeler üzerine ve Galatasaray takımının hakikî şekli de bilinmeyince maçın iki taraftan hangisi lehine neticeleneceğini söyliyebilmek kehanet olur.

Bizim en büyük dileğimiz her iki tarafın da samimî, temiz ve zevkli bir oyun göstermesidir. Böyle bir oyun göstermek için de her iki taraf oyuncularında kabiliyet ve cevher vardır.

BEŞİKTAŞ - VEFA MAÇI

Taksim stadındaki Güneş - Galatasaray maçı ne kadar ehemmiyetli ise, Şeref stadında yapılacak olan Beşiktaş - Vefa maçı da, hemen hemen o kadar ehemmiyetlidir. Çünkü son zamanlarda gittikçe oyununu düzelten Vefa takımı tasnifte beşinci gelmekte ve millî kümenin dört takımı arasına girebilmek noktasından en tehlikeli rakip olmaktadır.

Denilebilir ki, Beşiktaş - Vefa maçının neticesi, bu hususta, diğer maçlardan daha mühim bir rol oynayacaktır. Beşiktaşın bugün altı maçta on beş puanı, Vefanın yedi maçta on beş puanı vardır. Vefanın galibiyeti takdirinde Beşiktaşın puanı yedi maçta on altı, Vefanın puanı sekiz maçta on sekiz olacaktır. Beşiktaşın diğer herhangi bir takımla beraberliği Beşiktaşla Vefayı puanca müsavi bir vaziyete getirecektir. Bununla beraber, biz, birkaç gün evvel bu sütunlarda çıkan bir mülâkat sahibinin düşündüğü kadar Beşiktaş hesabına bedbin değiliz. Beşiktaş, İstanbulsporla berabere kalmasına rağmen, Vefaya kolay kolay yenilecek bir takım değildir. Daha doğrusu, o da, bütün ihtimalleri hesap ederek ona göre oynayacaktır. Her ne olursa olsun, biz güzel ve temiz oynayacak tarafın galibiyetini temenni eder, bu maçın çok enteresan olacağını da haber veririz.

BUGÜNKÜ B TAKIMLARI MAÇLARI

Bugün yapılacak B takımları maçlarından en mühimmi de gene Güneş - Galatasaray arasında olandır. Taksimde yapılacak bu maç, şampiyonluk üzerine müessirdir. Çünkü Galatasaray B takımının mağlûbiyetleri bulunmasına mukabil, Güneş takımı, Fenerbahçe B takımı ile birlikte, henüz yenilmemiş bir takım olarak tasnifin başında gelmektedir. Güneş Galatasaraya yenildiği takdirde, Fenerbahçe B takımı, başta yalnız kalacaktır.

Çeki Karlin Altayı 3-1 yendi

İzmir 18 (A.A.) — Çeki Karlin ikinci maçını bugün kalabalık bir seyirci önünde Altayla güzel bir havada yaptı. Çeki Karlin Altayın birinci devrede yaptığı bir gole mukabil Altayın son dakikalarda kendi kendine attıkları bir ve ikinci devrede iki golle maçı bire karşı üçle kazanmıştır.

SARAY ve BABIÂLİNİN İÇ YÜZÜ

Yazan: SÜLEYMAN KÂNİ İRTEM — Tercüme iktibas hakkı mahfuzdur.
Tefrika No. 798

Makedonya dahilî ihtilâl komitesi teşkilâtı, bulgar papasların, metropolitlerin yardımları

Komite şubeleri her sene Sofyada bir kongre akdile altı kişiden mürekkeb merkez komitesi azasını intihab edecekti. Bu heyetin memuriyeti bir sene sürecekti. Komitenin ilk reisi Bulgar edibi Manastırlı muallim Treço Kitançef oldu. Bunu meşhur binbaşı Paniçanın kaynatası general Nikolayef - Bulgar harbiye nazırı - takib etti.

Bulgar ihtiyat kadrosu generallerinden Tonçef Sofya teşkilâtının başına geçtikten sonra akdolunan kongrede verilen kararlara göre:

Osmanlı imparatorluğu dahilinde Bulgarların sakin bulundukları yerler için idarî muhtariyet istihsaline, Bulgar haklarının temin ve muhafazası için Avrupalıların müdahalesini celbe, bu tarik ile Makedonyanın Bulgaristana iltihakını hazırlamağa çalışılacaktı.

(Haricî teşkilât) bir müddet Bulgar hükûmetinin itidal ile hareket yolundaki tavsiyelerini dinledi.

Ermeni vakası zuhurunda büyük devletlerin elçileri Ermenilerin sakin oldukları vilâyetlere mahsus bir ıslahat proğramı hazırladıkları sırada prens Ferdinand, Petersburg ve Paris kabinelerinin de müzahereti sayesinde Babıâliden Rumelide dahi bu yolda ıslahat yapılacağı hakkında teminat almıştı. (Nisan 1896)

Ancak (haricî teşkilât) içinde Bulgar hükûmetinin itidal ile hareket yolundaki nasihatlerini dinlemek istemiyenler eksik değildi.

Bunların başında Bulgar ordusunun bir mülâzimi, Boris Sarafof, bulunuyordu.

Makedonyalı (1) Sarafof Selânik Bulgar jimnazında okumuş, sonra Sofya askerî mektebinde tahsil eylemişti. Sarafof daha yirmi beş yaşlarında iken 1895 de Sofya üniversitesi talebesinin de iştirakile teşkil ettiği kuvvetli çetesile Serez sancağında (Menlik) kaza merkezine bir hücum yapmış, hükûmet konağını yakarak kasabayı bir kaç saat elinde tutmuş, asker kuvvetlerinin yaklaşması üzerine savuşmuştu.

Sarafof bu cüretkârane icraatından sonra komiteciler arasında büyük şöhret kazanmıştır.

Bulgaristan ve şarkî Rumelide Bulgar muhacir ve mültecilerini kendisine bağlıyan haricî teşkilâta Makedonyanın dahilinde bir (dahilî teşkilât) tekabül ediyordu.

Bu dahilî teşkilâtın esası daha 1893 de Manastırdan dülger kıyafetinde çıkan Damyan Gruef ile önünde bir kaç keçisi olduğu halde Pirlepe çoban kıyafetinde çıkan Pere Tuşef isminde iki Bulgar daskalı buluştukları (Resne) de kurmuşlardı.

Bu iki daskal burada Bulgarları Osmanlı hükûmeti aleyhine kıyam ettirmek, ecnebîleri müdahaleye sevk ve icbar eylemek için bir komite teşkiline karar verdiler.

Bunların fikrince Bulgarların kalblerinden «Türk kokusunu» gidermek için bu kalblere daha kuvvetli bir «komite korkusu» ilka etmek lâzım gelecekti; komiteye Bulgar muallim ve papazları ithal olunacaktı; teşkilât tedricen bütün Makedonyaya teşmil edilecekti.

O vakite kadar Bulgarlardan dağa çıkan eşkiya şahsî intikamlarını almak, Türklerden, Rumlardan dağa kaldıracakları adamlardan necat fidyesi koparak para kazanmak, kendi hesaplarına gasb ve garetlerde bulunmak emellerini takib ederlerdi.

Meselâ 1896 da Serez civarında bir Bulgar çetesi Avusturya vis konsolosunun oğlunu bir arkadaşile beraber dağa kaldırmıştı.

Siyaseten icbar edilen, hükûmet konsolosun oğlunu kurtarmak için iki bin altın fidyeyi konsoloshaneye tevdi etmiş, konsolos da bir vasıta ile bu parayı çeteye göndermişti. Eşkiya esirlerini dağda serbest bırakmış, fakat çeteyi takibe çıkan bir müfreze dağ başında tesadüf ettiği bu iki genci eşkiya zannile yanlışlıkla vurup öldürmüştü. Gene Serez sancağında Menlik, Cumaibalâ, Petriç, Demirhisar kazalarında dolaşan Donço bu yolda yirmi senelik bir şaki idi. Aydının Çakırcalısı gibi Donço da o havali Balkanlarında bir buyrukçu kesilmişti. Ben Menlik kaymakamı iken (1901) on sekiz kişilik çetesile yaptığımız bir müsademede Donço yaralanmış, arkadaşları tarafından kaçırılarak Bulgaristanda bir hastanede aylarca tedavi ettirilmişti.

Bu şakilerde millî bir gaye yoktu. Bunlar müttehit hareket ne olduğunu bilmezlerdi.

Şimdi bu çeteler tanzim edilecek, reisleri ve efradı tenvir olunarak millî emellere hizmet yoluna sevkolunacaktı.

1895 de Bulgar ordusu zabitlerinden Kotse Delçef ile Kristo Muşef bu komiteye girdiler. Resneli doktor Tatarçef ile bu dört komiteci bütün Makedonyayı dolaştılar.

Bulgar öğretmenlerini ve papazları komiteye alarak ilk dahilî şebekeleri kurdular.

Bu beş komiteciden başka Gurgolu Şikelefin de bu hususta çok yardımı görüldü.

Manastırdan, Resne, Ohri, Pirlepeden sonra bu şebekeler gittikçe etrafa yayıldı. Kasabalardan köylere dökülen komiteye münevverlerden sonra köylüler de alınmağa başlandı.

Her on kişinin bir şefi olacak, köylerde bu onar kişilik komite heyetlerinin şefleri köy komitesini teşkil edecekti. Kasaba ve şehirlerde de teşkilât bunun ayni olacaktı. Şehir komiteleri birleşerek (şehirler komitesini) yapacak, bunun fevkinde merkez komitesi bulunacaktı.

(Dahilî teşkilât komitesine) Selânik merkez ittihaz edildi. Hareket plânları burada yapılacak, emirler buradan verilecekti. İstihbarat şebekesi de bu umumî merkeze bağlanacaktı. Komiteye girenler üstünde bir tabanca ile bir kama bulunan bir İncil üzerine komitenin (ya hürriyet, ya ölüm) (2) düsturuna sadık kalacağına, sırlarını kimseye açmıyacağına, hiyanet ederse önündeki silâhlar ile cezasına razı olduğuna) yemin ediyorlardı.

Komite azası alacakları emirleri hemen icraya müheyya bulunacaklar, hükûmet memurlarına nezaret edecekler, komitenin idama mahkûm eyledikleri izale eyliyeceklerdi.

Bu teşkilât mucibince Makedonya:

1 - Selânik; 2 - Manastır; 3 - Üsküb; 4 - Serez; 5 - Struma ihtilâl bölgelerine ayrılmıştı.

Her bölge komitesi idareten muhtariyeti haizdi. Yalnız her sene kongreye murahhaslar gönderecekti.

Her bölgede mahallî hükûmetin ahvalini teftişe memur üç azadan mürekkeb bir teftiş komitesi bulunacaktı. Böylece Bulgarlar Makedonyada hükûmet içinde kendilerine mahsus gizli bir hükûmet kurmuşlardı.

Komitenin gizli mahkemeleri vardı; Bulgarlardan gizli vergi tahsil eden tahsildarları hükûmet tahsildarları gibi halk zimmetinde bakaya bırakmazlardı!

Komite kendisine itaat etmiyenleri, mensuplarını ele verenleri kısaca muhakeme ederek öldürüyordu; bu gibilerin başkalarına ibret olsun diye meskenleri de yakılıyordu.

Bu suretle ve icabında cebrî ve zalimane vasıtalar ile ihtilâl fikirleri bütün Bulgarların zihinlerine yerleştiriliyordu. Makedonyada Bulgar papazları, hatta metrepolitleri komitelerin en başlı yardımcıları oluyorlardı.

(Arkası var)

(1) Serez sancağına tâbi Nevrekob kazasının Lebekovo köyündendir.

(2) Svoboda ili Smırt!

Her akşam bir hikâye

Bir yaz hikâyesi

Geçen ilkbaharda Muammerle ben, iki bekâr arkadaş İstanbulun çoktan yıldızı sönmüş sayfiyelerinden birine gezmeğe gitmiştik. Henüz mayıs ayında olduğumuz halde çok sıcak bir gündü. Şehirde bunalmış, şöyle bir kır havası almak için buralara kadar gelmiştik. Muammer:

— Çok güzel bir sayfiye amma, dedi, ne çare ki yıldızı sönmüş... Çok tenha... Sonra şehire de uzak... Kimbilir burada ev kiraları ne kadar ucuzdur...

Tam Muammere cevap vereceğim sırada birdenbire abdallaştım. Gördüğüm manzara beni âdeta salağa döndürmüştü. Hemen arkadaşımı dürttüm. Karşımızdaki büyük konağı göstererek:

— Muammer.. Muammer... Bak... dedim.

Arkadaşım da gösterdiğim yere bakar bakmaz budalalaştı, abdallaştı. Çünkü karşımızdaki konağın denize bakan geniş terasasında biribirinden güzel tam on iki genç kız, genç kadın vardı .Hepsi de gayet kısa mayolarla... Çeşid çeşid... Kumral var, esmeri var, sarışını var, beyazı var... İstediğini beğen âşık ol...

Üstelik gramofonu kurmuşlar, tıpkı operet filimlerinde olduğu gibi hep birden delicesine dans ediyorlar... Bacaklar hep birden havaya kalkıyor, hep birden eğiliyorlar, hep birden zıplıyorlar... Ve işin şeker tarafı balkondan bize bakıp gülümsüyorlar, ellerini kaldırarak selâm veriyorlar...

Muammeri dürttüm:

— Aman Muammer... Biz cennete mi geldik yoksa?. Bunlar cennet perileri mi?.

O, gözleri balkonda dalgın cevap verdi:

— Galiba...

— Ne şeker şeyler yahu...

— Bunların yanında şekerin lâfı mı olur aptal...

Kümesteki körpe tavukları, piliçleri yutkuna yutkuna seyreden iki aç, iştihalı tilki gibi olduğumuz yerde dururken bu sefer Muammer bağırdı:

— Kapının üstündeki levhayı gördün mü?.

Baktım. «Kiralık köşk»...

Bunu okuduktan sonra biribirimize bakıştık.

— Haydi gezelim...

— Gezelim.. hem tutar mıyız? Tutarız... Burada köşklerin kirası ne kadar olacak ki...

Doğru köşkün kapısını çaldık. Merdivenlerde kalabalık ayak sesleri... Muammer fısıldadı:

— Piliçler!...

Hakikaten gelen piliçlerdi. Bize onlar kapıyı açtılar. Sorduk:

— Bu köşk kiralık değil mi?.

Çetrefil bir Fransızca ile cevap verdiler:

— Kiralık...

Bu arada ihtiyar bir adam bize doğru ilerledi. O güzel türkçe konuşuyordu:

— Buyrunuz efendim... dedi, köşkün sahibi bendenizim... Matmazeller kiracımdır.. bu köşkün bir katını onlar işgal ediyorlar... Öteki kat da boştur. Kiralık olan öteki kattır...

Adam bize boş olan katı gösterirken kızlar da beraber geliyorlardı. Mayolarının içinde ne fevkalâde şeylerdi. Ev sahibinin sözlerinden şunlar anlaşılıyordu: Köşk iki kattı. Bir katta bu matmazeller bütün bir yaz oturacaklardı. Öbür katta da eğer tutarsak biz oturacaktık. Bu genç kadınlar ve genç kızlar bu sayfiyede açılacak bir yaz bahçesinde varyete numaraları yapacaklardı. Onları bu köye «Kalabalıklaştırma» cemiyeti getirtmişti. Dansözler şimdilik bu köşkü beğenmişlerdi.

Muammer:

— Ne de sıcak sıcak, ne de alıcı gözlerle bakıyorlar...

— Köşk sahibi:

— Yalnız dedi köşkümüzün bir mahzuru var... Büyük bir mahzuru hem..

Malını kötüleyen mal sahibine, kömürüne beyaz diyen kömürcüye ilk defa raslıyorduk. Ev sahibinin sözlerine merakla kulak kabarttık.

— Evet.. dedi, köşkün mühim bir mahzuru var.. iki katı ayrı ayrı kiralıyoruz. Fakat bu iki kat arasında küçük bir kapı bile yok.. iki kat tamamile müşterek sayılır... Ayrı ayrı sayılamaz... Bunun için iki kiracı da tamamile ayni evde oturacaklar.. isterseniz iki katı ayırtabiliriz.. biribirinizi hiç görmezsiniz.

Muammerle telâş içinde bağırdık:

— Sakın ha... Katiyen... Dünyada olmaz...

Köşk sahibi:

— Niçin efendim? diye sordu.

Biz gülümsedik:

— Aman efendim... Niçin fuzulî masraf edeceksiniz. Zarar yok, biz bu mahzura katlanır, otururuz. Yalnız fiat meselesini görüşsek...

Adam öyle bir fiat söyledi ki, tepemiz attı. Ev kiraları bu kadar ucuz olan bu yerde bu tek kat için bu derece yüksek kira?.. Ev sahibine:

— Aman.. dedik.. biz ucuz olsun diye bu sayfiyede köşk tutmağa karar verdik.

Ev sahibi gayet sakin:

— Zarar yok.. dedi... Arkadaki mahalleye teşrif ediniz, orada ucuz köşkler bulabilirsiniz.. hem de çok ucuza tutarsınız. Buyurunuz sizi oraya götüreyim..

Adam bizi öteki köşke götürmek için o derece israr ediyordu ki, bu sefer biz yalvarmağa başladık.

— Hayır efendim.. bizim gözümüz burayı tuttu.. tutarsak bu köşkü tutacağız. Yanız kiradan biraz iskonto..

— İmkânı yok..

Nihayet baktık ki, olacak gibi değil. Muammerle o gayet yüksek kirayı yarı yarıya bölüşmeğe karar verdik. Evi tuttuk.. artık bütün bir yaz geçireceğimiz çılgın günlerin hülyasile o gece Beyoğlunda epeyce kafaları çektik. Ertesi günü hemen eşyaları köşke naklettik. Yerleştik. Fakat Allah Allah... Matmazeller nerede?. Yok, yok.. deli olacağız... Taksimde en büyük apartımanı tutacak kadar pahalı hem de bütün bir yazlığını peşin verdiğimiz o müthiş kiradan sonra çıldırmak işten bile değil... Üstelik bu tepetenha sayfiyede oturmağa mecbur olmak... Pencerenin önünde dururken bir de ne görelim, bizim artistler karşıki köşkün balkonunda, gene mayolar sırtta bacaklarını havaya fırlatarak dans etmiyorlar mı? Aman... Biraz sonra iki genç adam köşkün önünde durdular... Gözleri kızların bulunduğu köşkün kapısına ilişti. Orada da ayni levha: «Kiralık köşk».. Adamlar hemen kapıyı çaldılar. Kapıyı gene kızlar açtı. İçeri girdiler... Balkonda iki adamın ev sahibile hararetli bir pazarlığa tutuştukları uzaktan anlaşılıyordu. Ertesi günü iki genç adam köşke taşındılar. Lâkin bu sefer kızlar yandaki kırmızı köşke gitmişlerdi.

O zaman işi anladık. Bunda müthiş bir dalavere vardı. Ev sahibini biraz sıkıştırdık. Söyledi:

— Malûm ya.. şimdi sayfiyeye kimseler gelmiyor. Hele burasının yıldızı dehşetli söndü. Köşkleri fazla kira ile kiralamak için düşündük, taşındık nihayet bu çareyi bulduk. Bu kızlar hakikaten Beyoğlunda bir barda dans etmektedirler. Mukaveleleri bitmiş. Biz onları on on beş gün için tuttuk. Hergün bir köşkte dans ediyorlar, yiyorlar, içiyorlar, hava alıyorlar... Sayfiyeyi gezenler balkonda, pencerelerde bunları, kapıda da «kiralık» levhasını görünce hemen içeri giriyorlar. Ötesini biliyorsunuz..

Evvelâ Muammerle buna çok kızdık. Lâkin sonra bu oyun bizim de hoşumuza gitti. Madem ki, bizim canımız yanmıştı, başkalarının da nasıl avlandıklarını görüp eğlenmeğe karar verdik. Zaten bizim gibi aldanıp burada köşk tutanların hepsi de sonradan işi alaya vuruyorlar, bizim gibi ökseye yeni konacak kuşların haline gülüyorlardı. Kızlar hergün bir köşk değiştiriyorlar, her gün bir köşke kiracı çıkıyordu. Biz, eskiden avlanmış bütün köy bekârları yeni avların haline katıla katıla gülüyor, köşkleri tutsunlar diye kendilerine hiç bir şey söylemiyorduk. Hattâ köye birçok tanıdıklar, hasislikleri, «ben hiç bir şeyde kazıklanmam» diye ukalâlıklarile meşhur olanları bile düşüyüordu. Bunlar evlerini tuttukları ilk günü biz eskilere:

— Bizim köşk komşularımız müthiş.. diye öğünüyorlardı. Biz de bıyık altından gülüyorduk. Nihayet bir gün geldi ki, köyde tek boş köşk kalmadı. Hepsi gayet yüksek kira ile, hem de peşin alınmak şartile kiralandı..

(Bir yıldız)

BORSA

İstanbul 18 Kânunuevvel 1936

(AKŞAM KAPANIŞ FİATLERİ)

Esham ve Tahvilât

İst. dahilî	95,—	İş. B. Hamiline	10,20
Kuponsuz 1933		» Müessis	83,—
istikrazı	96,75	T.C. Merkez	
Ünitürk I	22,65,—	Bankası	89,50
» II	21,35,—	Anadolu his-	23,80
» III	21,30,—	Telefon	6,75
Mümessil I	43,90	Terkos	11,75
» II	41,—	Çimento	13,10
» III	—	İttihat değir.	24,60
İş Bankası	10,—	Şark »	0,75

Para (Çek fiatleri)

Paris	17,10,—	Prağ	22,64,50
Londra	616,—	Berlin	1,98,30
Nev York	79,71,—	Madrit	7,51,62
Milâno	15,14,75	Belgrad	34,49,75
Atina	88,96,10	Zloti	4,22,—
Cenevre	3,46,87	Pengo	4,24,25
Brüksel	4,71,38	Bükreş	108,28,—
Amsterdam	1,45,75	Moskova	24,87,50
Sofya	64,93,50		

Ticaret ve zahire borsası

18 Kânunuevvel fiat ve muameleleri

1 — İthalât: Buğday 2184, bulgur 15, arpa 132, yapak 22,1/2, çavdar 162, tiftik 21, kepek 15, haşhaş tohumu 15, susam 16, darı 12, beyaz peynir 9,2/5, mısır 138, kaşar 1,1/2 un 45,1/2, fasulye 6, zeytinyağı 50,3/4, iç ceviz 1,3/4, haşhaş yağı 2 ton.

İhracat: Tiftik 64, yapak 64,1/2, susam 19,1/2, haşhaş tohumu 15,2/5, ton.

2 — Satışlar :

Buğday yumuşak kilosu 6 kuruş 15 paradan 6 kuruş 30 paraya kadar, buğday sert kilosu 6 kuruş 7,1/2 paradan 6 kuruş 12,1/2 paraya kadar, buğday kızılca kilosu 5 kuruş 30 paradan, arpa yemlik kilosu 4 kuruş 20 paradan 4 kuruş 25 paraya kadar, çavdar kilosu 4 kuruş 22 paradan 4 kuruş 25 paraya kadar, mısır sarı kilosu 4 kuruş 8 paradan, yulaf dökme kilosu 4 kuruş 25 paradan, kuşyemi kilosu 12 kuruş, susam kilosu 17 kuruş 10 paradan 17 kuruş 30 paraya kadar, iç fındık kilosu 66 kuruş 20 paradan, tiftik derili kilosu 130 kuruş, yapak Trakya kilosu 77 kuruş, yapak Erzurum kilosu 55 kuruş, peynir beyaz kilosu 36 kuruş 17 paradan 37 kuruş 2 paraya kadar.

3 — Telgraflar :

Londra mısır Laplata 1. ci kânun tahmili korteri 23 Şi. 4,1/2 P. Ki. Kr. — Sa., Londra keten tohumu Laplata 1. ci ve 2. ci kânun tahmili tonu 12 Ster. Ş. — Kr. — Sa., Anvers arpa Lehistan 1. ci ve 2. ci kânun tahmili 100 kilosu 115 B. Frank Ki. — Kr. — Sa., Liverpul buğday 1. ci kânun tahmili 100 libresi 9 Şi. 5,1/8 Ki. — Kr. — Sa., Şikago buğday Hartvinter 1. ci kânun tahmili buşeli 135,1/4 sent Ki. — Kr. — Sa., Vinipek Manitoba 1. ci kânun tahmili buşeli 123,5/8 sent Ki. — Kr. — Sa., Hamburg iç fındık Giresun derhal tahmil 100 kilosu 154 R. Mark Ki. — Kr. — Sa., Hamburg iç fındık Levan derhal tahmil 100 kilosu 153 R. Mark.

Radyo

19 Kânunuevvel 936 cumartesi

Öğle neşriyatı: Saat 12,30 Plâkla Türk musikisi. 12,50 Havadis. 13,5 Plâkla hafif müzik. 13,25 - 14 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: Saat 18,30 Plâkla dans musikisi. 19,30 Şehir tiyatrosu komedi kısmı tarafından bir temsil. 20 Türk musiki heyeti. 20,30 Münir Nuretin ve arkadaşları tarafından Türk musikisi ve halk şarkıları. 21 (Saat ayarı) arkestra:

1 - Wagner: Lohengrin) operasından parçalar. 2 - Tchaikowsky: Gugular gölü) balesinden vals. 3 - Dvorak: (Slav dansı) No. 10. 4 - Lehar: (Eva) operetinden parçalar. 5 - Dirigo: (Arlekenin milyonları). 6 - Mendelsohn: (İlk bahar şarkısı). 7 - Lehar: (Firidirik) operetinden bir parça. 8 - Jünger: (Dünya ne güzel).

22 Ajans ve borsa haberleri. 22,30 Plâkla sololar. 23 Son.

KEMAL REİSİN İSPANYA DÖNÜŞÜ

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ No 48

— Tanıdım, diye mırıldandı. O her zaman bu duvardan atlardı. Kendisi Sitti Ayşenin sadık adamlarından birinin kızıdır.

Ve başını okşıyarak:

— Zavallı kızcağız, dedi, duvardan atlarken düşmüş olacak. Yüzü, gözü, kolları zedelenmiş.

Yaralı kızı kulübenin içinde yere bıraktıkları zaman, Rüstem ilk defa başını iğmiş, dikkatle yaralıyı tetkike koyulmuştu.

Kulübenin içinde birdenbire bir çığlık koptu. Rüstem kudurmuş bir kaplan gibi genç kızın üzerine atılarak haykırmağa başlamıştı:

— Habibe.. Habibe..

Habibenin yüzü kan içinde.. ve kolları kırılmış.. hareketsiz olarak yerde yatıyordu.

Rüstem genç kızı tanımıştı.

— O, birkaç gece önce benim koluma etinden et verdi.. hayatımı kurtardı. Ona, mümkünse, canımdan can vermeğe mecburum. Onu ölümden kurtarmalıyım

Diyerek Habibenin göğsüne kapandı.. ağlamağa başladı.

— Habibe... Gözlerini aç!. Bana bak.. seni kurtarmak için, canımı vermeğe hazırım. Kalbim duracak gibi çarpıyor. Ne oldu sana? Neden gözlerini açmıyorsun?.

Rüstem teessüründen çıldıracaktı.

Küçük İbrahim:

— Sen nerden tanıyorsun bu kızı?.

Diye sorarken, ihtiyar bekçi de gözlerini açmış, hayretle yerde yatan kızcağıza ve onun göğsünde ağlayan delikanlıya bakıyordu.

Rüstem, sol omuzundaki yarayı göstererek:

— Kolumu saray cellâdları vurdular. O, vücudünden et keserek yaramı sardı. Beni üç gece önce ölümden kurtardı.

Dedi.

Rüstem bir çocuk gibi hıçkıra hıçkıra ağlıyordu.

Bu sırada Rüstemin omuzuna bir el uzandı:

— Kimdir o yerde yatan kadın?.

Rüstem başını arkaya çevirdi:

— Tahir.. sen misin?.

— Sizi uzaktan takip ediyordum. (Yardıma ihtiyacımız yok!) dedin amma, şimdi bana ihtiyacın olacak sanıyorum...

Rüstem, Tahiri görünce sevindi.

— Bu kız, Endülüsün meşhur tabibi Sayid Abbasın torunudur. Valde sultanla gizli teması varmış. Duvardan atlarken düşmüş.. yaralanmış..

Tahir yere eğildi.. Habibenin yüzüne dikkatle baktı:

— Ben de tanıyorum onu. Endülüsün en namuslu kızlarından biridir. Fakat, sen onu nerde ve nasıl tanıdın?.

— Ben mi? Sultanın cellâdları kolumu vurduğu gece Habibe kendi vücudünden et koparıp yarama yapıştırmıştı. İşte sana fedkârlığından bahsettiğim kız budur, Tahir!.

Tahir merakla sordu:

— Uyanmadı mı hâlâ?..

— Hayır. Baygın yatıyor.

— O halde hemen büyük babasının yanına götürelim. Sayid Abbas ölüleri bile diriltmeğe muktedir, hazık bir tabiptir. Torununu kurtarsın.

Habibeyi kucakladılar.

Bekçinin kulübesinden ayrıldılar.

Küçük İbrahim ortada yoktu.

Rüstem etrafına bakındı:

— Küçük mücahid nerede?.

Tahir dudağını bükerek:

— Görmedim, dedi, belki o vazifesine gitmiştir.

Rüstem içini çekerek cevap verdi:

— Ona bu gece yardım edemiyeceğim. İlk önce Habibenin hayatını kurtarmağa mecburum.

— Hakkın var!. Hayatını kurtaran bir güzel kızı, seni alâkadar etmeyen bir vatana elbette tercih edeceksin!.

Karanlıklara daldılar.

Kenar mahallelerden geçerek hızlı hızlı yürüyorlardı.

Rüstem, Tahirin sitemli sözlerine cevap vermek fırsatını kaçırmadı:

— Endülüslü dindaşlarımın istilâya uğrayan vatanı, benim vatanım kadar mukaddes olmasaydı, canımı tehlikeye atarak buralara gelmezdim. Mayorka adasındaki Türk akıncılarının hepsi de benim gibi düşünen fedaîlerdir.

Biraz sonra, Rüstem, bu sözlere şu cümleyi de ekledi:

— Bütün Endülüs müslümanları, benim sizin yurdunuz için yaptığım hizmet ve fedakârlığın yüzde birini yapmış olsalardı, Endülüs şimdi bu kadar tehlikeli bir vaziyete düşmezdi.

Tahirin sözleri Rüstemin gücüne gitmişti. Yolda giderken kolları titriyor, fakat, arkadaşının kalbini kırmamak için fazla bir şey söylemek istemiyordu.

Rüstem içli bir gençti. Endülüste onun kadar yararlıklar gösteren kim vardı?. Zavallı delikanlı Malka kalesinde birkaç kere ölüm tehlikesi atlatmış ve Garnataya ne müşkül şartlar ve tehlikeler içinde gelmişti.

Habibe onun sevgilisi değildi.. kolunun yaralandığı gece Rüstem bir tesadüf eseri olarak Habibeyi tanımış ve onun gösterdiği fedakârlığa mukabele etmek fırsatı düşünce bu fırsatı kaçırmamak istemişti.

Genç kızla olan münasebeti bundan ibaretti.

Rüstem:

— Tahir! Senin başına böyle bir felâket gelse, ne yaparsın?.

Dedi. Tahir homurdanarak cevap verdi:

— İlk önce vazifemi yapardım... Gönül oyunları ile daha geniş bir zamanda meşgul olurdum.

Rüstemin kanı beynine çıkmıştı.

Tahirin sözlerine cevap vermedi.

İhtiyar tabibin kapısı önüne kadar selâmetle gelebilmişlerdi.

Tahir kapıyı vurdu..

Beklediler.

Kapı açılmadı.

Rüstem:

— Bu kapı kolay kolay açılmaz.

Diye mırıldandı.

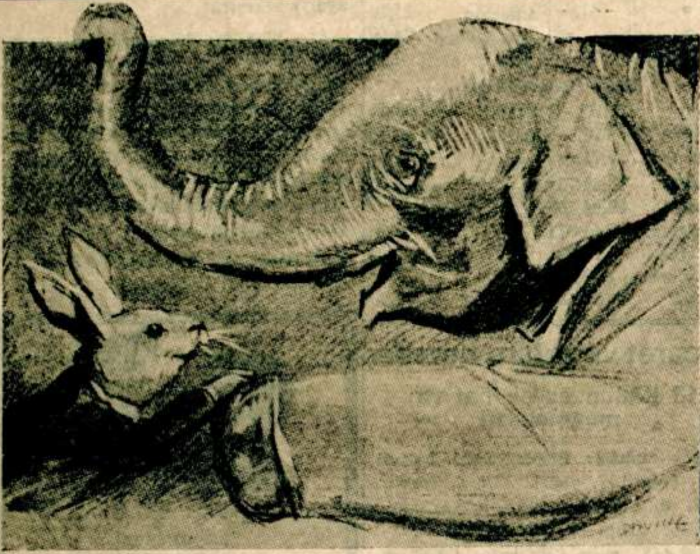
Tahir asabileşmişti.

— Evde kimse yok mu, dedi, açmazsa sokakta bekliyecek miyiz?.

(Arkası var)

Tavşanla Fil

Tavşan kardeş fili ortadan yok etmeğe karar verdi. Başka çare de yoktu. File öyle oyunlar oynamıştı ki, filin sabrı kalmamıştı artık, günlerden bir gün tavşanı ayağı altında ezecekti.

Peki ama küçücük tavşan koskocaman fili nasıl yok edebilirdi? Bir kurnazlık düşündü, filin karşısına çıktı:

— Fil kardeş, dedi, birimizden biri yeryüzünü terketmelidir. Bu işi de tabiate bırakalım. Kim dayanırsa o yaşasın. Bunun için de sırasile her sabah biribirimizi ziyaret edeceğiz ve başına bir nal vuracağız. Karılarımız korkmasınlar diye de bir parola vereceğiz: «Kardeş kardeş, işte sütün!..»

Fil sevindi:

— Olur, dedi.

Ve içinden söylendi: «Ne budala şey... Nal ile değil, onu bir tırnağımla ezerim.»

Fakat nalbanda gitti, bir nal ısmarladı. Tavşan da usta bir nalbanda gitti ve ince, keskin, yüz için yapılan nallardan bir tane yaptırdı.

İlk sefer tavşan vuracaktı. Fil bunu da kabul etti. Tavşan bir iskemleye sıçradı ve filin, kulak tozuna iki kere sivri nalı sapladı.

Fil acıdan inledi. Tavşan uzaklaşmıştı bile.. o gün bir köşe başında koyuna rasladı:

— Nerelerdesin yahu, hiç görüştüğümüz yok. Ne haber?

— Biraz rahatsızdım, nezle oldum, kapandım kaldım.

— Bana bir iyilik yapar mısın? Haydi bize gidelim. İskambil oynarız, uyuruz, yarın sabah balığa çıkarız.

Gittiler. Gece yatacakları zaman tavşan koyuna dedi ki:

— Sabahları erkenden sütçü gelir. Ben bugün yoruldum. Belki uyanamam, eğer şafak sökerken sütçünün sesini duyarsan ne olur, inip sütü alıver.

Şafakla beraber bir ses duyuldu: «Kardeş kardeş işte sütün!..»

Tavşan yerinden kımıldamadı, koyun hemen koştu. Ortalık iyi ağarmamıştı, fil bir gölge gördü, hemen nalı kaldırıp vurdu, gölge yıkıldı...

Fil evine döndü. Öldürdüğü tavşana acıyordu. Oturamadı, sokağa çıktı... Bir de ne görsün!.. Tavşan kardeş zarzavatçıdan lâhna aşırıyor... Fil geri döndü ve sabaha kadar gözünü yummadı. Ertesi sabah nal yemek sırası onundu.

Sabah oldu ve tavşan, ilk sefer gibi sivri nalını filin kulak tozuna sapladı. Fil bütün gün acı çekti. Bu sefer tavşanı öldürürse acımıyacaktı.

Tavşan keçiye rasladı. Tıpkı koyuna yaptığı gibi onu da kandırdı. Fil keçiyi öldürdü ve ertesi sabah fil bir de baktı ki tavşan kasaba keçi eti satıyor.

Ve sırası gelince gene filin kulak tozuna, ayni noktaya nalı sapladı. Nalın ucu filin beynine deydi...

Köpek, kedi hep tavşana misafir kaldılar ve ertesi sabah, şafak sökerken fil tarafından öldürüldüler.

Filin kulak yarası da her gün derinleşiyordu.

Tavşan bir gün de papağana rasladı, davet etti. papağan daveti kabul etti ama şüphelendi. Oturdular, oynadılar. Tavşan diğerlerine tenbih ettiği gibi papağana süt almasını tenbih etti.

Ertesi sabah şafakla beraber filin sesi duyuldu. Papağan kımıldamadı.

Tavşan irkildi:

— Duymadın mı?

— Duydum, ama sen de duydun!.

Ve hemen kanat çırptı, pencereden uçup gitti. Fil işi anladı, kapıyı kırdı. Yukarı çıktı. Tavşan da kaçmıştı.

Oturup bekledi.

Gece oldu, tavşan gelmedi.

Ertesi gün tavşan mahallesinde dolaştı, evine yaklaştı, seslendi:

— Merhaba ev.

— ...

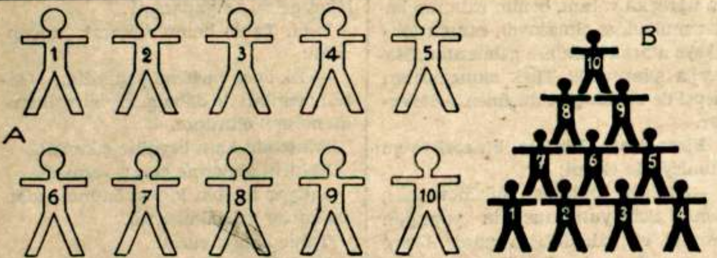
— Merhaba ev...

— Merhaba tavşan!..

— Vay canına!..

Tavşan ölüm tehlikesini gördü, öldürüleceğini anladı ve hemen şehri terketti, başka bir diyara kaçtı...

Kim piramid yapar?

Kaç oyuncu iseniz o kadar altışar insan şekli kesiniz. Yalnız şekillerin boyu biribirinin aynı olmalıdır.

Her şekli 1 den 10 a kadar numaralayınız (A) sonra numaralar görünmiyecek surette karıştırınız. Oyuncular birer şekil çekerek bir piramid yapmağa çalışacaklardır.

Oyunun kaidesi: Yazılı numaralar soldan ve aşağıdan yukarı sıra takib edecektir.

İlk defa sırasile piramidi yapan oyunu kazanır. Bu da kolay değildir. Elinde piramide başlıyacak şekli olmıyan oyuncu, şekillerinin hepsini değiştirmek hakkına maliktir.

Mızıkçı

Flandra Kontu Ferrand bir savaşta esir düştü. Uzun müddet Filip Ogüstün esiri kaldı. Karısı bir türlü lâzım olan parayı verip onu kurtarmıyordu.

Kadına bunun sebebini sordular. Dedi ki:

— Eğer gelirse gene satranç oynamağa başlıyacağız. Çok fena oyuncudur. Üstelik son oynadığımız gün de mızıkçılık yapmıştı.

Bilmece

İsim: ——————

Çözümü: ——————

Tarih 19 — Kânunuevvel 1936

Bizi doğuranın «3 harf» başına isimi «2 harf» koyunuz, cenup vilâyetlerimizden biri olsun.

***

Bilmecemizi doğru halledenlerden birinciye: Çalar saat, ikinciye: Perger takımı, üçüncüye: Penbe maşlahlı hanım eseri, ayrıca 200 kariimize muhtelif hediyeler verilecektir.

5 Kart biriktirenler

Salâhaddin Hikmet Selçuk

Oyun

Büyük, ağaçlı bahçede oynanır.

Bir nokta ayırırsınız. Oyuncuların on dakika veya beş dakika zarfında o noktada buluşmaları şarttır.

Kura ile ebe seçilir.

Ebe uzaklaşır ve uzaklaşırken yerlere ya kâğıt parçası, ya taş veya leblebi, fasulye bırakır. İzini bu suretle belli eder. Fakat dolambaçlı gider, ağaçların etrafında dolaşır.

Beş veya on dakika sonra oyuncular izleri takib ederek koşarlar. Ebeyi ilk tutan oyunu kazanır... Fakat ebe tutulduktan sonra gene izleri takib ederek ayrılan noktada buluşmak şarttır. Geciken ebe olur.

Kitab kaznan

26 Eylûl 1936 tarihli bilmecemizi doğru halleden Atatürk ilk okul talebesi 376 Mehmed üçüncü hediyemiz olan İstanbuldan Londraya eserini kazanmıştır.

Telli turna

Bu kuşların tüylerin penbe ve aldır, pırıl pırıl ışıldar, bunun için telli turna demişlerdir. Telli turnalar kafile halinde su kenarlarında yaşarlar. Durdukları zaman tek ayak üstü dururlar. Yaşayış itibarile ördeklere benzerler.

Dört cins telli turna vardır, Avrupa ve cenubî Amerika telli turnaları. Fakat Afrika ve Asyada da yaşıyan telli turnalar olduğuna göre sekiz cins üzerine hesab etmek daha doğrudur.

Telli turnaların boyları bir metre kırk santimdir.

Ankara stadı

Güzel Ankarada modern, büyük bir stad yapıldı ve açılma töreninde Başvekilimiz İsmet İnönü de bulundu.

Bu münasebetle tertib edilen futbol turnuvasını Fenerbahçe klübü kazandı.

Eğlence

Odada kalabalıksınız. Oynadığınız oyun bitiyor. Konuşacak söz de kalmıyor. Vakit geçirmek için ne yapmalı?

Kolay. Duvardan kırk santimetre uzağa bir para koyunuz, madenî para ve diyiniz ki:

— Tabanlarını duvara dayayıp bu parayı alana aşkolsun!

Tecrübe ediniz, kimse parayı alamıyacaktır. Eğer biri paraya elini değdirecek olursa, o zaman da doğrulamaz!..

Şeytan değnek

Seyircilerinize ucu siyah bir değnek gösteriniz (1) bu değnek âdi bir değnektir.

Halbuki hiç öyle değildir. Değneği önünüzde masanın örtüsünde yuvarlayınız (2) örtünün üstünde bembeyaz bir şeytan peyda olur (3) gene yuvarlayınız, bir şeytan daha görünür, arkadan bir tane daha.

Siyah değnekler beyazdır. (4) Değneğinize dış yanları siyah, içleri beyaz kâğıddan şeytanlar sarılıdır. Yuvarladınız mı açılıp masanın üstünde kalır.

Tabiî seyircilere gösterdiğiniz değnek başkadır, el çabukluğu ile onu masanın gözüne atıp gözden ötekini çıkarmanız şarttır.

Uludağ

Uludağ sporları her yıl biraz daha revaç buluyor ve kış sporları gelişiyor. İlk sefer ancak dokuz saat zahmetli bir yürüyüşle çıkılabilen dağa bu hafta sporcularımız kadın erkek, üç saatte çıktılar. Bugün Uludağdaki otelin telefonu ile şehrimizden konuşmak kabil oluyor.

İlk Futbol

Floransadaki Polazza della Sinyoria ilk futbol gören saraydır.

Medisilerin zamanından kalma bir oyun vardır ki bu oyunu her sene oynamağı itiyad etmişlerdir.

Avnonun sağ ve sol kıyılarından yirmi yedi oyuncu gelir. Sağ ve sol kıyılardaki evlerin cepheleri halılarla bezenilir.

Oyuncuların formaları bugün olduğu gibi renklidir.

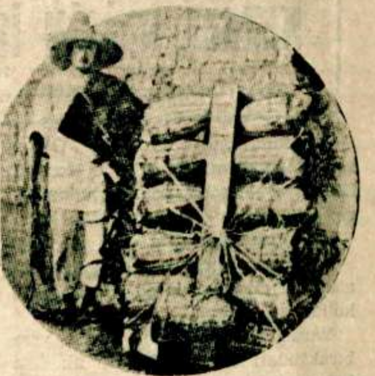
Oyunun bittiğini borazanlar haber verirler. Oyun bir saat sürer. Bu top oyununun ismi Kalsiodur.

Boya kazanan

24 Teşrinisani 1936 tarihli bilmecemizi doğru halleden Haydarpaşa lisesi talebesi 1034 Şükrü birinci hediyemiz olan sulu boya takımını kazanmıştır.

Kötü zevk

Horoz döğüştürüp seyretmek, cumhuriyetin yıktığı kötü zevklerden biridir. Bu kötü zevk Meksikada devam ediyor. Resimde döğüştürmeğe götürülecek horozları görüyorsunuz. Hayvanlar şişeler gibi paket edilmişler, sevkedilmelerini bekliyorlar.

Tali

Köpeği ile beraber parkta güneşleyen bir adam, yaşlıca bir bayanla konuşmağa başladı. Lâkırdı arasında kadın sordu: ,

— Köpeğiniz ne cinstendir?.

— İspanyol!.

— Talihi varmış ki, şimdi memleketinde değil.

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 — İdaremizin Afyon Karahisarında yaptıracağı 21735 lira 57 kuruş keşif bedeli müdürlük binasının inşaatı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme 30/XII/936 tarihine rastlayan çarşamba günü saat 15 de Kabataşda levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat 1630 lira 17 kuruştur.

4 — İstekliler ihaleden en az üç gün evvel inhisarlar inşaat şubesine gelerek bu gibi işleri muvaffakıyetle yaptıklarına dair resmi vesaik gösterildikten sonra ehliyet vesikası almalıdırlar.

5 — Şartname ve projeler 109 kuruş mukabilinde inhisarlar levazım ve mübayaat şubesinden ve Ankara başmüdürlüğü ile Afyon Karahisar müdürlüğünden alınabilir.

6 — Mühürlü teklif mektubunu ve ayrıca kanunî vesikaları ihtiva edecek olan kapalı zarflar en geç ihale günü tam saat 14 de kadar yukarıda adı geçen alım komisyonu reisliğine verilmiş olmalaıdır. (3500)

★

1 — İdaremiz Tütün Enstitüsü için fennî şartnamesi mucibince 600 lira muhammen bedelli 10 kalem Meteorologya âleti pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlık 5/1/937 tarihine rastlıyan Salı günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnameler parasız olarak hergün sözü geçen şubeden alınacaktır.

4 — İsteklilerin şartnamede gösterilen esasları ihtiva etmek üzere fiyatsız tekliflerini eksiltme gününden en geç on beş gün evvel İnhisarlar Ziraat Fen Şubesine vermeleri lâzımdır.

5 — İsteklilerin pazarlık için tayin edilen gün ve saatte % 7,5 güvenme paralariyle birlikte adı geçen komisyona gelmeleri ilân olunur. (3102)

İstanbul Defterdarlığından:

Cinsi ve mevkii	Muhammen bedeli Lira
Aksarayda eski Canbaziye yeni Kürkçü başı mahallesinin Koca Mustafa paşa caddesinde eski 41 yeni 39 No.lu ahşap evin tamamı	500
Aksaray Cerrahpaşada eski Avrat pazarında geçi hatun mahallesinin eski Toprak yeni açık göz sokağında eski 3 yeni 15 numaralı ahşap evin tamamı.	400
Topkapıda Fatma Sultan mahallesinin eski Ethem Ef. yeni Marifetname sokağında 4 numaralı bahçeli evin tamamı	1800
Silivri kapıda Arabacı Bayazıt mahallesinin Yağhane sokağında 14 No. lu evin tamamı.	80
Koca Mustafa paşada Bazırkân Hacı Hüsrev mahallesinin Remazan Ef. sokağında eski 38 yeni 30 numaralı bahçeli evin tamamı	180
Beşiktaşta Dikili taşta Saatçı bayırında Yeşil Çeşme caddesinde Çiçek bahçesine elverişli 6690 metre murabbaı tarla	420
Aksarayda eski Kâtip Kasım yeni Yalı (mahallesinin Değirmen So. eski 14 yeni 16 numaralı 60 metre murabbaı arsa (beher metre murabbaı)	2,50
Eyüpte Zeynep hatun mahallesinin Dere sokağında 9 numaralı tahminen 400 metre murabbaı arsanın yarı payı (beher metre murabbaı)	0,30

Yukarıda cins ve mevkileri yazılı emlâkin hizalarındaki bedeller üzerinden açık arttırma usulile ayrı ayrı satışları on gün uzatılmıştır. İsteklilerin ve tediye şeraitini öğrenmek isteyenlerin 24/12/936 perşembe saat on dörtte % 7,5 pey akçelerile Millî Emlâk müdürlüğünde toplanan komisyona gelmeler. (M.) (3652)

Ankara Mektepler Satınalma Komisyonu Reisliğinden:

Siyasal bilgiler okulu talebesinin çamaşır ve yatak takımlarının yıkanma, ütüleme işleri açık eksiltmeye konulmuştur. Eksiltme 7/1/937 perşembe günü saat 14 de Ankara Mektepler muhasebeciliğinde toplanacak komisyonda yapılacaktır.

İlk teminat 307 lira 50 kuruştur. Şartnamesi parasız olarak her gün mektepte görülür. Mayıs gayesine kadar yıkatılacak çamaşır ve yatak takımlarının miktarı ve fiat tahminleri aşağıda yazılmıştır.

(2097) (3616)

Nevi	Miktarı	Parça başına tahmin edilen fiat
Büyük parça: (Yatak ve battaniye çarşafı, fanilâ, don, pijama ve emsali)	40000	8 Kuruş
Orta parça: (Yatak yüzü, havlu ve emsali)	15000	4 »
Küçük parça: (Mendil, Çorap ve emsali)	15000	2 »

Darphane ve Damga Matbaası Müdürlüğünden:

1 — 150 adet döküm potası ile 60 dane kapağı kapalı zarf usulile.

2 — Matbaa için tahminen 150 kilo çizgi, 1800 adet köşe çizgisi ve 543 kilo muhtelif puntoda hurufat ve 132 kilo espas, anterlin ve katrat açık eksiltme ile alınacaktır.

3 — Tahminen 50,000 kilo kırpıntı kâğıt ve 2,000 kilo kurşun remadı ve 1,200 kilo kırpıntı deri ve 150 adet çimento torbası ve 2500 kilo hurda çelik parçaları ve iki adet müstamel çini ve bir adet gaz sobaları pazarlıkla satılacaktır.

4 — Pota ve kapakları muvakkat teminatı 250 liradır. Eksiltmesi 25/12/936 saat 14 de.

5 — Hurufat ve çizgilerin muvakkat teminatı 120 liradır. Eksiltmesi 28/12/936 saat 14 de.

6 — Diğer eşyanın kısım kısım pazarlıkla arttırmasına 30/12/936 saat 14 de başlanacak ve teklif mektupları eksiltme saatinden bir saat evvel müdüriyete tevdi olunacaktır.

7 — İstekliler şartnameleri almak nümuneleri ve satılacak eşyayı görmek için 14/12/936 dan itibaren hergün saat 15 de İdareye müracaat edilebilir. (3516)

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlânları

1 — Alemdağında Sultan çiftlik köyü civarında vakıf ormanda mevcut damgalanacak çürümeğe ve kurumaya yüz tutmuş ağaçlardan yapılmak üzere 795,191 metro mikâbı gayri mamul meşe kerestesile 28627 kentar odun kapalı zarf usulile arttırmaya konulmuştur.

2 — Gayri mamul kerestenin beher metro mikâbına «8» lira ve odunun beher kentarına 20 kuruş kıymet tahmin edilmiştir.

3 — Artılınası 30/12/936 çarşamba günü saat on beşte Kadıköyünde Vakıflar müdürlüğünde yapılacaktır.

4 — Attırmaya gelecekler 907 liralık muvakkat teminat verecektir.

5 — Bu arttırmaya aid şartnameyi istekliler Evkaf Müdüriyetine müracaatla alırlar.

6 — Bu arttırmaya iştirak edecekler kereste ve odun ticaretile iştigal ettiğine dair Ticaret odasından alacakları vesikayı dış zarfla koyacaktır.

7 — Teklif mektupları üçüncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar Kadıköy Vakıflar Müdüriyetindeki arttırma komisyonu reisliğine makbuz mukabilinde verecektir. Posta ile gönderilecek mektupların nihayet üçüncü maddede yazılı saatten bir saat evveline kadar komisyon reisliğine gelmiş olması ve dış zarfın mühür mumu ile iyice kapatılmış olması lâzımdır. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. (3464)

Bir Türk ailesi

Nezdinde mürebbiyelik etmek üzere bir Fransız bayan aranıyor. Referans ve metalibatı tahriren Galata Posta kutusu 1227 adresine N. E. rumuzile gönderilmesi.

Sümer Bank Umumî Müdürlüğünden:

Sanat mektebi mezunu aranıyor

Nazilli Basma fabrikası montajında çalışmak ve ehliyeti görülenler bilâhara fabrika kadrosuna alınmak üzere, tesviyeci, elektrikci, demirci, su ve buhar boruları tesisatçısı elektrik kaynakçısı, 75 sanat mektebi mezunu alınacaktır.

Taliplerin 25/12/936 tarihine kadar Ankarada Sümer Bank Umumî Müdürlüğüne aşağıdaki vesikalarla müracaatları ilân olunur:

1 — Mektep mezuniyeti vesikası,
2 — Bonservis,
3 — 3 adet vesika fotoğrafı,
4 — Nüfus kâğıdı,
5 — Hüsnühal vesikası,
6 — Sıhhat kâğıdı,

Not: Nazilli Fabrikası tarafından verilmiş olan ilân üzerine vaki olacak müracaatların Banka Umumî müdürlüğüne gönderilmesi. (3647)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Cinsi	Miktar ve ölçüsü	Tahmin bedeli Lira	Muvakkat teminat Lira
Süt	20000 Kilo	2200	285
Yoğurt	10000 Kilo	1600	
		3800	

Yukarıda cins ve miktarları ile tahmin bedelleri yazılı olan iki kalem yiyecek 4/İkinci kânun/937 tarihine rastlayan pazartesi günü saat 14 de açık eksiltme suretile alınacaktır.

Şartnamesi komisyondan hergün parasız verilir.

İsteklilerin 285 liralık muvakkat teminatı İstanbul Defterdarlığı Muhasebe müdürlüğü veznesine yatırarak mukabilinde alacakları makbuz veya banka teminat mektubu ile ve belli gün ve saatte Kasımpaşada bulunan komisyonumuza müracaatları. (3646)

Ankara Valiliğinden:

Keşif bedeli 27150 lira tutan Çubuk Baraj yolunun mebdeinden 6 ıncı kilometreye kadar kısım banketlerinin parke taşlarile kaplanması işi 4/1/937 pazartesi günü saat 15 de Ankara Nafıa müdürlüğü eksiltme komisyonu odasında ihalesi yapılmak üzere kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

Muvakkat teminatı 2036 lira 25 kuruştur.

Eksiltme şartname ve teferrüatı Ankara Nafıa müdürlüğünden 125 kuruş mukabilinde verilecektir.

İsteklilerin teklif mektupları ve ticaret odası vesikası ve muvakkat teminatları ve Nafıa vekâletinden alınmış müteahhitlik vesikasile birlikte 4/1/937 pazartesi günü saat 14 de kadar eksiltme komisyonu reisliğine müracaatları lâzımdır. (2055) (3580)

Istanbul Kasaplar Cemiyetinden:

İntihap müddetini bitiren Cemiyet İdare heyeti için seçim yapılacağından Cemiyetimize kayıtlı bütün esnafın 23 Birinci kânun 936 çarşamba günü saat 10 dan 16 ya kadar Sütlücede mezbaha dahilindeki Cemiyet merkezine gelerek reylerini kullanmaları bildirilir.

Kültür Bakanlığından:

1 — Bölge San'at Okulları için pazarlıkla:
A — Üç adet Üniversel Freze Makinası,
B — Bir takım Ünite delik ve bir takım ünite mil mastarları,
C — On beş adet muhtelif marangoz makinesi alınacaktır.

2 — A fıkrasındaki makinelerin ihalesi ayrı, B fıkrasındaki mastarların ihalesi ayrı ve C fıkrasındaki makinelerin ihalesi ayrı olarak yapılacaktır.

3 — Birinci maddenin her fıkrasındaki makine ve mastarların evsaf, miktar ve sairesini bildiren umumî ve fennî şartnameleri ile listeleri Ankarada Kültür bakanlığı levazım direktörlüğünden, İstanbulda bölge san'at okulu direktörlüğünden bedelsiz olarak alınır.

4 — Birinci maddenin A fıkrasındaki makinelerin ihalesi 24/12/936 perşembe günü öğleden evvel saat 10,30 da ve B fıkrasındaki mastarların ihalesi ayni tarihde saat 14 de C fıkrasındaki makinelerin saat 15 de Kültür bakanlığı binasında yapılacaktır.

5 — Birinci maddenin A fıkrasındaki üç freze makinesinin tahmin bedeli 17,082 ve muvakkat teminatı 1,282 lira, B fıkrasındaki mastarların tahmin bedeli 781 ve muvakkat teminatı 59 lira C. Fıkrasındaki makinelerin tahmin bedeli 7,300. ve muvakkat teminatı 547,5 liradır.

6 — Bu eksiltmelere gireceklerin bu gibi makine veya avadanlıkları başka müesseselere verdiklerine ve teahhütlerini tamamen ifa ettiklerine dair resmî vesika ibraz etmeleri lâzımdır. (3642)

Istanbul Barosu Başkanlığından:

Dahilî nizamnamemizin 12 nci maddesine göre Baro heyeti umumiyesi 26 kânunuevvel 936 cumartesi günü İstanbul Ağırceza mahkemesi salonunda saat 15 de toplanacağından meslekdaşların heyeti umumiyede hazır bulunmaları rica olunur. Baro başkanı Hasan Hayri Tan

Ruzname:

1 — 1936 yılı idarî raporu
2 — 1937 bütçesinin tasdiki.
3 — Avukatlık kanunu lâyihası hakkında izahat.

Istanbul belediyesi ilânları

Sütlücede Polis karakolunun önündeki halka mahsus millet suyu çeşmesinin memurlu çeşme yapıldığı ilân olunur. (B.) (3656)

Zayi — Menbailirfan idadisinin orta kısmından aldığım tasdiknamemi kaybettim, yenisini çıkartacağımdan eskisinin hükmü yoktur.

Mektep — No. 111 Mehmed Adnan
Galata Ünyon sigorta şirketinde

İstanbul Haricî Askerî Kıtaatı İlânları

	M. Fiatı Kr. San.	Teminatı Lira	Tutarı Lira	Miktarı Ton
Edirne	12 00	4262	60290	502
Kırklareli	12 00	7250	120000	1000
Çorlu	11 50	2070	27600	240
Lüleburgaz	11 65	4745	69900	600
Vize	12 00	6452	104040	867
Tekirdağ	11 64	4369	62390	536
				3745

Üçüncü Kor Birlikleri ihtiyacı için yukarıda cetvelde gösterildiği üzere 3745 ton ekmeklik un kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Şartnameler İstanbul, Ankara Levazım âmirlikleri satınalma komisyonlarında Edirne Garp Hudut, Kırklareli Tümen Satınalma, Lüleburgaz Tümen Satınalma, Vize Tümen Satınalma, Tekirdağ Tümen satınalma komisyonlarında 22 lira 21 kuruş mukabilinde alınabilir. İhalesi 23/Birincikânun/936 çarşamba günü saat 16 dadır. Münakasaya girecekler 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindeki belgelerle birlikte yukarıdaki cetvelde her mıntakaya nazaran yazılı teminatları veyahut 3745 ton unun hepsine birden talip olacaklar yine her mıntakaya nazaran ayrı ayrı fiat verecekleri gibi kanunun beşinci maddesi mucibince teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel Çorluda Kor satınalma komisyonuna vermeleri. (513) (3357)

★

Açık eksiltme ile münakasaya konulan 20000 kilo sade yağına talip çıkmadığından on gün müddetle temdit edilmiştir. Tahmin bedeli on üç bin liradır. İlk teminatı 975 liradır. İhalesi 22/12/936 salı günü saat 15 dedir. Şartnameyi görmek isteyenlerin hergün münakasaya iştirak edeceklerin belli gün ve saatte Erzurumda komisyona müracaatları. (529) (3626)

★

Kapalı zarfla münakasaya konulan Askerî Hastanede yapılacak bir pavyon ile koridora talip çıkmadığından bir ay pazarlığa çıkarılmıştır. Keşif bedeli 28219 lira bir kuruştur. İlk teminatı 2216 lira 43 kuruştur. Şartname keşif ve resimlerini görmek isteyenlerin bu müddet zarfında Erzurumda komisyona her gün müracaat edebilecekleri. (531) (3627)

★

Eskişehir Garnizonu için 96000 kilo sığır eti kapalı zarfla 4/1/937 günü saat 16 da Eskişehirde Askerî satınalma komisyonunda alınacaktır. Tahmin bedeli 22080 liradır. İlk teminatı 1656 liradır. Teminatlar vaktinden evvel muhasebe veznelerine veya malsandıklarına yatırılarak makbuzlar veya Banka mektupları kanuna uygun olan teklif mektuplarının içerisine konması ve teklif mektuplarının ihale günü Eskişehir Posta ve Telgraf ayarile saat 15 e kadar komisyon başkanlığına verilmesi ve 2490 sayılı kanunda yazılı vesikaların komisyona ibrazı şarttır. Şartname hergün komisyonda görülebilir. (537) (3648)

★

İsparta Garnizonunun ihtiyacı olan 172000 kilo unun kapalı zarfla yapılan eksiltmesinde talibi çıkmadığından 11/12/936 cuma gününden 10/İkincikânun/937 tarihine kadar bir ay içinde pazarlıkla askıya konuldu. İlk teminatı 1548 liradır. (532) (3625)

★

3 Kor mıntakasında 30 adet Paratöner kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Beherinin muhammen bedeli 188 liradır. İlk teminat 423 liradır. Şartnamesini ve Paratöner yapılacak mahaller hakkında izahat almak için İstanbul ve Ankara levazım âmirlikleri satınalma komisyonlarına müracaat edilir. İhalesi 24/12/936 perşembe günü saat 15 de Çorluda Kor satınalma komisyonunda yapılacaktır. İstekliler kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindeki vesika ve teminat mektuplarını havi zarflarını belli gün ve saatten bir saat evvel komisyonuna vermeleri. (519) (3403)

★

Hava ihtiyacı için 20 metre mikâbı dış budak kalas kapalı zarfla eksitlmeye konulmuştur. Tahmin edilen bedeli 19200 lira olup ilk teminat parası 1440 liradır. İhalesi 7/İkincikânun/937 perşembe günü saat 15 dedir. Şartnamesinin M. M. Vekâleti satınalma komisyonundan bizzat alabilirler. Muhabere ile şartname gönderilemez. Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerindeki istenilen belgelerle teminat ve teklif mektupları ihale günü saatinden en geç bir saat evveline kadar Ankarada M. M. Vekâleti satınalma komisyonuna vermeleri. (471) (2956)

★

Ankara Garnizonu kıtaat ve müessesatı için 16000 kilo sadeyağının 29/12/936 salı günü saat 15 de kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Sadeyağının tutarı 16000 lira olup ilk teminatı 1200 liradır. Şartnamesi hergün eksiltmenin yapılacağı Ankara Levazım âmirliği satınalma komisyonunda parasız görülür. İsteklilerin kanunun 2 ve 3 üncü maddelerindeki vesika ve teminat makbuzlarını havi zarflarını belli gün ve saatten bir saat evveline kadar komisyona vermeleri. (526) (3585)

Maliye vekâletinden:

1 — 2020/1000/510 milimetre ebadında ve muhammen bedeli on beş bin yüz seksen lira olan «253» adet saç dosya dolabı pazarlıkla yaptırılacaktır.

2 — Pazarlık 4/1/937 pazartesi günü saat on beşte Vekâlet Levazım müdürlüğünde toplanan eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

3 — Şartnamesi Levazım müdürlüğünden ve İstanbulda Dolmabahçede Maliye evrakı matbua anbarı memurluğundan alınabilir.

İstekliler 2490 sayılı kanunun ikinci ve üçüncü maddelerinde yazılı belgeler ve 2277 liralık katî teminat makbuzu veya banka kefalet mektuplarile birlikte ve şartnamede tesbit edilmiş olduğu veçhile vekâlette mühürlü nümuneye ve şartnamesine merbut krokiye uygun bir nümune ile birlikte komisyona müracaat etmeleri. (2047) (3563)

Sahibi Necmeddin Sadak Umumi neşriyat müdürü: Enis Til
Akşam matbaası